

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: Az egyetemes imahét története és fejlődése napjainkig.	3
--	---

Újpestendei prédikáció

Fazakas Sándor: Bizzatok! János 16,33	8
---	---

Vasárnapi igehirdetések

Botos András: Ki a támaszod? Ézsaiás 10,20–21	12
Pápai Szabó György: Hálaadás Isten hűségese szeretetéért. Zsoltárok 138,2–3	14

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve	16
Bibliai igék, magyarázatok és imádságok nyolc napra	17
Bibliamagyarázatok a 2Korinthus 4,4–18-hoz	
Ravasz László: Az apostoli tiszt magasztossága az erőtlenségben és szenvedésben is (3,1–7,16).....	25
Jacob Kremer: Szenvedés és életközösség Krisztussal.	28
1. nap. Ötvös József: Cserépedényben kapott erő. 2Korinthus 4,7	32
2. nap. Baracsi Levente: Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottunk. 2Korinthus 4,8	35
3. nap. Jenei Tamás: A mi „krisztusképűségünk”. 2Korinthus 4,10	38
4. nap. Székely József: Az emberi élet méltósága. 2Korinthus 4,11	42
5. nap. Kiss Jenő: Hittem és azért szóltam... 2Korinthus 4,13	44
6. nap. Csomay Árpád: A kegyelem sokasodjék és egyre többen adjanak hálát. 2Korinthus 4,15	47
7. nap. Péter Júlia: Azért nem csüggedünk... 2Korinthus 4,16	50
8. nap. Csúry István: A dicsőség ösvényén. 2Korinthus 4,17	52

A Genezáret partján

Imre Lajos: Önéletírás. Részletek.	55
---	----

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliórára:

Móra László Tibor: Égi fény. Apostolok Cselekedetei 9,1–8	59
---	----

Presbiteri bibliórára:

Kozma Endre: Miért hiányoztál? Bírák 5,16.....	61
--	----

Rádióprédikáció:

Csiha Kálmán: Újultatok meg! Efézus 4,23–25	64
---	----

Keresztelési igehirdetés:

Farkas Gábor: Krisztus hatalma alatt élni. Máté 28,18–20.....	65
---	----

Esketési igehirdetés:

Pitó Zsolt: Várjad az Urat! Zsoltárok 37,9	66
--	----

Temetési igehirdetés:

Mihály István: az Úr közel. Filippi 4,5b.....	68
---	----

A borítólapon a nagyenyedi Református Kollégium az 1800-as évek elején

Hátlapon

Áprily Lajos: *Imádkozom: legyen vidám c. verse*

Tanulmány

Boross Géza

Az egyetemes imahét története és fejlődése napjainkig

A gyökerek

A keresztyén hívők közös imádságának jelentőségére és gyakorlatára elsősorban a keresztyén anyaszentegyház legősibb írásos dokumentumában, az Újszövetségi Szentírásban találunk utalásokat. Már az evangéliumban is (Mt 6,9; 18,19–20), még inkább azonban az ApCsel-ben (1,14; 2,42; 3,1 s köv.; 4,24–31; 16,25). Hans Ludwig Kulp írja, hogy a „miatyánk” azért „Mi Atyánk”, mert a gyülekezet közös imádsága volt. Olyan imádság, melyet a gyülekezeti összejöveteleken nem egy ember mondott, hanem együtt mondta fennhangon az egész gyülekezet. Lukács evangélista szerint az első gyülekezet egy szájjal és egy szívvel mondott imádságának olyan ereje volt, hogy megrendült még a hely is, ahol az összejövetelt tartották (4,31). Hogy pedig itt nem valamiféle elszigetelt, egyszeri jelenségről van csak szó, mutatja a 16,25 s köv., miszerint Pálnak és Silásnak a filippi börtönben, éjfélkor mondott imádságára és éneklésére „hirtelen nagy földrengés támadt”. Az első gyülekezet ezért is tulajdonított nagy jelentőséget a közös imádságnak. Még akkor is, ha a közös imádság nem azt jelentette, hogy egymás füle hallatára, egymás után, egyenként imádkoztak, hanem azt, hogy egy imádságot mondtak közösen, tehát vagy fennhangon, vagy magukban követve a gyülekezeti előljáró imádságát. Korinthusban azonban már egyéni imádságok buzogtak fel spontán, a Lélek indítására a gyülekezeti összejöveteleken. Gyakran a hívő eksztázis nyelvén, amit a résztvevők többsége nem értett. Pál apostol ezért rendeli el, hogy a hívők az istentiszteleten ne csak „lélekkel” imádkozzanak, hanem „értelemmel” (azaz mások által érthetően is). A gyülekezet többi tagja csak így tud áment mondani a nyilvánosan elhangzott egyéni hálaadásra vagy könyörgésre. Az ún. kötött vagy liturgikus imádságok csak a pneumatikus hatások elhalványodása utáni időkbe váltak szokássá a gyülekezet istentiszteletein. Az olyan imaösszejövetelek, amikor a résztvevők egymás után hangosan imádkoznak, a katolikus egyházban a legutóbbi időkig az ún. karizmatikus imaközösségek színrelépéséig ismeretlenek voltak. Az imaórák gyakorlata tulajdonképpen a reformátori kor zürichi bibliaóráival kezdődik, bár a közös imádság vagy imaközösség mai gyakorlata még itt is ismeretlen, mivelhogy a bibliai textus közös hasogatása után (vagy előtt?) rendszerint egy ember imádkozott. A reformáció utáni időkben a hernhuti közösség istentiszteletei és imaórái, az ún. „épitőórák”, majd Spener lelkigondozó közösségi órái és Wesley bibliaórái tekinthetők az egyetemes imahét lelki előkészítőinek, gyökereinek.

Az evangéliumi alliance

A szó szoros értelmében vett egyetemes imahét a 19. század evangéliumi alliance (frigy, szövetség) nevű ismert mozgalmának a gyümölcse. Ez a mozgalom még nem a keresztyén egyházaknak az ökumené mai értelmében vett egyesítési kísérlete, hanem az evangéliumi egyházak nemzetek feletti szabad testvéri kapcsolata kívánt lenni. Kezdeti lépéseit 1846-ban teszi Liverpoolban Thomas Chalmers lelkipásztor ösztönzésére.

Ezeknek az ösztönzéseknek az eredményeként még ugyanebben az évben Londonban találkozott ötven egyház képviselője. Köztük ilyen neves személyiségek is jelen voltak, mint Gottlob, Barth, Tholuck, Oncken és Monod. Itt és ekkor fektették le azokat az „alpvonalakat”, amelyek azóta is irányadó szempontjai az ökumenikus közeledésnek. Az első évtizedek nagy összejövetelei (London 1851, Párizs 1855, Berlin 1857, Genf 1861, Amszterdam 1867, Philadelphia 1873 stb.) erősítették az alliance mozgalom résztvevőiben az összetartozás érzését. Noha már ekkor is érezhető volt bizonyos távolság, sőt feszültség az államegyházi, a népegyházi és a szabadegyházi szemlélet között, e feszültségeket azonban végül is sikerült áthidalni az ún. alapelvekkel vagy alpvonalakkal. Ezeket az alapelveket kilenc pontban így foglalták össze:

1. A Szentírás isteni eredetű könyv, a hit és az élet dolgaiban egyetlen tekintély.
2. A Szentírás szabad kutatása megengedett tevékenysége az egyházaknak és a hívőknek.
3. A Szentháromság Személyei egyrészt tökéletes Egységet alkotnak, másrészt érvényes az önálló tevékenységük.
4. Az emberi természet a bűneset következtében totálisan megromlott.
5. Jézus Krisztus az Isten Fia: Isten testé lett Igéje, Ő a Megváltó, a Közbenjáró és az egyedüli Úr a világ felett.
6. Megigazulni egyedül hit által lehetséges.
7. Isten Lelke él és ma is munkálkodik.
8. Az emberi lélek halhatatlan, az ember teste fel fog támadni, Jézus Krisztus visszajön ítélni eleveneket és holtakat.
9. A lelkészi hivatal Isten akarata szerinti intézmény.

Ezek a tézisek az alliance mozgalom, hogy úgy mondjuk „dogmatikai” alpvonalai. *Az egész mozgalom szíve azonban az egyetemes imahét. A nagy világgülések mellett és között a megalakulás óta minden év januárjának első teljes hetében alliance imahetet tartanak a Szövetséghez tartozó csoportok, amikor is közös program szerint imádkoznak. Az egyetemes imahét történetében érdekes kezdeményezés volt az egykori lyoni katolikus abbé, Couturier kísérlete, amikor 1930-ban január 18–25. között olyan imahetet rendezett, melyen katolikusok, ortodoxok és protestánsok egyaránt részt vehettek. A Hit és Egyházszervezet Csoport 1941-ben mondta ki, hogy imahetét ő is mindig január első teljes hetében fogja tartani.*

*

Magyarországon az evangéliumi alliance felhívására már 1886-ban tartott egyetemes imahetet Szabó Aladár református segédlelkész. Ez az első próbálkozás olyan sikernek bizonyult, hogy Szabó még az év végén beadványt intézett a Budapesti Református Egyház Presbitériumához, melyben azt kérte, engedélyezzék, hogy az egyház-község nagy tanácstermében tarthassák meg az egyetemes imahetet. A presbitérium az engedélyt megadta s így az első, igazi, nagyszabású imahetet a Kálvin téren az ún. Baldácsi teremben rendezték meg 1887 januárjában. Forgács Gyula mérvadó értékelése szerint: „Rendkívüli hatással volt a lelkekre a keresztyén egység érzete, mely abból a tudatból fakadt, hogy az egész világon minden protestáns egyházban ugyanazon a napon, ugyanazon tárgyról elmélkednek és ugyanazon kérésekkel járultak Isten trónja elé a Krisztus hívei.” (*A belmisszió és cura pastoralis kézikönyve*. 215.) Azóta nemcsak Budapesten, hanem Egyházunk minden gyülekezetében megtartjuk az egyetemes imahetet. Az egyetemes imahétnek egyházunk történetében immár százket éves múltja van. E száz esztendő alatt az egyetemes imahét népszerűsége nem csökkent, sőt inkább erősödött egyházunk és egyházaink köztudatában. Az imahét jelentőségének felismerését többek között az a tényállás is dokumentálja, hogy a református bibliaolvasó kalauz 1976-ban már a gyülekezete használatára, a francia és a holland református istentiszte-

leti rendtartás alapján, külön *Ökumenikus imaórai vezérfonalat* is közöl. Eszerint a paradigma szerint az Ökumenikus imaóra menete a következő:

1. *Köszöntés*: Kegyelem és békesség legyen veletek testvéreim az Atya, Fiú és Szentlélek nevében. Ámen. Jertek kiáltunk az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, énekeljük el fennállva a 176. dicséretet: *Szent, szent, szent a Seregeknek Ura...* 2. *Adóráció*: Az Úr a mi Istenünk és mi az ő legelőjének népei és kezének juhái vagyunk. Neki legyen dicsőség az egyházban, a Krisztus Jézusban nemzetségről nemzetségre. Énekeljük ülve a 392. dicséretet: *Az egyháznak a Jézus a fundamentuma!* 3. *Isten törvénye*: lelkész felolvassa a tízparancsolatot, vagy a törvény summáját, vagy más alkalmas igeszakaszt (Mt 5,15 s köv.). 4. *Bűnvalló imádság*: lelkész bűnvalló imádságot mond pl. az 51. zsoltár alapján. Gyülekezet válaszképpen a 177. dicséretet énekl: *Urunk irgalmazz nekünk!* 5. *Bűnbocsánathirdetés*: lelkész a Jn 3,16 vagy más alkalmas igevers idézése után: Az Atya, Fiú, Szentlélek Isten nevében hirdetjük bűneik bocsánatát mindazoknak, akik megbánják bűneiket és Jézus Krisztusban keresik üdvösségüket. Ámen. Gyülekezet válaszként a 103. zsoltár 2. versét énekl: *Adj hálát Néki, Aki bűneidet megbocsátja.* 6. *Hitvallás*: Lelkész vezetésével a gyülekezet elmondja az Apostoli Hitvallást. Majd a 234. dicséret 1. versét énekl: *Jer kérjük Isten áldott Szentlelkét.* 7. *Bibliaolvasás és igehirdetés.* 8. *Közbenjáró imádság*, ami lehet az egyes imatárgyak megnevezése után csendes, de lehet hangos imaközösség is, melyet a lelkész így zár le: „Mindenható Isten, aki azzal a kegyelemmel ajándékoztál meg minket, hogy egy akarattal együtt lehettünk és felemelhattuk hozzád imádságainkat, aki megígérted, hogy ahol ketten-hárman egybegyűlnek a Te nevedben ve-lük vagy és meghallgatod imádságaikat, most is hallgasd meg szolgálóidnak fohászko-dásait és könyörgéseit, ahogy az legalább javunkra szolgál és add nekünk a világban igazságod ismeretét, az eljövendőben pedig az örök életet. Ámen. Gyülekezet a 157. dicséretet énekl: *Könyörülj rajtunk Úristen.* 9. *Miatyánk.* 10. *Hirdetések.* 11. *Záró-ének*: *Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme* (193. dicséret).

Újabb fejlemények

Az egyetemes imahét történetében jelentős előrelépés a *protestáns–katolikus imahét* közös megrendezése. Mint fentebb láttuk, ilyen jellegű kezdeményezések már a harmincas évek elején is történtek, bizonyára nemcsak Lyonban, hanem a világ más részein is. Az igazi áttörést azonban részben a II. Vatikáni Zsinat nyitása, részben pedig a katolikus egyházban végbement igen erőteljes karizmatikus ébredés hozta. Az amerikai katolikusok között a hatvanas években a duquesne-i és notre-dame-i karizmatikus impulzusok következtében egyre-másra születtek a spontán imaközösségek, annak ellenére, hogy az imádkozásnak ez a formája sokak számára addig teljesen idegen volt a katolikus egyházban. Az elmúlt húsz esztendő még tágabbra nyitotta a szíveket és kapukat. Az *Új Ember* c. magyar katolikus hetilap 1987-es februári számaiban már ilyen riportcímek olvashatók, hogy: „Ökumenikus istentisztelet Csengődön” (febr. 8.) és „Ökumenikus imanyolcad Miskolcon” (febr. 15.). A riportok elmondják, hogy pl. Csengődön 1987. január 25-én, az imahét befejező vasárnapján volt ökumenikus istentisztelet az evangélikus templomban. A liturgia vezetésében részt vett dr. Paskai László, akkor még kalocsai koadjutor érsek, de már a Magyar Püspöki Kar elnöke, Hafenschér Károly helyi evangélikus lelkész és édesapja, dr. Hafenschér Károly Budapest-Deák téri lelkész, Nemes Vilmos, a helyi katolikus plébános és Naggyörgy László érseki irodaigazgató. Az igehirdetés szolgálatát Paskai érsek végezte. Az *Új Ember* értékelése szerint: „Az

ökumenikus kapcsolatok mélyítésének kiemelkedő eseménye volt a kalocsai főegyház-megyében a csengődi közös imatalálkozó.” Ezen az imahéten azonban Miskolcon is tartottak „ökumenikus imanyolcadot” a belvárosi és az avasi reformátusok, a Hunyadi utcai evangélikusok és a mindszei római katolikus plébánia hívei. Igét hirdettek: Kürti László református és Kovács Endre római katolikus püspökök, Sárkány Tibor evangélikus esperes és dr. Mészáros István református püspökhelyettes. Miskolc más templomai-ban és gyülekezeti termeiben szintén voltak ökumenikus istentiszteletek. A martintelepi római katolikus templomban Keresztes László református lelkész, a felsővárosi református gyülekezetben Zachár Géza római katolikus esperes; a hejőcsabai és percesi református gyülekezetekben pedig Sedon László és Szabó István római katolikus plébánosok tartottak homíliát, írja az *Új Ember*.

Az 1988-as egyetemes imahét *egyház történeti jelentőségű* alkalom volt a hazai keresztény és keresztény egyházak életében. Első ízben fordult elő a hazai egyházak történetében, hogy a keresztény felekezetek vezetői közös ökumenikus istentisztelet keretében nyitották meg az egyetemes imahetet január 17-én Budapesten a Magyar Ortodox Egyház Petőfi téri templomában. A templomot zsúfolásig megtöltő gyülekezetet dr. Berki Feriz protoierej, esperes-adminisztrátor, a Magyar Ortodox Egyház vezetője köszöntötte. Dr. Szakács József a Magyarországi Szabadegyházak Tanácsának akkori elnöke a 136. Zsolt 1–9. versét, Viczián János a Magyarországi Baptista Egyház elnöke pedig a Jn 15,9–17-et olvasta fel a Bibliából. Dr. Paskai László prímás-érsek ezekhez a versekhez fűzte értékes-építő gondolatait: 1. Jézus Krisztus küldetésében járunk a világban, bármelyik keresztény felekezethez tartozunk is. 2. Ha vállaljuk a küldetést, bármit kérhetünk az Atyától! 3. Urunk parancsa az, hogy szeressük egymást. Ezt követően dr. Tóth Károly püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának az elnöke a Mk 11,22–26 alapján prédikált, és pedig: 1. az imádság forrásáról, 2. az imádság erejéről és 3. az imádság gyümölcseről. A püspök igehirdetése után Szebik Imre evangélikus püspökhelyettes mondott imádságot és áldást.

Ugyanezen a napon a veszprémi római katolikus székesegyházban Kovách Attila református püspök szolgált igehirdetéssel. Az istentiszteletet dr. Szendi József római katolikus megyéspüspök vezette és mondott köszöntő szavakat. A hétköznap estéken váltakozva a református-evangélikus és katolikus templomokban tartottak imaheti istentiszteletet mindig a helyi lelkész vezetésével és valamelyik más egyház lelkészének az igehirdetésével. A záró istentiszteleten a református templomban dr. Szendi József megyéspüspök prédikált és Kovách Attila református püspök mondott köszöntő szavakat.

Debrecenben, a kálvinista Rómában, január 22-én került sor az egyháztörténeti jelentőségű eseményre. Dr. Kocsis Elemér református püspök számos lelkész társával és más protestáns lelkészekkel együtt ezen a napon vett részt a római katolikus Szent Anna-templomban rendezett ökumenikus istentiszteleten. Ezen az istentiszteleten Arató Ferenc református püspökhelyettes hirdette az igét a mintegy ezerkétszáz fős gyülekezetnek. Január 23-án pedig Timár Mihály prépost prédikált a Református Nagytemplomban.

Hasonló összejövetelek voltak Miskolcon, Balassagyarmaton, Kisvárdán, Nyékládházán és a kalocsai főegyház-megye több templomában is. A Dunamelléki Református Egyházkerületben 32 olyan gyülekezetünkről tudunk, ahol nyitottan, testvéri légkörben, egyes helyeken tömegmértű érdeklődés mellett zajlottak le az imaheti összejövetelek. Így pl. Pécssett ezerkétszázán, Pakson nyolcszázán, Szekszárdon hétszázán, Budapest–Wekerle-telepen ötszázán vettek részt az imaheti alkalmakon a hívek.

Ebben az új helyzetben új feladat is nehezedik a gyülekezetek vezetőire, meg kell tanítsuk híveinket arra, hogyan imádkozzanak Isten tetszése szerint az egyetemes ima-

órákon. Azaz, fel kell idézzük áldott emlékü tanítónk, Forgács Gyula szavait, melyek újra egyre inkább időszerűvé lesznek egyházunk és egyházaink életében:

„Aki az ilyen közös imában részt vesz, vegye tekintetbe, hogy imádságával mások lelkét is emelnie kell Isten trónjához. Imádkozzék tehát hangosan, érthetően. Tudni kell továbbá, hogy a többiek is azért jöttek, hogy imádkozzanak, éppen ezért ne imádkozzék hosszadalmasan, ne ismételtessen egyes szavakat, vagy kifejezéseket, hanem foglalja össze röviden, amiért imádkozni akar. Viszont a kezdők bátorodjanak fel, ne várassanak sokat magukra, ne azt lessék, hogy ez vagy az még nem imádkozott, tehát nekik nem illik megszólalni, ne tépelődjenek azon, hogy esetleg beleakadnak és nyelvtani hibát tehetnek. Amennyire kötelessége a keresztyén szeretetnek a nyelvbtlásokat elnézni s azokon egy pillanatra sem akadni fel, éppen úgy kötelessége a kezdőnek úgy imádkozni, ahogy csak tud és csak annyit, amennyit tud, ha ez csak egy mondat, csak egy kérés, csak egy fohász, hát csak azt mondja” (i. m. 398).

Dehát végül is van-e perspektívája és milyen az ökumenikus imaközösségnek? Isten ígéje szerint van. Sőt, s ezt kellene jól megértenünk, az ökumenikus imaközösség a földi egyház *egyetlen, végső, nagy perspektívája*. Mert hogyan is hallja János a mennyei liturgia új énekét: „Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecségeit, mert megölettl és megváltottl minket Istennek a te véred által, *minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből*.” (Jel 5,9).

(Confessio 88/3.)

Isten gyermeke vagy!

Amilyen oktalanság lenne egy hatalmas és gyönyörű várost elpusztítani azért, mert rossz emberek is laknak benne, olyan értelmetlen lenne megutálnod és elemésztened magad makacs rossz tulajdonságaid miatt, amelyek megtörik értéked fényét.

A gonosz akkor éri el célját, ha sikerül csak a rosszat láttatnia veled, s így mindenfajta szennyel bemocskolni léted szentélyét. Azt akarja, ne legyen nyugodt lakásod önmagadban, s az általa mesterien felnagyított benső rendetlenségedből az ő báltermeibe menekülj, hogy bénultan táncoló bábja legyél. De ne engedd rászedni magad, mert hatalmat kaptál felette.

Lásd meg magadban a jót, a számtalan értéket, melyet szolgálatra kaptál. Elevenítsd fel lelkedben, hogy Jézus által Isten gyermeke vagy. Az Ő végtelen szeretetének, vagy az eszköze, s az Ő gondviselő oltalma alatt állsz. Az Úr pedig sohasem hagyja cserben, hanem valahogy mindig győzelemre segíti övéit.

(Simon András *Szeretetközében* című könyvéből. Bp. 1996.)

Újesztendei prédikáció

Fazakas Sándor
Derecske, Magyarország

Bízzatok!

Alapige: János 16,33
Bibliolvasás: Filippi 4,6-7

1. **A világ megváltott**, jóllehet nem sok látszik belőle. Mégis reménységgel és hálaadással induljunk az esztendő első napján, hiszen mi nem a láthatókra tekintünk, melyek ideig valók, hanem a láthatatlanokra, melyek örökkévalók. Martin Buber az 1788-ban meghalt híres rabbiról, Menachemről így ír *A kegyesek elbeszélései* című könyvében: „Abban az időben, amikor Menachem rabbi még Jeruzsálemben élt, történt, hogy egy őrült éjjél után, anélkül, hogy valaki is észrevette volna, felment az Olajfák hegyére és belefűjt a sófárba. Az álmukból felriadt emberek között futótűzként terjedt a hír: ez a sófár hangja, megérkezett a Megváltó! Amikor a híres rabbihoz is eljutott a rémhír, kinyitotta az ablakot, kitekintett, majd így szólt: Nem látom, hogy megváltott volna a világ!”

Ma ki sem kell nézni az ablakon, hogy lássuk a gonoszt és megállapítsuk: semmi sem történt. Elég, ha kinyitjuk az újságot és hallgatjuk a rádió- vagy a tévéhíreket, ha józanul nézzük a magunk és egyházunk életét, hogy mi is elmondhassuk: nem változott semmi. Ez a világ nem úgy néz ki, mintha megváltott volna. Vajon nem tűnik megalapozatlannak és túlzásnak, amit Jézus mond újesztendei igénkben: „...én meggyőztem a világot”? Nem kellene igazat adnunk azoknak a zsidó polgártársainknak, akik oly keveset tudnak a jézusi szeretet hatalmáról és az ő győzelméről, de annál többet a keresztyén ember önzéséről, szeretetlenségéről, hatalomvágyáról, erőszakoskodásáról, melyeket éppen közöttünk, keresztyének között kellett elszenvedjenek?

Miközben bennünket, újesztendőbe induló gyülekezetet így bátorít Jézus, nem a világ hatalmasaként, hanem az Úr szenvedő szolgájaként beszél, aki vállalta a szenvedést és a halált, hogy általa fájdalmainkat és bűneinket magára vegye és hordozza. János evangéliuma és levelei sejtetik, a Jelenések könyve viszont egyértelműen jelzi, mennyire erőtlen és fenyegetett volt az I. század egyháza. Nem csupán a Római Birodalom és a zsidók ellenséges magatartása miatt volt nagy az induló egyház nyomorúsága. Belső okok is közrejátszódtak ebben: pártoskodások, csábító filozófiai irányzatok, az első keresztyének kezdeti bátortalansága, a törvény betartásával kapcsolatos bizonytalansága. A jeruzsálemi templom pusztulása után a zsidók és a keresztyének közötti ellenségeskedés még jobban elmélyült. Újabb és újabb viták terhelték a fiatal egyház életét. Keresték a helyes utat az egyház Ura iránti engedelmség és a felebaráti szeretet felé. Meddig kell engedelmeskedni és hol van a felebaráti szeretet határa? A világgal szembeni magatartás kérdése a rezignált alkalmazkodástól egészen a forradalmi ellenállásig, megbénította a gyülekezetek életét. Akkor is és ma is csak egy erőtlen és fenyegetett egyház, gyengeségeinek és kudarcainak tudatában, képes megvallani a Krisztusban való hitét, aki legyőzte ezt a világot. De nem úgy, hogy a világ úgy nézzen az egyházra, mint győztes hatalomra, fenyegető veszélyforrássá, mintha az egyház Krisztussal, nélküle vagy helyette akarna uralkodni és a győztes szerepében tetszelegni. Ez a kettős kísértés ma is fenyegeti az egyházat. A te számodra se legyen az újesztendő a hatalom gyakorlásának és az erő fitogtatásának az esztendeje, hanem a szolgálat esztendeje. János apostol meggyengült, fenyegetet gyülekezeteknek prédikálta Krisztus bátorító szavát. Mi-

lyen a mi gyülekezetünk 2003 első napján? Mert Jézus ma is csak azt a gyülekezetet szólítja meg, amely tud a maga gyengeségeiről és ugyanakkor képes hatalmi vágyairól lemondani. A nagyok, hatalmasok és igazak szerint nekik nincs szükségük megváltásra. Te melyik táborba tartozol? Abba, amelynek Jézus biztató szavára van szüksége: „E világon nyomorúságotok leszen, de biztatok...”? Számomra az utolsó szó nem a szenvedés és a fájdalom szava, nem is a rám váró kudarc szava. Én, aki a Krisztus barátja vagyok és hiszek benne, nem ezt hallom utolsó szóként. Az utolsó szó a Krisztus győzelmébe vetet hitnek a szava. Ez az utolsó szó Jézus búcsúbeszédében a békesség szava, annak a békességnek, mely erőt ad kitartanod a nyomorúság idején. Ezt a békességet csak Krisztusban találod meg.

2. Nyomorúságban. Amíg élünk, e világban élünk és részesei vagyunk annak, még akkor is, ha nem „e világból” valók vagyunk. Nem vonulhatok vissza a boldogok szigetére, bármennyire is szeretném, és nem vonhatom ki magam a világ szabta létfeltételek alól. Tudod hol élsz? A bűn, a kudarc, a hamis vigasztalás és reménység, a harc, a viszály, a gondok, a félelmek, a fenyegetettség világában élsz és közben megpróbálsz elvilágosodni megérteni és emberibbé tenni. Jézus Krisztus gyülekezete a maga legkisebb sejtjeiben is e világban él és részese annak, de mégis Krisztusból él. Félek azoktól a keresztyénektől, akik maguknak és másoknak is azt próbálják bemagyarázni, hogy „az indián nem ismer félelmet”. Jézus nem félelemmentes, nyomorúság nélküli életet ígért neked, s nem is azt várja el tőled, hogy letagadd félelmeidet és nyomorúságodat. Ő tudja, hogy félünk. Ne gondold, hogy ez valami szokatlan dolog, hogy csak akkor lennél igaz keresztyén, ha nem ismernéd a félelmet és a szorongást. Sok arcú félelmünknek neve is van: munkanélküliség, hajléktalanság, testvérháború, erőszakos beavatkozás a világ és a természet életébe, menekültkérdés, éhség, házassági problémák, feszültség szülő és gyermek között, viták az egyházban és a gyülekezetekben, hogy csak néhányat soroljunk fel.

Mai ígénkben Jézus bátorít, hogy valld be félelmedet: Uram, én félek! Nemrég egy rákos édesanyát látogattam meg, aki sokat szenvedett nemcsak betegsége miatt, hanem azért is, mert hozzátartozói egyfolytában bátorították: minden rendben lesz, ahelyett, hogy engedték volna szóhoz jutni, ahelyett, hogy lehetőséget adtak volna neki arra, hogy kimondja fájdalmait és félelmeit. Amikor végre kiönthette a szívét és elmondhatta, hogy mennyire fél, valósággal megkönnyebbült. Jézus követésében a lelkigondozónak nemcsak az a feladata, hogy bátorítson, hanem hogy lehetőséget adjon arra is, hogy a félelem is szóhoz jusson. Jézus nem azt ígérte, hogy ha Őt követed, nem lesz szorongatásban részed. Ő arra kér, hogy félelmeddel, terheiddel hozzá menj. Azok a versek, melyek Jézus félelméről beszélnek, az Újtestamentum legszebb és legvigasztalóbb szavai. A félelem, a szorongatás nem azért van, hogy elszakadj Istentől és az Ő szeretetétől, hanem, hogy még közelebb kerülj hozzá. Valld be, hogy félsz és szorongás van a szívedben, és azt is valld be, hogy mitől félsz! Okoz benned szorongást és feszültséget az éhínség, a háború, a gyakori politikai fordulatok, a klímakatasztrófák? Fáj neked a családi élet legnagyobb nyomorúsága, a családi egyensúly felborulása? Fáj neked a munkanélküliség, a szenvedély, a függőség? Nem jelentkeznek nálad a félelem jelei, ha a magad életét, egészségét, hivatásodat, múltadat, jövődet, a gyermekeidet nézed? És gyülekezeti életünk nem ad okot a félelemre? Ma, az esztendő első napján is Jézus azokhoz fordul, akik félnek. A félelem része az életünknek. Igazi örömmüzenet, amit ma Jézus üzen: ne tagadd le a félelmedet, ne rejtegesd azt, hiszen Ő is félt, amikor emberként járt e világon. Ez adjon neked erőt megvallani félelmeidet. Én félek, mert annak a világnak vagyok része, melyet Isten teremtett s amely mégis magán hordozza a gonosz hatalmának jeleit. És egy olyan világban élek, melyben látom és tapasztalom a gonosz

és a múlandóság hatalmát. Igaza volt Menachem rabbinak, amikor így szólt: „Nem látom, hogy megváltatott volna a világ.” Igen, hiszen napjainkat nyomorúságban töltjük és részesei vagyunk ennek a világnak. De még sincs igaza a rabbinak, mert az utolsó szó nem a félelemé, sem azé, ami erre okot ad. A végső következtetés az, hogy Isten félelmeddel együtt elfogad és szeret, hogy Krisztus meghalt és feltámadott a te üdvösségedre. Nem Luther „félelem” fordítása, hanem Schlatter és Károli „nyomorúság” fordítása hordozza a teljesebb igei üzenetet. A világ elnyomja a tanítványokat, szorongással tölti el a szívünket és akkora erővel támad, hogy ijedtükben cserben hagyják Urukát és elfutnak. És mégsem szabad félned! Ha a világ minden serege törne rád, akkor sem szabad kétségbeesned és félned, mert a győzelem már megszületett.

A nyomorúság szó alatt szorongattatást kell értenünk, melynek oka az üldöztetés volt. Mintha jövendőne Jézus: nyomban érezni fogjátok a saját bőrötökön a szorongattatást, ha a világ hatalmasai támadásba lendülnek. A húsvéti viszontlátás dacára és a „senki el nem veszi tőletek a ti örömeteket” ígéret ellenére sem lesz az életetek biztonságban, üldözni és szorongatni fognak titeket. De én meggyőztem e világot, hiszen a maroknyi nyájnak a világ hatalmasaival szemben sem bátorsága, sem ereje nincs.

3. Bízatok! Legyetek bátrak. Ellentétben a szinoptikusokkal, Jánosnál nem azt olvassuk, hogy „Ne féljete!” , hanem azt, hogy bízatok, legyetek bátrak, merészeljetek valamit! Hasonló módon bátorítottak a görög filozófusok is, bízatok, hiszen halhatatlannok vagytok. A misztériumvallásokban ez volt a jelszó: bízatok, mert a kultuszban való részvétel és a misztikus élmények által megistenültök. Jézusnál más a bizalom és a bátorság alapja: bízatok, mert én a világot meggyőztem! Vigasztalásunk forrása nem bennünk és nem a hitünkben van, hanem abban, amit Jézus tett érettünk. Ezért bízatok, azaz legyetek bátrak, merészeljetek újat! Mert Jézus az új évben is veled jár, és az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak a Lelkét adja neked. Ezért bátran mehetsz előre, kezdhetsz valami újat a gyülekezet és a magad életének építésére. Hagyd ott végre a magad gyermek járókáját és a fóliasátrat, melyet zsenge palánt életed fölé építettél, engedd el a korlátot, melybe aggastyánként kapaszkodsz, mint a bizonytalan járású emberek és indulj el felnőtt emberként, biztos léptekkel, tántoríthatatlanul, erős és szabad emberként az új esztendő felé, abban a világban, melyben élsz, melynek ki vagy szolgáltva, s melyet magaddal hordozol és elszenvedsz.

Aki náladnál is erősebb, Jézus bátorít: bízatok, legyetek bátrak! Ez nem egy más érzésre, hozzáállásra való felhívás, nem a félelem megtiltása. Arról van szó, hogy úgy, ahogy vagy, félelmeiddel, szorongásaidal együtt Isten gyermeke vagy. Ezért merészhetsz valami újat s jót! Amikor Józsué Mózes helyébe lép, ezt mondja neki Isten: „Légy bátor és erős. Ne félj és ne rettegj!” Indulj Józsué az Ígéret Földjére, mert én veled megyek és veled leszek. Az újesztendő küszöbén hozzád is így szól Jézus: légy bátor és erős, és ne félj, és ne rettegj, merészelj valami nagyot, vedd a bátorságot, kockáztass, menj bátran előre, mert Ő jól és biztonságosan vezet. Ezért bátran indulj az ismeretlen felé, még ha az félelemmel is jár és sok kudarc vár rád. Bízatok egy kicsit magatokban is, hiszen Jézus is bízik bennetek! Hagyd ott azt, ami eddig védelmet nyújtott és azt, amelyben eddig biztonságban érezted magad. Lépj ki, indulj el, járj új utakon. Veled megy Isten! Nem volt igaza Menachem rabbinak, hogy a világ még nem váltatott meg. Jézus maga mondja, hogy Ő legyőzte a világot. De honnan is tudná ezt a világ, ha erről nem beszélsz? Vedd a bátorságot az új évben és légy Krisztus bátor bizonyágtevője.

4. Győztem! Jézus szenvedése és halála által győzte le a világot. Ez a világ nincs megosztva Isten és az ördög között. Ez a világ Isten szeretett világa, melynek megváltására, szabadítására jött Jézus. Az Ő győzelme végérvényes, még ha ez nem is látszik Napnál világosabban. Ennek a győzelemnek te is részese vagy a benned való hit által.

Nem uralkodás, hatalom gyakorlása által győzte le Jézus a világot, hanem emberré lételében és szenvedésében. Ezt az engedelmes és szenvedő Krisztust Isten felmagasztalta és a világ Urává tette. Az Ő követésében mi nem hatalom által győzünk, hanem közös szenvedés, szeretet és irgalmasság által. Ő önként ment a keresztre, nem a világ hangulatától, fájdalomtól, szégyenétől vagy gonoszságától kényszerítve. Ő nem csak elszenvet a gonoszság rohamait és támadásait, de győzött és felállította az Ő királyi székét minden népek fölött. Ez a győzelem nem megszokott módon, a mi elképzelésünk szerint született. Ez nem egy látható, külső győzelem, mely a világot térdre kényszerítette. Ellenkezőleg, védtelenségében, elhagyatottságában, önként menve a keresztre született ez a győzelem a láthatatlan, belső világgal szemben. Győzelme intő példa. Az Ő győzelmében való részesedésünk nem jelenthet hatalmat, fölérendeltséget, felsőbbrendűséget, sőt ellenkezőleg, továbbra is halandók, kiszolgáltatottak, esendők és szenvedők vagyunk. De az idők végén Jézus győzelme a maga teljességében is látható lesz, akkor, amikor minden térd meghajol a Jézus nevére, mennyieiké és földiekké és minden nyelv vallani fogja, hogy Krisztus az Úr az Atya Isten dicsőségére.

Én meggyőztem a világot! Milyen hihetetlenül hangzik ez annak a Jézusnak a szájából, akiről azt állítják, hogy Őt győzte le a világ. Pedig fordítva igaz. Miénk a győzelem és győztesként indulhatunk az új esztendőbe, hiszen „...az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk. Ki az, aki legyőzte a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?”

Induljunk azzal az ígérettel és útravalóval, melyet Jézus mond és ad a gyülekezeteknek: „A győzedelmesnek enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomának közepe van.” Ámen.

Küzdelem

Minél erőszakosabban küzdesz valamely rossz vágyakozásod ellen, annál inkább az életed középpontjába állítod azt. Vigyázz, ebben a hősies, minden idegszáladat megfeszítő harcban arra is maradjon elég energiád, hogy a rossz legyőzése mellett *jót* is tegyél.

Ezért benső erőidet ne elsősorban a benned lévő rossz elnyomására, hanem sokkal inkább a benned lévő jó kifejezésére fordítsd, s meglátod, hogy a jó lassan felülmúlja a rosszat.

De ennek ellenére a rossz incselkedéseitől sohasem szabadulsz meg, hogy tiszta vágyakozásod a jó iránt meg ne szűnjön.

(Simon András *Szeretközben* című könyvéből. Bp. 1996.)

Vasárnapi igehirdetések

Botos András

Szalacs

Ki a támaszod?

Alapige: Ézsaiás 10,20–21

Bibliolvasás: Zsoltárok 90

Az esztendők sodrában Jákób háza, Izráel megtapasztalta, hogy mit jelent számára: fogság és szabadság, hűség és hűtlenség, végső feladás és menekülés, pusztulás és megmaradás, megtartatás. Azt is megtapasztalhatta a nép, hogy elesett helyzetében támaszra van szüksége, ám az ítélet–ígéret szorításában gyakran elfelejtette, hogy Aki büntet, fenyít, végtelen szeretetével magához is ölel.

Akház király maga sem tudta már, hogy mit tegyen a környező elnyomók csapdájában. A gyenge, kétségbeesésének sötét pillanatában, ösztönös erővel még ellenségébe is belekapaszkodik. Akit a zuhanás veszélye fenyeget, lábával még az omladozó szikladarabra is rátámaszkodik, kezével pedig megragadja a szakadék szélén oly délcegen álló fának mélybe csüngő, életmentő gyökereit. Akház szövetséget kötött Asszíriával, pedig ez az idegen hatalom nem más, mint ellenség, amely csak nyomorgat és ostoroz. Akház a vélt szabadság érdekében feláldozta népének lelki életét is, hitében pedig elfordult teremtő Istenétől. Asszíria sem elégedett meg azzal, hogy ő csupán büntető eszköz Isten kezében, hanem gőgös, öntelt magatartásával, önös érdekekkel saját akaratát kívánta érvényesíteni. Akarata nemcsak erős, hanem erőszakos is volt. Tipró és eltiport – távol az Istentől – bűnében eggyé vált. A megelőző versekben szemléletes a kép: fejsze és fűrész, pálca és bot, sikere teljében, gőgös fölényel éppen Arról feledkezik meg, aki őt kezében tartja. Gyatra győzelem az, ahol nincs ellenállás, könnyű összeszedni a védtelen fészek tojásait (Ézs 10,14). Isten ítélete nem maradt el és nem marad el soha. Amiként ismétlődik a bűn, azonképpen ismétlődik az ítélet is: napról napra, esztendőről esztendőre.

Miként Izráel népének ereje, a mi erőnk is' sokszor megfogyatkozott az elmúlt évben. Hol kerestünk támaszt? Vétkeink elől hova menekültünk? Mondják: minden kezdet búcsú is. Tudunk-e úgy esztendőt kezdeni, hogy végképp búcsút intünk mindannak a rossznak, ami megkeserítette eddigi életünket? Akház király súlyosan tévedett, amikor Asszíria hatalmában vélte felfedezni oltalmazóját, megtartóját. A mi Szabadítónk, Megtartónk ebben az esztendőben is Jézus Krisztus kell hogy legyen. Szeretetünk, reményiségünk és hitünk, oly sokszor feldúlt, megtépázott és kirabolt fészkeket csak Ő mentheti meg.

Isten megszakítja az idő folytonosságában Izráel történetének ezt a szakaszát s ki-mondhatja a prófétával: lesz egy nap, egyetlen nap. Ezen a napon nem Izráel és nem Asszíria dönt majd, hanem Isten. Lettek napok és lettek esztendők, befejezések és kezdetek a régi dolgok folytatása, az új elkezdése, kezdetek és végek, Istentől rendelt idő. Naptári jelek közé szorított kegyelmi idő. Mindig ez a mi napunk. Ma is!

Új esztendő kezdődött. Eljött ez a nap. Az ítélet és ígéret, hit és megmaradás „ama napja”. Az áldott alkalom. Isten naponként, esztendőnként váltja be ígéretét. A megszabadított nép megmaradásának feltétele a hit megőrzése és megszilárdítása: „...ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok”. (Ézs 7,9) Íme az ígéret: a *Jákób háza* (a *csaló háza* lakóival együtt), *Izráel* népe megmarad, mert *küzd* a megtartatásért, áldást birtokolva, de csak akkor, ha élete Urára támaszkodik, és maradékként megtér.

Mindig van és mindig lesz egy nap. A te napod. Első nap az élőknek és első nap a túlélőknek. Ezen a napon határozod el, hogy nem támaszkodsz többé a múltban felismert nyomorgatódra, ostorozódra.

Szabadulj ki az eltelt esztendők kínzó fogságából! Nem lehet úgy élni esztendőről esztendőre, hogy Istentől hitetlenül elfordulva *mindenki másra* és *minden másra* támaszkodsz. Bűnbánattal állapíthatjuk meg, hogy életünkben jelen van a *mindenki* és a *minden más*. Más, mint Isten. Ez a „más” hatalmasnak, erősnek láttatja magát és annak is látszik.

Az evangélium öröme ebben az esztendőben is veled, velünk lesz, ha felbontod, ha egymás segítségével felbontjuk a régi, hamis szövetséget a bűnnel, s egyedüli támaszt csak Istenben keresünk, Izrael Szentjében, ki *tiszta* és *hűséges* még *hűtlen* népéhez is. Jézus Krisztus a mi igazi támaszunk, nála van a menekülés és maradás lehetősége. Hisszük, hogy mi is Jákób házának maradékai vagyunk. A prófétai nyelvezet szerint maradék az, ki megmenekült a fogságból. Jákób háza új nevet kapott, Izrael népe lett. Isten háza nem kő és nem fa csupán. A templom, lakóival együtt jelenti a *gyülekezetet*. Most ez új esztendő első napjának gyülekezete: a *megmentett rész* és nem az, ami az emberi értékeket habzsoló világ prédájából maradt. A maradék nem az enyészeté és nem a romlandóságé, mivel „a seregek Ura lesz ékes koronája és dicsőséges koszorúja népe maradékának”. (Ézs 28,5)

A világban azt látjuk, hogy még a maradék is egyre kevesebb. Mi is, mint gyülekezet, lélekszámban évről évre fogyunk. Vannak, akik örökre elvándorolnak ebből a világból, vannak, akik elköltöznek más tájra, más hazát keresve. A világban azt látjuk, hogy van eldobandó maradék, felesleges, selejt, romlandó értéktelenség. Ézsaiás próféta sokat beszél arról, hogy Isten népének maradékát összegyűjti. Jézus Krisztus tanítványaihoz így szól: „Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok énvelem...” (Lk 22,28) Isten gondoskodik arról, hogy a maradék összegyűjtessék: gondoljunk az ötezer ember megvendéglésére. Ami magán hordozza Jézus megsokasító áldását, abból semmi el nem veszhet. A maradékra szükség van, mert Isten választja azt ki. Így volt Noé, Ábrahám, Mózes életében is. A maradékra is vonatkozik Isten ítélete, de kegyelme is. A nép megmarad, ha megtér. A megtérés nemcsak akkor volt érvényes, hanem ma is, holnap is, és életünk minden napján, mert Jézus Krisztus által „most is van maradék a kegyelemből való választás szerint”. (Róm 11,5)

Jákób házának maradéka megtér az erős Istenhez. Ezt önmaga erejéből nem tudja megtenni, a Seregek Urát hívja segítségül. Isten tisztítja meg népének szívét, ezzel utat nyit az engedelmesség felé. Amikor a próféta a maradék megtérését szorgalmazza, akkor nemcsak arról szól, hogy a nép szakítson a bálványok imádásával, hanem Isten közelebbe hívja őket.

Az év első napjaiban nem elégséges hangzatos fogadkozással kimondani azt, hogy szakítunk az eltelt esztendők bűneivel, gonoszágaival. Nem elégséges az Asszíriával kötött szövetség felbontása, hanem törekednünk kell, hogy Szentlélek ereje által Isten közelségébe jussunk, ott maradjunk, megélve Urunk gondoskodását, az általunk olyan gyakran elhanyagolt egymásra támaszkodó felebaráti összefogásban. Ámen.

Hálaadás Isten hűségese szeretetéért

Alapige: Zsoltárok 138,2–3
Bibliolvasás: Zsoltárok 138,1–8

Kedves Testvérek!

Ez az egyéni hálaének a babiloni fogságra utal vissza (Kr. e. 538). Tudjuk, hogy a fogság valóban fájdalmas és elviselhetetlen volt. A zsoltáríró ezért az egyéni és közösségi szabadításért ad hálát az Egy Istennek, a sok „kisbetűs” istennel szemben. Tudja: életét, hitét, népét Isten tartotta meg. Bennünket is az elmúlt esztendőkből, s a következőkben is csak Ő tarthat meg. A magyarságot, s a református egyházat is. Ezért kell Őt magasztalnunk s hozzá kiáltanunk. Igen, *a ránk váró próbák éles kései között csak Ő tarthat meg.*

A zsoltáros *teljes szívvel* magasztalja Őt. Nem bizonytalankodva, ímmel-ámmal, megszokásból, kényszeredetten, arany középponton járva, langymelegen, hanem *teljes szívvel*, hitvalló bizonyossággal, teljes egyértelműséggel. S talán ennek az esztendőnek a feladata: életünkön keresztül is *láttni és láttatni* – földi valóságunk minden szomorúsága ellenére is – a mennyei világból felragyogó Krisztus-arcot. Látni és láttatni mindazt, amit én már nemcsak hiszek, hanem tudok is. Erről egyértelműen, *teljes szívvel* beszélni, hitvallást tenni, hogy Jézus Krisztus „az út, az igazság és az élet”. Más utakat járva menthetetlenül elveszek.

Hogy induljunk hát a félelmetes ismeretlenek? Jézussal! Vele menjünk a túlsó part felé. Viharokban kiáltunk fel bátran: Úr Jézus, könyörülj rajtunk, mert elveszünk!

Ő a mi abszolút jövőnk, s ezért nem lehetünk csüggedők. Ő megtalált és megváltott. Jézus Krisztusban Isten adott számunkra Szabadítót.

Nos, a *zsoltáríró tudja: mivel tartozik a szabadításért, Isten hűségese szeretetéért.* Hálaéneket énekel; s ez nem más, mint a hála imádságos kifejezése. Úgy is mondhatnám: áldozat. Ezért borul le az Úr templomában, s nem idegen bálványistenek szentélyeiben. Tudja, hogy csak az Ő nagyságát és dicsőségét magasztalhatja. Neki tartozik. Mert az Úr nagysága csodálatos a teremtésben, a történelemben, az élet megtartásában. Csak térdre hullhat, arca borulhat az ember, amikor a csillagos eget szemléli, amikor visszatekint az emberi történelem fordulóra, s arra, hogy törekeny, kicsiny „sajka-élet” hogyan tartotta meg az Úr. Ezért imádkoztak a zsidók még a fogságban is arccal a Sion felé fordulva. Tudták, hogy nincsenek egyedül!

Isten szeretete hűséges! Kitartó, örök. Nem fogy el. Ehhez a hűséges szeretethez nekünk is hűnek kell lennünk! Hogyan? Úgy, hogy a szeretet szabadságában Hozzá tartozol. Ha az átlagkeresztyén arctalan arany középpútja, s problémamentes, üvegházi magatartása helyett olyan személyiséggé kristályosodsz, aki Krisztus útján járva tudatosan vállalja az életet, a hitvallást, még ha az másokból megbotránkozást vált is ki. Ha vállalod a belső tusákat, az életes harcokat a lelkiismeret konfliktusaiban. Isten szavát és döntését. S azt magadra nézve kötelezőnek is tartod. Ha nem vonod ki magad a Szentlélek áramából, de ha kell, kivonod magad abból a középpontból, ahová saját önbecsülésed és mások tisztelete állított. Mert az Krisztus helye! *Csak Ő lehet a középpontban!* Elveszted magadat, ha nem Hozzá, hanem a rólad kialakított (akármilyen pozitív is az) képhez akarsz viszonyulni. Ehelyett ez a helyes magatartás: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus...” *Isten hűségese szeretete tesz igazán szabaddá, hogy teljesen önmagad légy, hogy Krisztus legyen a középpont, s hogy másokat is tudj szeretni! Mert a szeretet Isten országának szántóföldje, amelybe nap mint nap magként kell hullanunk,*

áldozatként kell beletemetkezniünk, hogy aztán elhalva és új életre támadva bőséges termést hozzunk. ◊

Isten szeretetének hűsége különösképpen nyilatkozik meg nagy nyomorúságokban. Erről vall a zsolttáros. Nem tudjuk, mi volt ez a nyomorúság. De hozzá kiáltott a mélységből, s Isten meghallgatta őt. Bátorította, erőt öntött bele. Ahogy Pál mondja: „Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Úr, hanem az erőnek, a szeretetnek és józanságnak lelkét.”

Hányszor vagyunk ilyen élethelyzetben? Emberileg teljesen lehetetlen helyzetben. Zsákutcában egész életünkkel. Olyan vert helyzetben, ahonnan emberileg nincs kiút. De ami nekünk lehetetlen, Istennek lehetséges...

Talán most is, az év kezdetén félelmekkel tusakodunk, szorongunk, kishitűek vagyunk, zsákutcáinkkal bajlódunk. Értsd meg jól: Ő véd, őriz, megtart! *Ám vállalunk kell Krisztust, ha kell a szenvedést, a keresztet. Bizony a hívő élet nem szemfényvesztő idealizmus, rózsaszínű illúzió, nemcsak a mimóza- és széplelkek mindig tökéletes élete, hanem fájdalmas sorsvállalás, hitvallás és keresztvállalás.* De Isten szeretete erre megerősít, erre méltóvá tesz, felfegyverez. S akkor megtapasztalod: Krisztussal könnyű a kereszt; a könnyek országútján fénylő lesz a látásod, tisztább az életed; Isten sasszárnyon hordoz, s véd. Ő ad erőt az erőtlenségben, reményt a reménytelenségben, vigaszt a vigasztalhatatlanságban.

Isten temploma az egész világ, ahogy az Ő szeretetének is tere a Mindenség. Tehát bárhol és bármikor – tértől és időtől függetlenül – magasztalhatod Őt nevéért és beszédeiért, az Ige ajándékaiért. Bármilyen mélységből kiálthatsz Hozzá, hisz megért, s tudja, hogy gyermekeként szenvedsz, érzel, sírsz. Hogy reményeid, vágyaid vannak. De talán úgy érzed, hogy parányi pont vagy a kozmoszban, az isteni teremtésben, s Isten nem figyel rád eléggé. Nem tudsz beleszólni a világtörténelembe, még egyéni sorsodba sem, s minden a fejed fölött játszódik le... Isten válasza erre: *nem! Rése vagy Isten Országának. Sőt ez benned van. Ezért van jövőd. Sorsodnak kovácsa vagy. Csak fogadd be Őt!* „Jöjj, Királyom Jézusom, Szívem, ime, megnyitom...” *Mert Isten Országá nem más, mint az Ő vigasztaló jelenléte minden nyomorúságban. Istennek vigasztaló jelenléte pedig: valóság.* S ennek a valóságnak te is része lehetsz. Csak el kell fogadnunk a felkínált kegyelmet, erőt és Lelket.

Tudsz-e kiáltani a 2003-as év újrakezdésében, megújulni, Hozzá fordulni?

Vagy egyedül akarsz továbbra is célhoz érni, minden gondot megoldani? Péter 1. levelében olvassuk: „*Minden gondotokat Őreá vessétek!*” Luther mondja erről az igehelyről: „Aki ezt az Őreá vetést nem képes megtanulni, az maga válik elvetett, megvetett, alávetett, sorsnak odavetett emberré.” Olyanná, akivel labdázhat a sors, mint a poklok játékszerével.

Tudjunk hát benne bízni-remélni. Hinni, hogy Ő gondviselő, megtartó Isten, aki csodálatos módon erősít meg, úgy, ahogy erről Pál apostol vall (2Kor 12,9): „Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. Legszívesebben tehát erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem.” Ámen.

(Elhangzott a Budapest-Kálvin téri református templomban, 1997. január 12-én, vasárnap délelőtt, a fél 12 órakor kezdődő istentiszteleten.)

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve

2003. január 19. – 2003. január 26.

Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van

2Korinthus 4,4–18

1 nap. Vasárnap. Remény.

Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van. 2Kor 4,7

1Móz 15,1–7: Ne félj, Ábrahám: én pajzsdod vagyok tenéked, a te jutalmad igen nagy lesz.

Zsolt 16: Én Uram vagy Te; feletted való jóm nincsen.

Zsid 9,8–12: Krisztus megjelent, mint a jövőendő javak főpapja.

Lk 24,13–35: Mi azt reméltük, hogy Ő az, aki meg fogta váltani az Izráelt.

2. nap. Hétfő. Hit.

Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottunk. 2Kor 4,8

2Móz 5,6–17: Neheztessék meg a szolgálat ezeken az embereken.

Zsolt 128: Bizony, kezed munkáját eszed!

Zsid 11,13–27: Így azonban jobb után vágyódnak.

Mt 2,14–15: Ő pedig felkelvén, vevé a gyermeket és annak anyját éjjel, és Egyiptomba távoztak.

3. nap. Kedd. A mi „krisztusképűségünk”

Hogy a Jézus élete látható legyen a mi testünkben. 2Kor 4,10

1Móz 1,26–27: Isten képére teremté őt: férfivá és asszonnyá teremté őket.

Zsolt 45: A te Istened felkent téged.

1Tim 6,11–16: Tartsd meg a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül.

Mt 5,14–15: Ti vagytok a világ világoossága.

4. nap. Szerda. Az emberi élet méltósága.

...hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben. 2Kor 4,11

Ezsd 1,1–4: Valaki azért ti köztetek az Ő népe közül való, legyen vele az Ő Istene.

Róm 50: Az egek kijelentik az Ő igazságát.

Róm 6,6–14: Meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztusban.

Mk 9,33–37: Ha valaki első akar lenni köztetek, legyen mindenek között utolsó és mindenek szolgálója.

5. nap. Csütörtök. Bátorság.

Hittem és azért szóltam. 2Kor 4,13

Józs 1,1–9: Légy bátor és erős! Ne félj és ne rettegj!

Zsolt 113: Ő felemeli az alacsonyt (szegényt) a porból.

Ef 2,11–22: Azért immár nem vagytok jövevények és zsellérek.

Mk 7,24–30: E beszédért eredj el...

6. nap. Péntek. Isten kegyelmének igazságossága.

A kegyelmem sokasodjék és egyre többen adjanak hálát. 2Kor 4,15

5Móz 10,17–22: Igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek...

Zsolt 103,1–13: Könyörülő és irgalmas (kegyelmes) az Úr.

Róm 3,21–31: Isten ingyen adja a megigazolást kegyelméből.

Mt 5,1–12: Boldogok, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot.

7. nap. Szombat. Kitartás – állhatatosság.

Azért nem csüggedünk el. 2Kor 4,16

Neh 7,73–8,3,9–10: Ne keseregjete, és ne sirjatok!

Zsolt 118,5–9,19–14: Nyissátok meg nekem az igazságosságnak kapuit!

ApCsel 7,54–8,5: Eloszolván széjjeljártak hirdelve az igét.

Mk 10,28–30: Senki sincs... aki százannyit ne kapna... üldözésekkel együtt...

8. nap. Vasárnap. Isten egységre hívja a dicsőség ösvényén járókat.

Igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk. 2Kor 4,–17

Ezs 33,17–22: Az Úr a mi királyunk, Ő tart meg minket.

Zsolt 42: Bizzál Istenben, mert még hálát adok neki.

Ef 4,1–6: Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.

Jn 17,20–26: ... hogy megláthassák az én dicsőségemet...

Bibliai ígék, magyarázatok és imádságok nyolc napra

Első nap

Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van. (2Kor 4,7)

Remény

1Móz 15,1–7 Ne félj, Ábrahám: én pajzsod vagyok tenéked, a te jutalmad igen nagy lesz.

Zsolt 16 Én Uram vagy Te, feletted való jóm nincsen.

Zsid 9,8–12 Krisztus megjelent, mint a jövő jövevényének főpapja.

Lk 24,13–35 Mi azt reméltük, hogy Ő az, aki meg fogja váltani az Izráelt.

Magyarázat:

Ábrahám Isten ígérétebe helyezi bizalmát. Maga mögött hagyja eddigi biztos és nyugodt életét, hogy elmenjen az ígért földjére. Családjával együtt idegenként érkezik: bevándorló lesz. Egy fájdalmas, de gyümölcsöző és fellélegzést jelentő folyamat eredményeképpen letelepedik Kánaán földjén.

Az emmausi vándoroknak vissza kellett térniük régi otthonukba, hogy újra megkapják a Krisztus követésére ösztönző eredeti indítást, ami már egyszer elvezette őket a Kereszt lábához. Most újra hallják Jézus tanítását „Mózesről és a prófétákról”. Aggódó szívükben helyreáll a bizalom és a szeretet, ami a nekik adott isteni kincs jele és reménységük alapja. Ez minden keresztyén közös reménysége: ez ugyan nem emeli ki őket az élet harcaiból, de belső nyugalommal és bizalommal erősíti őket küzdelmeikben.

Otthonunk és hazánk elhagyása, vagy a mások felé, idegenek felé való odafordulás igazi találkozásokra, és együtt való növekedésre vezethet. Ennek eredményeképpen lehetséges a „nyitott szívvel” felajánlani az Úrnak, amely képes befogadni azokat az ajánldékokat, amelyeket csak másokkal együtt birtokolhatunk. Ez a nagy, nyitott szív emberiségünk cserépedénye, mely önmagában por és sár marad, ami gyenge és szárnalmas az Úrtól nyert más lelki kincsek mellett, amelyek egyre nagyobbra növekedhetnek bennünk.

Krisztus követőinek kötelessége, hogy ezt a feltámadott Krisztus arcán felragyogó dicsőséget, mint kincset, együtt adják tudtul a világnak. Azzal mutathatják fel ezt a közös örökséget, ha a hétköznapi életben egymással megbékélt közösségként élnek.

Imádkozzunk!

Atyánk, gyengeségeink ellenére bennünket a reménység és Fiaid hűséges tanítványainak tanúivá tettél. Őszinte vágyunk, hogy az Ő győzelmének hiteles tanúi és bizonyosságai legyünk kételkedő és szenvedő világunkban. Kincsünket cserépedényekben hordjuk. Közben félünk, hogy a szenvedések és gonoszság láttára elbukunk. Néha Jézus szavainak erejében is kételkedünk, aki azért könyörög, hogy „mindnyájan egyek legyünk”. Engedd, hogy felismerjük azt a dicsőséget, amely a Krisztus arcán ragyog, hogy tetteink, odaszánásunk és egész életünk hirdesse a világnak, hogy Te élsz és munkálkodsz közöttünk. Ámen.

Második nap

Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk. (2Kor 4,8)

Hit

2Móz 5,6–17 Neheztessék meg a szolgálat ezeken az embereken.

Zsolt 128 Bizony, kezed munkáját eszed!

Zsid 11,13–27 Így azonban jobb után vágyódnak.

Mt 2,14–15 Ő pedig felkelvén, vevé a gyermeket és annak anyját éjjel, és Egyiptomba távozék.

Magyarázat:

A most véget ért évszázad különféle politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági elnyomással volt tele. Napjaink óriási méretű népvádorlásai ezekhez a tényekhez szorosan kapcsolódnak. Menekülők ezrei hagyják el otthonukat, hogy üldözésektől vagy éhségtől megszabadulva emberibb életet élhessenek. Olyan lehetőségeket keresnek, amit otthon nem kapnak meg. Mások a politikai és a gazdasági elnyomás elől keresnek kiutat. Mikor eljutnak valahova, gyakran elnyomásban van részük, mint annak idején a zsidóknak is Egyiptomban.

A menekülő ember szenvedő ember. El kell hagynia otthonát és rokonait, hogy teljesen más kultúrában, más társadalmi viszonyok között építse újjá életét. A menekült közömbös emberekkel és kegyetlen helyzetekkel találja magát szemben, melyekben döbbenetesen láthatóvá válik a bűn, ami a menekülések fő oka.

A hazulról való eltávozás azonban hitbeli döntés következménye is lehet. Így hagyta el ősei otthonát Ábrahám az ígért földjéért. Így vezette ki Mózes a népet a rabszolgaságból. Jézus, Mária és József is azért menekültek Egyiptomba, hogy a gyermek életét megmentse Heródes gonoszágától. Napjainkban, csakúgy mint a múltban, Isten veszedelmek között mutatja meg nekünk az életre vezető utat.

Üldöztetést szenvedve, de kétségbe nem esve, emberek milliói Istenben való hitük-ből nyerik az erőt, hogy erősen megálljanak a sokféle – faji, nemi, kulturális, nyelvi vagy vagyoni helyzetből következő – hátrányos megkülönböztetéssel szemben.

Az elvándorlás gyakran „ökumenikus” következményekkel jár. Különféle egyházak tagjai találkoznak. Helyzetük arra vezeti őket, hogy új erővel keressék egységüket. Bizonyos mértékben mindannyian úton járók vagyunk a Földön. Zarándokok vagyunk a mennyekben lévő Atyai Ház felé vezető úton. Ez a helyzet egyházaink számára ösztönzést jelent arra, hogy együtt járjunk az egység felé vezető úton, melyet maga az Úr nyitott meg számunkra.

Imádkozzunk!

Istenünk, Atyánk, Fiad ismerte a száműzöttek életét egyiptomi tartózkodása idejéből. Kérünk, légy társa napjaink menekültjeinek. Add, hogy a Szentlélek ihlessen minden emberi szívet, hogy a válaszfalak ledőljenek, a gyanakvások eltűnjenek, és a gyűlölködések megszűnjenek.

Add, hogy Szentlelked leheljen új erőt az egység útján járó egyházaidba. Segíts lebontani a válaszfalakat, hogy együtt haladjunk az igazság és a béke útján, a mi Urunk, a Jézus Krisztus által. Ámen.

Harmadik nap

Hogy a Jézus élete látható legyen a mi testünkben. (2Kor 4,10)

A mi „krisztusképűségünk”

1Móz (Ter) 1,26–27 Isten képére teremté őt: férfivá és asszonnyá teremté őket.
Zsolt 45 A te Istened felkent téged.

1Tim 6,11–16 Tartsd meg a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül.

Mt 5,14-15 Ti vagytok a világ világossága.

Magyarázat:

Az emberi személyiség magában hordozza – töredezve Bár –, hogy Isten képére és hasonlóságára teremtettet. Ez olyan jel, ami megromlott és összetört, de sem a bűn, sem a gyengeség, sem az elnyomás teljesen tönkretenni nem tudta. Ez a titkokkal teli igazság szüntelen lelki növekedésre való felhívást jelent, hogy az ember eljusson a Krisztus mértékére.

Krisztus benne lakik minden követőjében: testében, lelkében és értelmében. Ezért a keresztyéneknek – férfiaknak és nőknek – az a feladatuk, hogy a különböző élethelyzetekben olyan terveket készítsenek, amelyekben felmutathatják a Krisztus életét, amely bennük van.

Ez a tanúskodás a teljes embert igénybe veszi, beleértve a testét is. A századok során különféle egyházak tagjai mártíriumot szenvedtek, vagy szenvednek még ma is., miközben arról tanúskodnak, hogy a Krisztusnak való engedelmisségük életük szerves és mindenek elé helyezett része. Gyakran a száműzetés és a menekülés okai között is ott találjuk a mártíriumot. Mindent számbavéve, a keresztyén ember arra hivatott el, hogy a Krisztus hasonlatosságára átformálódva Krisztus életét saját életében felmutassa.

„Én vagyok a világ világossága.” „Ti vagytok a világ világossága.” Ennek a világosságnak fel kell ragyognia az igazság, a szeretet és az együttérzés cselekedeteiben, hogy ezek Isten szabadító kegyelmét hirdessék. Ezek a cselekedetek teszik a férfiakat és nőket alkalmassá arra, hogy Isten dicsőségét szolgálják, aki minden embert üdvösségre akar vezetni.

Mindez az egyházak számára azt jelenti, hogy segítsenek saját kultúrájuknak azon vonásait felszámolni, amelyek a többieknek ártanak és amelyek megfosztják emberi méltóságuktól a földgolyó lakosságának tekintélyes részét. Különösképpen vonatkozik ez a menekültekre. A népeket és az országokat olyan bűnök szakítják el egymástól, vagy fordítják szembe egymással, amelyek az egyházak közti szakadásban is szerepet játszanak. Ebből az is következik, hogy az egyházon belül a hívők egységkeresése elválaszthatatlan a világban jelenlévő válaszfalak lebontásáért folytatott küzdelemtől.

Imádkozzunk!

Minden szeretet Istene! Minden élet hatalmas Teremtője! Bátoríts bennünket, hogy embertársainkat – akiket ugyancsak képedre és hasonlatosságodra teremtettél – testvéreinknek tekinthessük. Erősíts meg bennünket és indíts arra, hogy mindeneket átölelő szereteted engedelmes tanúi lehessünk.

Minden szeretet Istene! Imádkozunk, hogy tanúskodásunk előmozdítsa egyházaink egységét, hogy együtt tudjuk az egész emberiséget a felebarátért és a teremtett világért való felelősségre hívni. Ámen!

Negyedik nap

...hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben. (2Kor 4,11)

Az emberi élet méltósága

Ezsd 1,1–4 Valaki azért ti köztetek az Ő népe közül való, legyen vele az Ő Istene. Zsolt 50 Az egek kijelentik az Ő igazságát.

Róm 6,6–14 Meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztusban.

Mk 9,33–37 Ha valaki első akar lenni köztetek, legyen mindenek között utolsó és mindenek szolgája.

Magyarázat:

Néha az élet nagyon nehéz. Emberek gyakran kerülnek megalázó körülmények közé. Vannak, akik nagyon nehezen hordozzák életük terheit, kétségbeesve és terror alatt élnek. Jézus arra hív bennünket, hogy vállaljuk az élet kihívásait az Ő királyi Országa törvényeinek és igényeinek elvárásai szerint. Népe között való jelenléte mindannyiunkat erre kötelez. Feltámadásának ereje megszabadít bennünket a halálfélelem kísértésétől. Ha tudatában vagyunk közöttünk való valóságos jelenlétének –, ugyanis feltámadott, de a megaláztatás és a kirekesztetés jeleit mégis magán hordozta – képesek leszünk megérteni a kicsiket és kirekesztetteket, akik közöttünk vannak. Ha azt hittük volna, hogy az egyszerű halászok kevésbé képesek a tanításra, mint a vallás doktorai, soha nem hallottuk volna az apostolok, vagy a Názáreti Ács üzenetét.

Ez a felismerés arra indít bennünket, hogy nagyon komolyan megkérdőjelezzük az olyan társadalmak értékeit, amelyek emberek kirekesztésére, valamint fizikai és lelki szükségletek figyelmen kívül hagyására épülnek.

Saját társadalmunkban folytatott küzdelmünkben gyakran úgy érezzük, küzdelmünk hiábavaló és egyedül vagyunk. Nem szabad feladnunk a bátorságot és a reményt, mert Isten más gyermekei is velünk együtt szolgálnak az emberi élet méltóságának fenntartásáért. Végül is így válhat láthatóvá a Jézus élete a mi saját halandó emberi életünkben.

Az egyház hivatása az, hogy felmutassa a sötétségben is ragyogó világosságot. A világ megosztottságait figyelembe véve, létfontosságú az egységért folytatott küzdelmünk. Együtt kaptunk elhívást arra, hogy a Feltámadás erejét láthatóvá tegyünk, hogy ezáltal a világ hitre jusson. A háborúkkal és a naponkénti szenvedéssel szembesülve, miközben sokan csak evilági hatalomért küzdenek és egyenetlenséget szítanak, nekünk nem szabad elmenekülnünk, hanem Krisztus vezetése alatt oda kell szánunk magunkat a körülmények megváltoztatásáért folytatott küzdelemre.

Imádkozzunk!

Ó, Istenünk! Reád bízunk magunkat, mert a te erődben van minden bizodalunk. Csendesítsd le testünket és lelkünket. Jöjj szívünkbe, és napi feladataink között taníts felismerni és elfogadni a megújulás erőit, amelyeket Te kínálsz nekünk.

Ó, Istenünk! Nyisd meg számunkra az egység útját. Fogjad kezünket és vezess az Országodba vezető úton, hogy a reménység tanúi lehessünk. Krisztus halált legyőző feltámadásának ereje szabadítson meg minket minden kétségbeeséstől.

Ó, Istenünk! Benned reménykedünk, add nekünk Szentlelkedet, az igazság, a bátorság és az erő Lelkét, hogy együtt mehessünk tovább az egyház látható egysége felé vezető úton a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen!

Ötödik nap

Hittem és azért szóltam. (2Kor 4,13)

Bátorság

Józs 1,1–9 Légy bátor és erős! Ne félj és ne rettegj!

Zsolt 113 Ő felemeli az alacsonyt (szegényt) a porból.

Ef 2,11–22 Azért immár nem vagytok jövevények és zsellérek.

Mk 7,24–30 E beszédért credj el...

Magyarázat:

Mózes halála után a bizonytalanság és a félelem idején Józsué – az Úr biztatásával – bátran szólt az Ő nevében. Biztatta Izráel népét, hogy keljen át a Jordánon és foglalja el azt az országot, amelyet Isten őseinek ígért, amelyet az éhínség idején, a betevő falatot keresve hagytak el. Arra biztatta a népet, hogy Isten törvényével összhangban legyenek erősek és bátrak.

Több nemzedékkel később, még mindig voltak kánaániak az ország egyes területein, s így egy kánaánita asszony is jött Jézushoz és bátran kért gyógyulást leánya számára. Jézus keményen válaszolt: nem helyes a gyermekek kenyerét elvenni és a kutyáknak adni. Az asszony így felelt: még a kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek kenyeréből.

Egy nem zsidó, aki ráadásul nő, leányáért való küzdelmében bátorságával ledöntötte a kultúrák, a hagyományok és a nemek közti válaszfalat. Jézus a maga terve, illetve a feladat előírt sorrendje szerint cselekedett. Látása szerint először Izráel házához kell mennie. Mindazonáltal az asszony bátorsága és szavai megrendítették. Ekkor Jézus is átlépte ezeket a határokat, és így szólt: „E beszédért menj el, a gonosz lélek elhagyta leányodat.”

Az Efézusi levél a nem zsidó keresztyéneket arra emlékezteti, hogy ők Izráel közösségétől idegenek, és az ígért szövetségétől távol vannak. Most azonban Jézus Krisztusban, akik „távol” voltak, „közel” kerültek. Ő ledöntötte a megosztottság és az ellenségeskedés válaszfalát zsidók és nem zsidók között és mindkettőjüket megbékéltette az Ő testében a kereszthalál által. Krisztusnak ez a törvénye indítsa arra a mai keresztyéneket, hogy a kultúrák és fajok közti válaszfalon át nyújtsák ki kezüket és fogadják be a menekülteket, az idegeneket, és gondoskodjanak róluk. De mi is tanulhatunk a bevándorlóktól, különösen a közöttük lévő keresztyének mély hitéből. Ők, akik többféle hártárt kellett hogy átlépjenek, ugyanúgy tagjai Krisztus Testének, mint mi.

Minden keresztyén és minden egyház életének lényegéhez tartozik, hogy az evangélium igazságáról bátran vallást tegyen. Ha ezt valljuk és így „megéljük” hitünket, felmutathatjuk a világnak azt az egységet, amit Jézus kíván gyermekeitől. Az egyház megosztottsága gyengíti az egyházat és annak misszióját. Az az ajándék és kiváltság, hogy a Krisztus egyházához tartozunk, azt az óriási felelősséget hordozza, hogy segítenünk kell a még nem hívőket, hogy felfedezzék Isten szeretetét, ami az igazi választ adja bajaikra. Könyörödjünk Istenhez, hogy gyógyítsa megosztottságunkat, és tegyen képessé arra, hogy hittel és bátorsággal szóljunk.

Imádkozzunk!

Istenünk, Te ihletted szolgálodat, Józsuét, hogy a nehéz időkben bátorsággal szóljon és vezesse népedet az Ígért Földjére. Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus átnyúlt a kultúrákon, osztályokon és a nemek közti megosztottságon, s így adott gyógyulást és remény-

séget a bajban lévőknek. Ő a mi békességünk, aki testében lerombolta a válaszfalakat, és Önmagában egységet és új emberiséget teremtett. Ma is hittel könyörgünk a Krisztus Testéért, Egyházadért, mely a világban van.

Ránk bízad a feladatot, hogy Országodat építsük itt a földön. Segíts, hogy ezt ne szétszakadva, hanem együtt tehesük. Add, hogy figyelhessünk a Te hangodra, és ne a magunk elgondolásaiért küzdjünk. Indíts arra, hogy szétszakadozottságunkat legyőzve, szereteted törvénye szerint éljünk. Erősíts meg abban, hogy újra odaszánhassuk magunkat Neked. Add, hogy a szeretetben részünk legyen. Vezess bennünket úgy, hogy megtaláljuk a bajban lévőket, a menekülteket és az idegeneket, akiknek különösen szükségük van a Te áldásodra. Együtt, a közös Krisztus Testként, az Ő nevében fordulunk hozzád. Ámen.

Hatodik nap

A kegyelem sokasodjék és egyre többen adjanak hálát. (2Kor 4,15)

Isten kegyelmének igazságossága

5Móz (MTörv) 10,17–22 Igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek...

Zsolt 103,1–13 Könyörülő és irgalmas az Úr.

Róm 3,21–31 Isten ingyen adja a megigazulást kegyelméből.

Mt 5,1–12 Boldogok, akik éheznek és szomjúhozják az igazságot.

Magyarázat:

A világban található mindenféle igazságtalanságnak a bűn a forrása. Az Isten igazságának elutasításával az embereket méltóságuktól és alapvető jogaiktól fosztjuk meg. Az igazságtalan struktúrák és az emberi jogok semmibevétele ennek a helyzetnek a következménye. Hisszük, hogy Isten irántunk való mélységes szeretetéből Krisztusban megigazít bennünket. Isten igazsága kifejezésre jut az Ő gazdagon kiáradó kiengesztelődést munkáló kegyelmében. Halála és feltámadása által Krisztus méltóvá tesz bennünket arra, hogy gyermekeinek neveztesünk, és a Vele való örök közösségre eljussunk. Mi keresztyének azt a küldetést kaptuk, hogy együtt hirdessük Isten igazságát és kegyelmének erejét. Feladatunk az, hogy tanúskodásunk által terjesszük Isten igazságát. Mi arra hívtunk el, hogy Isten Országának eszközei legyünk; hogy – mint megigazult férfiak és nők – Istenért éljünk és törekedjünk szeretete és igazsága jó hírének továbbadására mindenki számára. Tudva azt, hogy a mi országunk ugyan a mennyekben van, de ennek dacára azért szolgálunk, hogy igazságosabb és megújult élet legyen itt a földön. Ennek érdekében kell láthatóvá tennünk, hogy mi Isten szándéka az Ő fiaival és leányaival.

A világ menekültjeinek élményeiben meg kell látnunk napjaink igazságtalanságait, annak különböző megnyilvánulásait. Igazságtalan társadalmi berendezkedésű államok saját népüket üzik éhségbe, szegénységbe és otthontalanságba azzal, hogy az alapvető emberi szükségleteikről, egészséges életfeltételekről, gyermekeik neveléséről nem gondoskodnak.

Mások háborúk miatt, vagy hitük szabad gyakorlásának megtagadása miatt kényszerülnek menekülésre. Ilyen a világ, melyben kiáltanunk kell a várva várt igazság után. Isten a szegényekkel, a gyengékkel, a betegekkel, az idegenekkel, az árvákkal, az öregekkel és az özvegyekkel azonosítja magát. Ezért hívnak a boldogmondások is arra, hogy szomjúhozunk az evilági igazságot felülmúló igazság után. Ez a szomjúhozás magába foglalja az igazságtalan, emberek között igaztalan különbségeket fenntartó struktúrák

megváltoztatásáért való küzdelmet, hogy azok mihamarabb a béke és igazság eszközeivé legyenek.

Az egységünk és a misszióra való készségünk a reménység jele, a Krisztusban való közösségünk pedig a megújult emberiség látható kifejezése. A Krisztusban való élet magában foglalja minden igazság és emberi jog lényegét. A gyengékkel való cselekvő szolidaritásunk láthatóvá teszi Isten igazságának erejét.

Imádkozzunk!

Istenünk, köszönjük kegyelmedet, mellyel bennünket Krisztusban gyermekeiddé tettél, hogy szereteted és igazságod hirdetői legyünk a világban. Add a kegyelmet, hogy félelem nélkül szolgáljunk az igazságért, ami az igazi békesség és emberség egyetlen alapja. Szerető Istenünk, erősítsd a bennünket összekapcsoló kötelékeket. Vezess olyan életre, melyben néped egysége minden gyülekezet életében és szolgálatában megmutatkozik. Hatalmas Isten, vezess minket közelebb egymáshoz, hogy a Te akaratod és ne a miénk valósuljon meg a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen!

Hetedik nap

Azért nem csüggedünk el. (2Kor 4,16)

Kitartás – állhatatosság

Neh 7,73–8,3.9–10 Ne keseregjetekek, és ne sírjatek!

Zsolt 118,5–9.19–24 Nyissátok meg nékem az igazságosságnak kapuit!

ApCsel 7,54–8,5 Eloszolván széjjeljártak hirdetve az igét.

Mk 10,28–30 Senki sincs... aki százannyit ne kapna... üldözésekkkel együtt...

Magyarázat:

Az élet nagy vámszedő. Mindannyiunknak vannak fájdalmas és küzdelmes tapasztalatai. Az élet különösen mély sebeket üt a menekülteken, otthonukból elűzötteken, hajléktalanokon, és több akadály kerül eléjük, mint megoldás. Napok jönnek és mennek. Minden napnak megvan a maga baja: sokszor váratlanul asszonyoknak is el kell hagyniuk hazájukat; kisgyermeknek idegenek közé kerülnek; férfiaknak kell apjuktól tanult hivatásukat feladniuk; családok arra kényszerülnek, hogy anyanyelvükről lemondva más nyelvet és idegen szokásokat vegyenek fel. Emberek menekülnek halálból, éhségből, kirekesztettségéből. Napjainkban tízezrek indulnak bizonytalan utakra ismeretlen országok felé, ahol gyakran barátságtalanul, együttérzés nélkül fogadják, vagy éppen elzavarják őket.

Az első keresztényeknek is bőven volt részük üldözésekben és küzdelmekben. Kitartásuk és az elesettekkel való együttérzésük tanulságul szolgál az utókornak, így számunkra is, késői keresztényen nemzedékeknek. Abban a súlyos helyzetben, amikor Istvánt kivégezték, és a jeruzsálemi gyülekezet kemény üldözést szenvedett, a gyülekezet szétszórt tagjai erőt kaptak arra, hogy félelem nélkül tovább vigyék az evangéliumot. Pál levelében bátorítja a korinthusiakat, hogy megpróbáltatásaik és szenvedéseik között ne csüggedjenek el, hanem értsék meg: ezek a nehéz próbák arra szolgálnak, hogy Jézus halálát testükben hordozzák, hogy így Jézus élete látható legyen bennük. Ez a közvetlen kapcsolat, a gyülekezet küzdelme és Jézus szenvedése, halála, feltámadása között, mutatja, hogy a feltámadás ereje átforgatta a szenvedésről és a halálról való gondolkodásukat.

Ma nekünk is meg kell kérdeznünk: hogyan tanúskodhatunk a feltámadás megújító erejéről, amikor szembe kell néznünk a menekültek és a szegények súlyos szenvedéseivel és összetört életével. Ha nyitva tartjuk szemünket, látjuk, hogy sokkal több pusztító, mint életet tápláló és bátorító erő van jelen napjainkban a világban. Mégis meg vagyunk győződve arról, hogy észre lehet venni Isten megújító és helyreállító cselekedeteit életünkben – és ezekről tanúskodni lehet. Ez a tapasztalat Krisztus követői számára lehetőség és biztatás arra, hogy a kedvesség és az együttérzés apró cselekedeteivel is a reménység és a világosság hordozói legyünk. Belső szolidaritással szót emelhetünk a küzdelmekben elfáradt és megkeseredett testvérek érdekében, és feljűk kinyújthatjuk a kezünket. Ezt cselekedve tanuljuk azt is, hogy a szenvedő emberekkel való irgalmas cselekedetek közben, magával Krisztussal találkozunk. Ez emlékeztet arra is, hogy missziónk, ami valamennyi keresztyén közös felelőssége, mindenekelőtt Isten missziója, amiben részesedhetünk. Arra is találunk példákat, hogy a szenvedők meggyötört testük ellenére képesek a hálára. Jele ez annak is, hogy van remény; bizhatunk Abban, aki mindeneget képes megújítani. A szenvedés és fájdalom közben paradoxonszerűen annak jelei mutatkoznak, hogy az evangélium ilyenkor képes gyógyítani és helyreállítani.

Imádkozzunk!

Mindenható Isten, mi egyek vagyunk abban a meggyőződésben, hogy Te jelen vagy a szenvedők és elnyomottak között. Szeretnénk mi is együttesen a szükségben lévők között a reménység és az együttérzés munkásaivá lenni. Vezess bennünket, gondolatainkat és kezünket az elnyomottak, a szegények és a menekültek felé. Ha elfeledkezünk felebarátaink szenvedéséről, fordítsd szemünket és szívünket feljűk. Erősítsd azok hitét és reménységét, akik küzdenek a csüggedés és a reménytelenség ellen, akik súlyos sebeket hordoznak. Vezesd őket szeretettel, hogy szomorú tapasztalataik között is Rád találjanak. Ámen!

Nyolcadik nap

Igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk. (2Kor 4,17)

Isten egységre hívja a dicsőség ösvényén járókat

Ézs (Iz) 33,17–22 Az Úr a mi királyunk, Ő tart meg minket.

Zsolt 42 Bízál Istenben, mert még hálát adok neki.

Ef 4,1–6 Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.

Jn 17,20–26 ...hogy megláthassák az én dicsőségemet ...

Magyarázat:

Jeruzsálem egyik ostroma idején Ézsaiás (Izaiás) próféta látta maga előtt azt a napot, amikor az Úr fog uralkodni Jeruzsálemben, és a város „a nyugalom hajléka, olyan sátor lesz, amely már nem vándorol, és cövekeit sem húzzák ki soha, és egy kötele sem szakad el”. Napjainkban a világon bujdosó menekültek politikai szabadság vagy gazdasági biztonság után vágyakoznak: olyan idő után, amikor nem kell többé helyről helyre vándorolniuk, menedéksátrokban lakniuk, vagy teherautókban rejtőzködniük. Olyan helyet keresnek, ahol tartósan békében és biztonságban élhetnek.

Az egyház öntelmezésének része, hogy osztozik az úton vándorlók sorsában. Mi zarándok nép vagyunk, akik idegenek vagyunk e világban, és útban vagyunk a Mennyei Jeruzsálem felé, és vágyakozunk arra, hogy szemtől szembe lássuk Istent. Istennek ván-

dorló népe vagyunk. Isten Országának az eljövételében reménykedve átélhetünk valamit a menekültek érzéseiből, a maradandóság és a béke utáni vágyukból.

A keresztyén szemlélet szerint az emberi egzisztencia jellemző vonása a zarándok állapot bizonytalansága. Ugyanakkor látja, hogy az egyháznak az a prófétai hivatása, hogy hirdesse, amit Isten készít az embernek: az „örök dicsőséget”. Ez a jelenvaló világ küzdelmeit az ígélet és a reménység szélesebb összefüggésébe helyezi. Ennek az Istentől kínált jövőnek lényeges vonása az egység, melyben az egész emberiség részesévé lesz – a Szentlélek által – annak az egységnek, ami az Atya és a Fiú közössége. Ez az egység – a Szentlélek ajándékaként – már itt a miénk lehet. „Egy a Test, egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten, aki ömindeneknek Atyja. Ő van mindenek felett, mindenek által és mindenekben.” Az Egyház hivatása az, hogy már itt és most jelű legyen ennek az egységnek, melyet a maga teljességében, a jövőben Isten ígért ajándékba.

Az egység helyett a világ szakadásainkat és ellentéteinket látja. Zavart és sötétséget árasztunk a világosság helyett. Ökumenikus elhívásunk az, hogy újra felfedezzük és láthatóvá tegyük az egységet, ami a Szentlélek ajándékaként valósulhat meg. Gyakran nem törődünk ezzel a megbízatásunkkal. Az Úr zarándok népeként meg kell ragadnunk a reménységet és a bizonyosságot, hogy Krisztusban ténylegesen megvalósul egységünk, és látni fogjuk azt a dicsőséget, amit Isten Krisztusnak adott „mielőtt a világ lett”.

Imádkozzunk!

Urunk, mutasd meg nekünk kegyelmedet, és a Szentlélek erejével dönts le a miniket elválasztó falakat. Add, hogy Egyházad tiszta, látható és világos jellé legyen a népek között.

Urunk, újítsd meg rajtunk szeretetedet, és ajándékozz meg igazi bölcsességgel. Indíts arra, hogy vágyakozzunk és törekedjünk néped egységére, hogy Fiadnak az új életéről szóló evangéliuma jó hír legyen minden ember számára.

Urunk, gyűjtsd újra lángra bennünk a hitet és a reménységet, hogy ígéreteidben bízva örömmel menjünk tovább utunkon mennyei országod felé, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen!

Bibliamagyarázatok a 2Korinthus 4,4–18-hoz

Ravasz László

Az apostoli tiszt magasztossága az erőtlenségben és szenvedésben is (3,1–7,16)

a) *Az apostoli tiszt magasztossága (3,1–18)*

Úgy látszik a korinthusi ellenfelek azt emlegették, hogy Pál magát ajánlgatja. Neki erre igazán nincs szüksége: a gyülekezet az ő szolgálatának gyümölcse. Ő neki nem kell ajánlólevél sem. Úgy látszik, hogy Korinthusban jártak ilyen bajkeverő atyafiak ajánlólevelekkel, rendszeren cserépből készült (agyagba belenyomott s később kiégetett) írással. Ez akkor nagyon divatos volt, a mai ajánlókártyákat helyettesítette. *Az én ajánlólevelem* ti vagytok, a Krisztus levele, ami nem kőre (cserépre) van írva, hanem papírosra tintával, teszi hozzá (ilyet is sokat találtak), hanem az élő Isten lelkével emberi szívekbe írva. Ez a levél nemcsak a korinthusiaknak szól, hanem az egész világnak, mert mindenki

láthatja belőle: mije Pál a korinthusiaknak és a korinthusiak Pálnak. Mikor az apostol szembeállítja a kőbe (cserépbe) írt ajánlást a szívbe lélekkel írt ajánlással, egyszerre asszociálja a nagy prófétai ellentétet a kőtáblára írt és a szívek hústáblájára írt Törvényről (Jer 31,31–34; Ez 11,19 és 36,26). A szívek hústáblájára írt Törvényt Jeremiás *újszövetségnek* nevezte. Az én szolgálatom az újszövetség szolgálat (diakonia tēs kainēs diathēkēs) mondja ki Pál. Nem azért, mintha én tehettem volna azzá, mert magamtól nem vagyok alkalmas gondolni valamit magamról, hanem Istentől van ez, aki az újszövetség szolgájává tett. Most már Pál tovább magyarázza ezt a képet. Az újszövetség szolgálat nem a betűé, hanem a léleké. A betű megöl, a lélek megelevenít. A betű: a Törvény, a kőtábla az Ótestamentum (Pál maga alkotja ezt a kifejezést, mint Jeremiás ezt: az újszövetség), a lélek, a szív, a gyülekezet: az Újtestamentum.

Az Ó- és Újszövetség egyezik egymással abban, hogy mind a kettő „dicsőséges”, magasztos, mert Istennek a szolgálat. De különböznek egymástól lényegesen a) abban, hogy az Ószövetség a Törvény szolgálat, az Új a Léleké. b) Az Ószövetség a halál szolgálat, mert a Törvény ítélt, elkárhoztat és ezzel a halált hirdeti; az Új pedig a kegyelem, azaz a kegyelemből való megigazulás szolgálat, tehát újjászületést és életet hirdet. c) Az Ószövetség időhöz volt kötve s ez az idő lejárt, tehát érvénye és dicsősége elmúlik az érvénybe lépő Újszövetséggel szemben, amely az új eon, az örökkévalóság tartamára szól. Ezek olyan nagy különbségek, hogy Pál hajlandó az Ószövetség dicsőségét semminek, nullának nevezni az Újhoz képest. Mindez abban a külsőségekben nyilvánul meg s ábrázoltatik ki szimbolikusan, hogy Mózes eltakarta az arcát, mikor a Törvény kiadása után a hegyről lejtött, Pál pedig nagy nyíltsággal, leplezetlenül beszél. Amire itt Pál a lepellet hivatkozik az, hogy a zsidó szemlélet szerint Isten dicsősége a vele szemtől szembe álló Mózes arcára rátapadt (2Móz 34,33–35). S mikor levitte népe közé, azok ennek láttára eltakarták arcukat, hogy meg ne haljanak. Attól kezdve Mózes, mikor lejtött az Úrtól, leplet borított az arcára; mikor az Úrhoz fordult, felment hozzá, levette a leplet. Pál erre emlékezve arra gondol, hogy lepellet védte Mózes arca dicsőségét, hogy ne lássák annak elmúló voltát a zsidók; de erre nem volt szükség, mert maguk a zsidók takarták el lepellet arcukat, hogy ne lássák Isten dicsőségét. Állítja, hogy azóta is, valahányszor a zsinagógában a Törvényt olvassák, ez a lepel ráborul a zsidók elméjére, szívére, és eltakarja a Törvény igazi értelmét: Krisztust. Ez a lepel Krisztusban tűnt el, ami azt jelenti, hogy az Ótestamentum igazi értelmét Krisztus fedi fel, a Krisztusban ismerjük fel a kegyelemből való megigazulást. Megvan a zsidóság reménye is, hogyha az Úrhoz fordul, vagyis elfogadja Krisztust, lehull róla a lepel. Ez az a pillanat, amidőn a Lélek kitöltetik rá, mert az Úrhoz fordulás a Krisztusban létele = a Lélekben való létele; ennek első következménye a szabadság, vagyis a bűntől való megszabadulás és a Törvény hatalma alól való felszabadulás. Azután következik az, hogy a lepel nélkül szemlélt Krisztusnak dicsőségét tükrözve, átalakulunk az Ó hasonlatosságára, úgy, hogy mindig új meg új gazdagságát tapasztaljuk meg az Ó dicsőségének. Ez nem fokozatosság, ez változatosság. Ezt a munkát Krisztus végzi rajtunk a Lélek által, mert Krisztus a Lélek. Mennyire más ez, mint a görög mystériumok apotheózisa! * Semmi sem állt távolabb Páltól, mint az a gondolat, hogy az ember istenné válhat. A szuverén, a személyes, a teremtő Isten mellett ez a gondolat káromlás. De az ember Krisztusban át- „krisztusodhatik”. Krisztus élhet benne.

S ha benne él, él a gyülekezetben (itt egyik a másikat előfeltételezi). Ezért mondhatja ki Pál azt a nagy szót: mi pedig „mindnyájan” elváltozunk.

* Kiváló emberek, hősök istenné nyilvánítása, ill. „megistenülése” (szerk.).

b) *A szenvedések és erőtlenségek ezt a magasztosságot fokozzák (4,1–18)*

Az apostol hű és bátor igyekszik lenni. Aki Igét hirdet, sok mindennel le kell számolnia. Nem takargat, nem hallgat el semmit, de maga is pörén áll a világ előtt, vallja és vállalja hibáit. Ezért az ő evangéliuma nyílt, egyenes beszéd. Bátran néz bárki szemébe, aki lelkiismeretesen gondolkodik. Korinthusban mégis azzal vádolják, hogy homályos, elrejtett dolgok vannak benne, leplezett az evangélium. Igen, azoknak, akik elvesznek, akiknek e világ istene megvakította a szeméit, hogy ne lássanak. Azoknak csakugyan leplezett az evangélium. Nem látják, nem láthatják meg benne a Krisztus dicsőségét, aki Isten képe (*eikōn tou Theou*). E világ Istene = a Sátán. Az van munkában mindenütt, ahol az emberek vakok meglátni az Isten dicsőségét a Jézus Krisztus arcán. Ezek elvesznek ezzel a világgal s annak ún. „Isten”-ével, a Sátánnal, s nem hallják meg az új teremtés „Legyen!” szavának elhangzását. Igen egyszerű a magyarázata ennek: az apostol nem magát prédikálja, hanem a Jézus Krisztust. De prédikációja nem személytelen közlés, minő a csatornác, amely átbotcsátja a tartály vizét, hanem egész egzisztenciájának, személyiségének felemészződése a hivatása szolgálatában, mint ahogy a gyertya, vagy a fahasáb felemésződik a lángban. Mikor tehát Krisztust prédikálja, magát a gyülekezetek javára mintegy feláldozza.

Az Ige dicsősége tehát cserépedényben van elrejtve: Krisztus a rabszolgában, Pálban. Éppen a Pál erőtlensége mutatja először azt, hogy a „kincs”, az Ige, nem tőle való, hanem Istené; Neki kell adni érte dicséretet. Másodszor azt, hogy az Ellenségnek minden üldözése Pált éri: az edényen át akarják elvenni, hatástalanná tenni a „kincset”. Harmadszor mutatja azt a csodát, hogy ez nem sikerül: a kincs megtartja az edényt. Négy epigrammaszerű ellentéttel fejezi ki Pál, hogy az ő gyöngeségében és inségében Isten ereje milyen hatalmasan munkálkodik (8–10). Ezért nem lehet őt eltiporni, kétségbe ejteni, megölni. Állandó halálveszedelemben forog, de szenvedései a Krisztus keresztségének a hordozásából következnek, Akivel ez által éppen olyan titokzatos szenvedés- és halálközösségre lép, amilyen titokzatos életközösség van közöttük. Sőt a Krisztussal való életközösség szükségképpen vele való fájdalom- és halálközösség, és éppen azért életközösség, mert halálközösség. Csak akkor lesz részese a Krisztus feltámadásának, öltözheti fel a Krisztus feltámadott testét, ha Vele meghal. Ezzel a szenvedés és halál le van győzve, be van iktatva a diadalmas élet szolgálatába. Meg van az útja annak is, hogy az apostol szenvedései, életének eltékozlása, szolgálatának nagy áldozata nemcsak benne, hanem a korinthusiakban krisztusi életet támasszon, a Krisztus életét alakítsa abban a gyülekezetben, amely éppen az ilyen szolgálat által lesz a Krisztus teste (12–18). A Jézusért hordozott szenvedése így lesz az élet, a jézusi élet forrásává. Ez a szolgálatnak a legmagasabb formája: enyém a szenvedés és halál azért, hogy tietek legyen az élet. Minél rosszabbul megy nekem testben, annál jobban megy neked lélekben. Az apostol egy zoltári dézettel, melyet a LXX-ből vesz, rámutat arra, hogy a hit kényszerűsége a szólás, az igehirdetés; az igehirdetés tárgya: a feltámadott Jézus, Aki feltámasztja Pált, de feltámasztja azokat is, akik az Ő szavára hittek Őbenne, s együtt állítja maga elé, mint az Ő aratását, diadalra és nem elítélésre; ezzel pedig a kegyelem sokasodik, a megváltottak serege nő és hálaadó magasztalásuk erősödik. Az apostol szolgálatának, fájdalmas, de dicsőséges megáldoztatásának első közvetlen célja a gyülekezet lelki java, de túl rajta s éppen általa Isten dicsősége a Krisztusban.

Pál az eonok határán áll. Óemberével testestül-lelkestül az elmúló, régi világban gyökerezik, amely keresztre adta Jézust, s ezzel magát halálra ítélte. Új emberével az új világba nő bele, amely a Krisztus feltámadásából indult el, belőle él, s az utolsó napok nagy válságaiban lesz nyilvánvalóvá. Addig ez a világ láthatatlan, csak hitben bírható, de azért ez az igazi élet, mert ez az örökkévaló, ez a krisztusi. Az óember óvilága látha-

tó és tapasztalati valóság, de igazi lényege szerint eltűnő, mulandó, árnyékos világ. A láthatóból a láthatatlanba csak halál és feltámadás útján lehet átmenni. A halál alkotó része a szenvedés is, mert a szenvedés = halál részletekben. A szenvedés út az élethez, módja és eszköze az élet elnyerésének. Azért ha mostani szenvedéseit összehasonlítja azzal a dicsőséggel, amely belőle következik, ezeket pillanatnyiakká és igen könnyűeknek kell minősíteni ahhoz az igen-igen nagy és örök dicsőséghez képest, ahová átvezetnek. Elfordítja tehát szemét a láthatóktól és ideigvalóktól, s csak a láthatatlanokra, csak az örökkévalókra néz...

(Ravasz László: *Az Újszövetség magyarázata*. Bp. 1991. 149–152.)

Jacob Kremer

Szenvedés és életközösség Krisztussal

a) *Az ajándékba kapott őszinteség igazolása az apostoli szolgálatban (4,1–6)*

Pál emlékezteti a korinthusiakat a szolgálatának fenségéből fakadó következményekre, amelyekkel aligha egyeztethető össze a tisztességtelen vezetés. A tévesen értelmezett alárendeltségi viszonyal szemben prédikációinak alapjára, az Istentől kapott meghívásra és a maradandó „megvilágosodásra” hivatkozik.

1. vers: A 3,12-re (és a 3,6-ra is) támaszkodva Pál arra a következtetésre jut, hogy az Újszövetség fentebb leírt szolgálata – amelyben Isten irgalmassága révén lett része (vö. 1Kor 15,9) – arra ösztönzi őt, hogy ne veszítse el bátorságát a sokféle ellenkezést tapasztalva, és kerülje el a belső fásultságot.

2. vers: A személyét ért támadásokra válaszolva egyrészt (tagadás) visszautasítja az alatomosságot, az őszinteséget nélkülöző álnokságot és Isten szavainak meghamisítását, mint vádat, ami miatt szégyenkeznie kellene (vö. 2,17; 12,16; 1Thessz 2,3 s köv.), másrészt (állítás) az igazság bátor és semmit el nem kendőző hirdetésére (vö. 3,12) hivatkozik. Tisztessége és őszintesége teszi alkalmassá arra, hogy megállja helyét az emberek és Isten (vö. 2,17c) ítélete előtt. !

3. vers: Az őszinte (kendőzetlen) igehirdetés ellenére sem mindenki fogadja el az igazságot. Ennek oka nem az apostol tanításában rejlik (ellenfelei hiányolják beszédeiből a „bölcesség elragadó szavait” (vö. 1Kor 2,1–5), inkább a hallgatók magatartásában keresendő. Az örömhír „el van takarva” előttük, mivel „lepel” borítja szívüket (vö. 3,14 s köv.). Az evangélium elutasítása egyben azt is megmutatja, hogy ők az „elveszettek”-hez tartoznak, akiknek a tanítás nem életét, hanem halált szerez (vö. 2,15).

4. vers: E megátalkodott konokságot Pál apostol a Gonosz számlájára írja, aki az apokaliptika nyelvén „e (jelen) világ istene” (vö. Jn 12,31; 16,11). Ez elhomályosítja azok értelmét (megkeményíti szívüket), akik nem jutnak el az evangélium hitére. Lepellel akadályozza meg, hogy lássák az evangélium fényét, ill. csillogását (mindkét fordítás lehetséges), és Krisztusban felismerjék a Fiút, aki részesedik Isten dicsőségéből. „Isten képmása” Ő (Róm 8,29; vö. Kol 1,15), írja róla az apostol, hiszen Krisztus Isten dicsőségét teszi láthatóvá.

5. vers: Pál bizonyítja előző állítását. Arról biztosít minket hogy igehirdetésének tárgya nem saját személye (egyéni véleménye, tekintélye vagy jelentősége), hanem a már említett, keresztre feszített és föltámadt Jézus (vö. 1Kor 1,23; 2,2), aki valóban „Úr” és „Isten” (vö. Fil 2,9 s köv.; 1Kor 12,3; Róm 10,9), ellentétben „e világ istenével”. Pál

személye csupán annyiban játszik szerepet a tanításban, hogy ő Jézus kedvéért a korinthusiak „szolgája” (vö. 1Kor 9,19), nem pedig „ura” (1,24).

6. vers: Pál az elmondottakat a meghívásának tényével igazolja, amely a „fény alkotója”-ra vezethető vissza (a Ter 1,3 szabad fordítása; vö. még Iz 9,1), aki teremtő erejénél fogva világosságot támasztott az apostol bensejében is, hogy (szó szerint) „Isten dicsőségének ismerete (Jézus) Krisztus arcán fölragyogjon nekünk”. A nem éppen egyszerű megfogalmazás két gondolatra világít rá: 1. Az apostolt Isten megvilágosította és képessé tette meghívása által (Gal 1,16; Fil 3,10), hogy Krisztus isteni hatalmát felismerhesse „Isten képé”-ben, a „Fiú”-ban. Ez történik mindenkiben, aki megtér Krisztushoz (3,16–18). 2. Pál beszéde alkalmas arra, hogy Krisztus isteni dicsőségét visszatükrözze (mert általa terjeszti el mindenütt „ismeretének illatát”: 2,14; vö. ApCsel 26,18). Ezt eleve feltételezi a meghívás, és tettei is ezt igazolják. Pál más szavakkal ír itt meghívásáról, mint általában (pl. Gal 1,15 s köv.: „(Isten) ...kinyilatkoztatta nekem”; 1Kor 9,1: „Nem láttam Urunkat, Jézust?”; 15,8: „...megjelent nekem is”; Fil 3,8: „Uramnak, Krisztus Jézusnak fölséges ismeretéhez képest”). Ezt azért teszi, mert tudja, hogy ez a meghívás felülmúl minden egyéb szokásos tapasztalatot és fogalmat, így csak hasonlatokban, megközelítőleg lehet írni róla.

Pál apostol szavai az újszövetségi szolgálat magasztosságáról megóvják a mai egyházi tisztségviselőket, de minden keresztényt is attól, hogy a felmerülő nehézségek láttán elveszítsék bátorságukat, vagy netán olyan hibás eszközökhöz nyúljanak, mint az evangélium radikális üzenetének elkendőzése vagy kényszerítő alkalmazása. A tisztesség és igazság (az igazságosság is) mindig ismertető jegye volt a keresztény igehirdetésnek.

Ha ennek ellenére a keresztre feszített Jézusban sokan mégsem látják Isten tetteit megvalósulni, akkor emiatt nem az evangélium hibáztatható. Sokkal inkább egy olyan hatalom, amely „e világ isteneként” képes elhomályosítani az emberek értelmét. Számolnunk kell vele még akkor is, ha ma személyként vagy istenként (isten-ségként) való elképzelése számunkra jóval nagyobb nehézséget okoz, mint a korábbi nemzedékek számára. Ez az igazságot elkendőző hatalom sokakat megakadályoz abban, hogy Krisztusban felismerjék az Urat. Különösen akkor kísért ennek veszélye, amikor a prédikációkban egyéni érdekek és előnyök miatt Krisztus háttérbe szorul.

Pál apostol példáján keresztül ma arra tanít minket Isten, hogy amikor Krisztust hirdetjük, teljes erőnkkel az „Úrra” összpontosítsunk, s hogy a Krisztus szolgálatába szegődött „szolgák” valóban másokért éljenek. Ez csak úgy lehetséges, ha Isten minket is megtisztít teremtő erejével minden belső istentelen sötétségtől (ide sorolhatjuk önző természetünket is) – Pál apostolhoz hasonlóan –, hogy Lelke által megvilágosodva (1Kor 12,3) a kiszolgáltatót Megfeszítettben felismerjük Őt, aki egyedülálló módon tükrözi vissza Isten dicsőségét – mert maga is Istennek mása és Fia.

b) *Szenvedés- és életközösség Krisztussal (4,7–15)*

Pál apostol kiegészíti az újszövetségi szolgálat magasztos voltáról írt gondolatait (3,4–4,6). A fenti versekben, de a továbbiakban is (az 5,10-ig) szorongattatásokról és emberi gyöngeségekről ír, amelyek kívülről nézve hivatásával szembenállónak látszanak. Életében mégis jelen vannak, sőt ellenfelei is feltehetően ezekre hivatkoznak, amikor tekintélyét igyekeznek kétségbe vonni.

7. vers: Az apostol számára igen értékes kincs a neki juttatott és korában többször is említett egyházi hivatal, amelyet „cserépedényben” őriz, amely igen ’törékeny’. A szolgálat magasztossága és saját gyöngesége között feszülő távolságban Pál apostol mély értelmet lát: „(hogy) ...a nagyszerű erőt ne magunknak, hanem Istennek tulajdonítsuk”. Vagyis a szolgálatát kísérő kedvező fogadtatást nem saját személyének, hanem Isten művének tudja be (hasonlóképpen érvel a következő helyeken is: 1,9; 12,9 s köv.; 1Kor 1,26–31 és 2,4 s köv.).

8 s köv.: Négy rövid, szóközi szempontból művészi megalkotott ellentéppárral jellemzi helyzetét, miközben nem hallgatja el nehézségeit sem (szorongatás, tanácsatlanság, üldöztetés és levertség). Hite azonban nem engedi, hogy elcsüggedjen, nem esik kétségbe, nem érzi magát cserbenhagyva, földre sűjtva. A sztoikusokkal ellentétben – akik a nehézségekben pozitív nevelő eszközt látnak – Pál tudja, hogy a szenvedés időleges és Isten hatalmával legyőzhető.

10. vers: Az ellentéppárok magyarázataként azt is hozzáfűzi, hogy „folyton-folyvást” (tehát nem csak alkalmanként) viseli testében Jézus halálát. Mindennapjait tehát a Jézus halálában (és nemcsak szenvedésében) való részesedés hatja át (vö. 1,5; Fil 3,10), ami a keresztségben Krisztussal együtt történő szentségi meghalásnak a következménye (Róm 6,3–11), s amely félreérthetetlen nyomokat hagy a testi életben is (Gal 6,1). Ez a „meghalás” a feltámadáskor a halál végső (végidei, eszkatologikus) legyőzésére vonatkozik (vö. Róm 8,17; Fil 3,10 s köv.; 1Pt 4,13), most azonban, a jelenben, Jézus halál feletti győzelmének megmutakozó ereje.

11. vers: Szokatlan kijelentését Pál apostol a 10. versre visszautalva ismétli és magyarázza meg. Mindez „Jézusért” történik, de legmélyebb értelme végső soron az, hogy Jézus életéből is mindinkább részesedjünk (vö. Fil 3,10).

12. vers: A Jézus halálában való részesedés nem csak az apostolnak szolgál javára, de segíti a korinthusiakat is a mind teljesebb élet megszerzésében. Kissé váratlanul bukkan fel itt ez a gondolat, amelyet már az 1,6 s köv. versekben is említett, és amelyhez később a 4,15-ben és a 13,5-ben is visszatér. Úgy látszik, az apostol számára igen fontos volt ez (vö. még a Kol 1,24; Ef 3,13).

13. vers: Pál apostol azért képes az eléje tornyosuló nehézségeket ily módon értelmezni, mert ajándékba kapta a „hit szellemét” (képességet a hitre). Ez a hit bátorítja őt arra, hogy – a Zsolt 115,1-et szabadon idézve – „beszéljen”, vagyis igehirdetői feladatának eleget tegyen.

14. vers: Mint hívő ember, Pál apostol az egész ősegyházzal együtt vallja (vö. 1Kor 6,14; 15,12–16), hogy Isten, aki Jézust is föltámasztotta, „Jézussal együtt” őt is föltámasztja majd. A „Jézussal együtt” kifejezés Pál apostol számára életközösséget jelent Jézussal. Ez a hit magában foglalja azt a reményt is, hogy mindez megtörténik a korinthusiakkal is: „veletek együtt elébe állít”. Pál apostol ezzel a kifejezéssel az idők végén bekövetkező feltámadásra gondol, amely minden ember és angyal előtt megy végbe. Pál tehát nem csupán a személyes föltámadást várja, de hisz abban is, hogy a jövőben együtt lehet majd mindazokkal, akiknek az evangéliumot hirdette (vö. 11,2; 1Thess 4,17).

15. vers: Mindazt, amit Pál apostol eltűr vagy elvisel, a korinthusiak kedvéért fogadja el. Végső soron azonban mindent azért tesz – erről tanúskodik a lazán kapcsolódó célhatározói mellékmondat („hogy...” –), hogy Isten dicsősége növekedjék. Az apostol tevékenysége által ugyanis Isten kegyelme (Krisztus ajándéka) „túláradó” lesz sokak hálaadása és istendicsőítése által (vö. 1,11).

Mindannak, amit itt Pál apostol a korinthusiaknak ír hivatalának megvédése és a szenvedéseire való válaszkérés közben, ma is üzenetértéke van Isten szavaként minden keresztény számára. Elsősorban azoknak, akik egyéni életükben vagy az egyházban keserves fájdalommal élik át azt az áthidalhatatlannak tűnő távolságot, ami az Isten kegyelme és a nap mint nap megtapasztalható gyöngeségük között feszül. A megkeresztelt ember mind egyénileg, mind egymással közösségben törekeny „cserépedényben” hordja a kegyelmet, ezért van kitéve a kívülről és belülről egyaránt érkező, sokféle szorongattatásnak. A keresztény élet nem jelenti a szenvedéskéntől mentes élet biztosítékát.

Életünk nehéz perceit felfoghatjuk olyan alkalmaknak, amikor belső sorsközösségre léphetünk a megfeszített Krisztussal (vö. Gal 2,19; Mk 8,35), aki földi utunk végén a feltámadásban teljessé lett életéből is részesíteni akar minket. Mindez részben már most megvalósul, teljessé azonban csak a végső, egyetemes feltámadáskor lesz.

A szenvedésben való közösség Krisztussal nemcsak a jövőnkre van hatással. Már a jelenben megszenteli és teljessé teszi azt az életet, amelyet egymással közösségben, a családban élünk. A földön kialakult emberi kapcsolat nem ér véget a halállal, nem szakad meg az embertársaktól kapott segítség. A kiszolgáltatottság hitben történő elfogadásának megtapasztalása Pál apostolhoz hasonlóan minden keresztényt bátorít arra, hogy kitartson a nehézségekben, nehogy visszatartsák őt mások szolgálatától, különösen pedig az evangélium elkötelezett hirdetésétől (vö. 1Kor 15,58).

A krisztusi hit fényében a szenvedés és a nehézségek összhangban vannak az egész emberiség történetének céljával: „Isten munkatársaiként” (1Kor 3,9) mások megmentésével (1,6; vö. 1Kor 9,23) hozzájárulunk ahhoz, hogy az egész teremtett és megváltott világ célja (1Kor 15,28) minél tökéletesebben megvalósuljon.

c) *A jelen mulandósága és a jövő dicsősége* (4,16–18)

Pál apostol kiegészíti mindazt, amit az imént Jézus feltámadásával és saját szenvedésének értelmével kapcsolatban mondott, s közben a maradandó dicsőséget szembeállítja a pillanatnyi, mulandó szenvedéssel.

16. vers: Pál a már korábban kifejtett gondolatait felidézve indokolja, miért nem csüggeszti el a tehetetlenség sokféle megtapasztalása. A nap mint nap megélt szorongattatást mint a „külső” ember „megsemmisülését” szembeállítja a „belső” ember „megújulásával”. A mindennapi életben jól ismert szófordulatot használja ugyanabban az értelemben, mint amikor a Róm 8,5.10-ben a „test” (esendő, mulandó ember) és a „lélek” (Isten leheletével átitott ember) ellentétéről beszél. Így állítja szembe Jézus halálában való részesedésünket (4,10) a keresztségben elkezdődött és életünk folyamán egyre inkább megvalósuló újjáteremtéssel (5,17; Gal 6,15).

17. vers: További indoklásként a jelen „könnyű” szenvedésére hivatkozik. Ez a szenvedés valóban könnyű, ha összehasonlítjuk az örök dicsőség túláradó mértékével (bárosz doxész = a dicsőség mértéke, súlya) (a szójáték a héber kabód szó kettős jelentésén alapszik).

18. vers: Csak azok számára lehetséges a szenvedés ilyen értékelése, akiket – mint Pált is – elsősorban nem a látható dolgok érdekelnek. A vers utolsó gondolata általános érvényre emeli a látható dolgok mulandó és a láthatatlanok maradandó jellegét, de egy-

ben azt is értésünkre adja, hogy az Újszövetség „dicsőségét” (3,7–18; 4,7) lehetetlen testi szemmel meglátni.

A mindennapok gondjai közötti kitartás páli indoklása – mint Isten Szava – minden keresztényt arra indít, hogy életének és cselekedeteinek megtapasztalható „elég telenségét” (Teilhard de Chardin) helyesen értékelje. Ez elsősorban a „külső” embert, vagyis a földi halálnak kiszolgáltatott egzisztenciánkat érinti, nem az ember legbelső énjét, amely a keresztség fürdője által újjáteremtett, és az Isten életadó lehelletével állandóan újjáalkotott (’átváltozott’ 3,18) ÉN. A mindennapok szenvedései így elveszítik fenyegető, félelmetes jellegüket. Másrészt pedig, ha összehasonlítjuk az eljövendő örök dicsőséggel, nem tartanak sokáig, és nincs különösebb jelentőségük (vö. Róm 8,18). Számunkra, keresztények számára – ellentétben a napjainkban élő legtöbb emberrel – a szenvedés korántsem a megtapasztalható bajok legrosszabbja.

A szenvedéseknek pozitív szerepük is lehet, amennyiben hozzásegítenek a mindent felülmúló dicsőség eléréséhez. Történjék ez akár a Krisztusba vetett hit által, amely feltételezi, hogy vele együtt meg is dicsőülünk (Róm 8,17), akár a világ bűnében beszennyeződött egzisztenciánk megtisztítása által (vö. az ősegyház tanításával a tisztítófűzről). Ha nem is tudjuk pontosan lemérni, hogy ezek mennyire segítenek bennünket a Föltámadott életéből való részesedéshez, azzal azért minden hívő ember nyugodtan számolhat, hogy Krisztussal együtt szenvedni sohasem értelmetlen. Csak akkor vagyunk képesek erre, ha a látható és megtapasztalható világ nem végső mérték a számunkra; há elfogadjuk, hogy létezik az életnek olyan dimenziója is, amely meghaladja a jelenlegit, és céljához vezet az élet teljessége iránti vágyakozásunkat.

(Jacob Kremer: *2. Korinthusi levél*. Szent Jeromos Bibliatársulat. Bp. 1998. 39–45.)

Első nap

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

Cserépedényben kapott erő

Alapige: 2Korinthus 4,7

A 2003-as egyetemes imahét első alap gondolata ez a bibliai megállapítás: *kincsünk van*. Ez a biztató alaphang pedig úgy vonul végig egy hét imádság-útján, hogy közben összeköti az imahét programját szerkesztő dél-amerikai világot, a megfáradt vén Európát és a virágzó afrikai és ázsiai keresztyénséget. Ez az örök, élő kincs titokzatos, isteni ereje.

Ennek a ténymegállapításnak természetesen van egy előzménye. A levélíró Pálnál ez visszanyúlik ahhoz a damaszkuszi úti eseményhez, amikor az öntelt Saul emberi, hatalmi dicsőséget kergetve győzni indul, és végül alázatosan, csendben érkezik meg keresett városába. Azon az úton Saul elveszített *valamit*, és azon az úton Pál megtalált *valamit*. Talán még nem tudja akkor mindezt megfogalmazni, csak ennyit mond minderről: *egy kincs*.

*

A kincs meghatározásánál először mindig valami csillogó, nagy értékre gondolunk, ami legtöbbször nem is látható. Az emberek nagy része úgy óvja, úgy vigyázza a kincset, hogy elrejtje mások szeme elől. Lehet, hogy éppen ez a féltés teszi olyan titokzatosá a kincset. A valóságos vagy csak elképzelt földi kincsekért annyi keserves harcot vívtak már ellenségek és barátok. A földi kincsek úgy el tudnak vakítani, mert azt mindig valami varázslatos képzelet veszi körül. Már a népmesék világában ott rejlik a kincs keresésének és megtalálásának boldogsága. Őszinte gyermeki fantáziánktól kezdve ifjúkorunkon át, sőt még a felnőtt korban is olyan gyakran indulunk kincskereső útra. Mesék, legendák és valóságos történetek születtek a kincskeresésről és az ezt követő elbukásról, a kincshajszáról és megtalálásáról. Ezek azonban mind-mind mulandó kincsek, amik részben elérhetőek, részben elérhetetlenek, mert az ember előtt mindig új, más, több kincs tűnik fel. Ezzel szemben ez a sorozatindító alapigye úgy beszél a kincsről, mint ami már *megvan!*

1.

A mai bibliai üzenet első nagy ajándéka, biztatása: *van kincsünk*. A van azt jelenti, hogy valahonnan származik, örököltük, ajándékba kaptuk, vagy drága áron megszereztük. Az Isten kegyelmét többszörösen megtapasztalt Pál határozott hangon írja a földi gazdagságával kérkedő Korinthus nevű városba: nekünk kincsünk van. Nagy bátorság és igazi merészség ezt írni a kor egyik legjelentősebb városába, oda, ahol a kikötő világában nagy áruforgalom volt. A korinthusi kikötő forgatagában mesés kincseket és mesés kincsesládákat raktak át egyik hajóról a másikra. Pál pedig arról beszél nekik-nekünk, hogy ez a mi „kincsünk pedig cserépedényekben van”.

A levél akkori címzettjei és mai olvasói egyaránt tudják, más kincsről van itt szó: múlhatatlan, maradandó, lelki kincsről! De ennek is megvan a maga titokzatosága, időálló, tiszta csillogása. A keresztyén ember életébe Isten elrejtette ezt a kincset, ezt a törekeny, keresett kincset. Jézus a Hegyi Beszédben úgy teszi helyére a kincskeresés irányát, hogy így szól az ott álló, Őt kereső emberekhez: „ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és ellopják, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem ássák ki, és nem lopják el”. (Mt 6,19–20) Ez a kincsről szóló jézusi tanítás egy személyes kiemeléssel zárul: „mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is”. (Mt 6,21) Életünk nagy kérdése: hol van a szíved? A kincs kérdésnél bukott el a gazdag ifjú is, pedig a feltett kérdésre jól válaszolt. De amikor Jézus így szól hozzá: „add el minden vagyonodat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben” (Lk 18,22) – elbukott. Amikor Jézus a földi kincseket szembeállítja a mennyi kincsekkel, akkor nem arra utal, hogy a földi kincseket, a szépet és a jót, a kulturális értékeket meg kell vetni, hanem arra, hogy ne ezekben bízunk, mert ezek mulandók. Példázataival és evangéliumi tanításaival a mindenkori világ, a keresztyén ember földhöz tapadó tekintetét emeli fel egy másik világ igaz kincse felé. Afelé, amelyről ezt a hasonlatot tanultuk Tőle: „hasonló a mennyek országa a szántóföldbe elrejtett kincshez, amelyet az ember, miután megtalált, elrejt, örömeiben elmegy, eladja mindenét, amije van, és megveszi azt a szántóföldet”. (Mt 13,44)

2.

Egy szép költői kifejezés jelenik meg ennek a kincsnek a leírásánál: „ez a kincsünk pedig cserépedényekben van”.

Izráelben valóban a legértékesebb dolgokat, a kincset érő tárgyakat cserépedényekben tárolták. Ennek leglátványosabb példája a qumráni lelet. Ez a lelet cserépkorsókban megőrzött bibliai kéziratos tekercseket tartalmaz. Rajtuk az üzenet: „ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítalak, enyém vagy”. (Ézs 43,1) Ezek a cserépkorsók törekenyek voltak; kívülről nem is látszott, hogy milyen értékes dolgokat rejtenek magukban. A legtöbb cserépedény értékét az adta meg, amit benne tartottak.

Ilyen cserépedényben tartott kincs az ember élő hite, az Istenbe vetett bizalma. Lehet ez a világ durva és vad, az emberi külső törekeny és érzékeny, de ott benn a kincs, a hit és a bizalom, a megszólaló biztatás és remény értékévé változtatja az életet. Ábrahám a sálemi király, Melkisédék áldásával jár Sodoma vidékén, s keresi az idegenben az otthon, az elhívott, új hazában a számára kijelölt utat. Ezen az úton megszólítja az Úr és biztató szavakkal vérteli fel az előtte álló nagy útra: „Ne félj Ábrahám! Én vagyok a pajzsod: jutalmad igen bőséges.” (1Móz 15,1) Ez az isteni útravaló az a lelki kincs és az a rendkívüli lelki erő, amivel áldozásra odaszánt fiát is el tudja kísérni a Mórija földjére.

Ezzel a cserépedénybe zárt erős hitvallással szólal meg később a zsoltáros király, Dávid: „Te vagy az én Uram, rajtad kívül nincs, ami jó nekem.” (Zsolt 16,2)

3.

Ez a cserépedényben tartott kincs „rendkívüli erő”. A keresztyén egyház kétezer éves történelmének kísérő bizonyítéka lett ez az erő, mert éppen erőtlenség által győzött századokon át. Ez az erő az isteni hatalom győzelme mindenféle emberi kis- vagy nagy-hatalom fölött.

Valahol még a kezdet kezdetén úgy döbben rá a tizenkét tanítvány erre a rendkívüli erőre, hogy teljesen tehetetlenül, már legyőzötteen himbálózik a Galileai-tenger közepén, mert erőtlenek ahhoz, hogy a háborgó tengert legyőzzék. Megjelent Jézus a vízen, „beszállt a hajóba, és elült a szél” (Mk 6,51), a megrettent szemtanú-tanítványok pedig csodálkoztak e rendkívüli erőn, amely vihart csendesített le és szelet állított meg.

A katonailag jól felépített és megszervezett Római Birodalomban úgy élik meg ennek a rendkívüli erőnek a hatalmát, hogy a harcba induló csapat zászlajára keresztet rajzolnak, mert a császárnak álmában megjelent a kereszt jele és a felirat, hogy „e jelben győzni fogsz”. És győzött!

Ezt a rendkívüli erőt Krisztus ígéri és adja a világnak. A mennybemenetel felemelő pillanatában testamentumként adja át az ott álló tanítványoknak, „erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek”. (ApCsel 1,8) Ez az erő egyszerűen kiállításban, helytállásban vagy őrállásban nyilvánul meg, mint az első pünkösdi alkalmával, amikor Péter és társai odaállnak a nagy ünneplő jeruzsálemi tömeg elé és szemükbe mondják: „vegyétek ezt tudomásul, és figyeljetek szavaimra”. (ApCsel 2,14) De ugyanilyen erő az a helytállás, amellyel száz lélek alatti dél-erdélyi vagy mezőségi gyülekezeteinkben templomokat javítanak ma is.

És ezt a rendkívüli erőt hirdeti egy héten át a „határtalanul” összekapcsoló igehirdetési sorozat. Mindezt pedig „Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak”. Ámen.

Második nap

Baracsi Levente

Arad

Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk

Alapige: 2Korinthus 4,8

Pál apostolról tudjuk, hogy testileg gyenge, törekeny ember volt. Ő maga is többször említi ezt. A testébe adatott tövisről is beszél, ami bizony sokszor megnehezítette szolgálatát. De kétségbeesett panaszkodás soha nem hagyta el ajkát, sőt meg volt győződve arról, hogy Isten éppen erre a gyenge, törekeny cserépedényre bizza a nagy kincsek hordozását. Erre utal a 2002. esztendei imahét első napjának alapigéje is: „Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van.” (2Kor 4,7) Ennek is megvan a maga Istentől rendelt célja: ha Pál apostol erős fizikumú, egészséges, nagy teherbírási lett volna, talán az elbizakodás csapdájába esik. Könnyen megtörténik ez az emberrel, hogy nem Istenre, hanem a maga erejére építi elképzeléseit, terveit. Az apostol azonban meg volt győződve arról, hogy ami értékes, igaz, gyümölcsöző az életében, az nem önmagától van, hanem Istentől származik. Ő csak egy bármelyik pillanatban megsebezhető és szétporladó cserépedény, aminek az értékét, tartalmát az adja meg, amit Isten elraktározott benne, amivel megtöltötte, megbízta.

A testi gyengeség állandó kiszolgáltatottságot is jelent. A beteg, gyenge ember nehezebben áll ellen a világban fellelhető ezerféle veszedelemnek, nem tudja felvenni a harcot az őt eltiporni akaró ellenséggel, hanem félelemmel, szorongással, üldöztetéssel, nyomorgatással teli az élete. De éppen ezekben tapasztalja meg az isteni kegyelemnek minden veszélyből kimentő, még a halál torkában is diadalra segítő erejét. A hívő ember így látja meg Isten gondviselő munkáját: bár szorong, de meg nem szorítatják, üldöztetik, de el nem hagyatják, letiporják, de nem pusztul el. „Nyomorgattatunk – de meg nem szorítottatunk.” Azaz bármilyen nagy nyomorúság is vesz körül, hogy már lélegzetnyi mozgásterünk sincs, de Isten nem engedi, hogy teljesen ránk szoruljon a hurok. Egyetlen ellenségünknek sincs akkora hatalma felettünk, hogy teljesen megbénítson vagy mozgásképtelenné tegyen, hogy közben ne találná a nyomorúság szorításában egy kis rést, melyen megtaláljuk az utat Isten felé, a szabadulás felé. Pál valószínű, hogy az akkoriban Rómában divatos versenyekből veszi a hasonlatot: tiportatunk, de el nem veszünk. Az egymással küzdő ellenfelek a földre kerülnek, egyik eltiporja a másikat, de életük nem vész oda, hanem a győztes vagy vesztes próbatétel után újabb megmérettetésre készülnek. Az apostol tudja, hogy Mesternek és tanítványnak ugyanaz a sorsa. Tudja, hogy neki is naponként hordoznia kell testében a Krisztus szenvedését és halálát, hogy majd a Krisztus élete is látható legyen az ő halandó testében.

Miért nem kell félnünk a nyomorúságban? Mert Isten senkit nem vet nagyobb próbatétel alá, mint amit el tud viselni, s mert Isten senkire nem bocsát úgy nyomorúságot, hogy már előre ki ne gondolná és meg ne tervezné a szabadulás útját. Emberileg nézve természetesen, hogy egy-egy kudarc, csapás, próbatétel vagy nyomorúság kibillent minket lelki egyensúlyunkból. Isten azonban rálát erre az egész világra, nem kerül el figyelmét semmi, ami velünk vagy körülöttünk történik. Az egész világegyetemet olyan bölcs, előrelátó pontossággal alkotta meg, hogy a csillagrendszerek, bolygók tökéletes pontossággal futják pályájukat hosszú évmilliókon keresztül. Lehet-e valami kétségünk afelől, hogy ennek a világmindenséget megalkotó, azt fenntartó Istennek a mi gyöngye, por-

szemnyi életünkre is éppúgy rálátása van? Milyen nagy reménysége, vigasztalása ez a keresztyén hívő embernek: tudni, hogy nem árván bolyongunk ebben a világban, nem vagyunk kiszolgáltatva az élet véletlen eseményeinek, hanem néz és lát bennünket egy atyai szem, öröködik felettünk egy gondviselő atyai kéz.

Jézus Krisztus soha nem áltatta olcsó ígéretésekkel azokat, akik az Ő követésére szánták el magukat. Nem mondta azt tanítványainak sem, hogy könnyű, gondtalan életük lesz, s ha Őt követik, egyszerre megszűnik minden nyomorúság, próbatétel az életükben. Ő nem úgy akart híveket szerezni magának, hogy egy felhőtlen, küzdelem nélküli jövőt ígért azoknak, akik az Ő nyomába lépnek, hanem olyanokat akart maga mellé venni, akik áldozatra is képesek az Ő ügyéért. „E világon sok nyomorúságatok leszen” – mondta Jézus a tanítványainak, s azok, akik képesek voltak vele együtt új életet kezdeni, bizony sokszor megtapasztalták, hogy üldöztetés, nyomorúság, szenvedés az osztályrész azoknak, akik kitartanak Krisztus mellett. Ma közöttünk sincs olyan ember, aki elmondhatná magáról, hogy minden fájdalomtól, szenvedéstől mentes az élete. Mi magunk is sokszor szorulunk bátorításra, vigasztalásra, másoknak az együttérzésére. Mindnyájunknak nagy erőforrást jelent Pálnak, ennek a sok megpróbáltatáson keresztülment apostolnak a példája, az az erős hit, amely az ő küzdelmes életének harcaiban, megpróbáltatásaiban erős pajzsként vette őt körül és őrizte meg ezt a gyenge, törékeny cserépedényt az evangélium hordozására.

Amikor szenvedésben, nyomorúságban van részünk, mindig gondoljunk arra, hogy nem vagyunk egyedül megpróbáltatásainkban. Nem csak abban az értelemben nem vagyunk egyedül, hogy velünk van Isten, márpedig, ha „Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Nem vagyunk egyedül szenvedéseinkben úgy sem, hogy rajtunk kívül is nagyon sokan vannak még, akik betegek, gyászolnak, szegények vagy másféle gond nehezíti meg életüket. Ez nem azt jelenti, hogy kárörömmel tekintünk mások szenvedésére, hogy megelégedetté tesz minket az, ha másokat is látunk szenvedni, küszködni. Hanem azt, hogy nyitottak vagyunk mások felé is, fogékony, érzékeny a szívünk mások nyomorúságára is. Ha ilyen nyitott szemmel, érzékeny lélekkel járunk a világban, ha képesek vagyunk észrevenni a magunk gondjai mellett mások szenvedését is, ha nem csak magunkért, esetleg a hozzánk közel állókért tudunk imádkozni, hanem fohászkodásainkban Isten elé tudjuk vinni ismerős és ismeretlen embertársaink hányattatott sorsát is – akkor csodálatos módon tapasztaljuk meg, hogy mintha a mi bánatunk, szenvedésünk is apadna. Mert minél inkább képesek vagyunk észrevenni a mások baját, nyomorúságát, meglátni azt, hogy nálunk vannak sokkal szegényebbek is, betegebbek is, több keserűséggel és próbatétellel küzdők is – felébred szívünkben a hálaadás, hogy bár nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk... És visszatekinthetünk az előttünk jártak küzdelmes életére is: vajon összehasonlítható a mi szenvedésünk a Pál apostol üldöztetésével, vagy akár a többi apostolével? Vajon nagyobb a mi szenvedésünk, mint azoké a keresztyéneké, akik a keresztyénség első századaiban, a legnagyobb és legvéresebb keresztyénüldözések borzasztó időszakában halálra adták magukat hitükért? Vagy mi többet szenvedtünk, mint azok a magyar protestáns elődeink, akiket gályarabságra hurcoltak igaznak vallott hitükért, akiknek üldöztetés, otthontalanság lett a sorsuk, mert nem voltak hajlandók megtagadni, elárulni hitüket? Éppen az ő sok szenvedésük, próbatételeikben való buzgó megállásuk a bizonyítéka Isten gondviselő kegyelmének, hogy bár őket sokat üldözték, nyomorgatták, de nem lehetett őket megszorítani, elpusztítani, mert Isten oltalmazó gondviselése őrizte őket.

Pál apostol nem becsüli alá azt a nyomorúságot, üldöztetést, amiben része van neki és apostoltársainak egyaránt, de velük együtt mindazoknak a keresztyéneknek is, akik vállalják a Krisztus evangéliumát. Nem mondja azt, hogy elég bátor és erős ő ahhoz,

hogy könnyűszerrel túltegye magát ezeken a nehézségeken. Nem akarja magát minden akadályt legyőző hősként feltüntetni, olyan hitbajnokként, aki nem ismer félelmet. Hanem alázatosan bevallja, hogy a nyomorgatás benne is kétségeket szül. Ez az, ami emberi ebben az egész helyzetben: a nyomorgatás, a kétségeskedés, az üldöztetés, az eltiportatás. Pál apostol tudja, hogy ez mind így is maradna akkor, ha Isten nem lépne közbe, ha nem avatkozna bele ezekbe a nyomorgatott, kétségeskedő emberi sorsokba. De Isten beleszól, nem hagyja övéit kiszolgáltatva a gonosz erőknek. Ezt megtapasztalva teszi hozzá az apostol: de meg nem szorítottunk, nem esünk kétségbe, el nem hagytunk, el nem veszünk. Bár könnyen eltörne a cserépedény és mind kárba veszne a benne levő kincs, de Isten így gondoskodik az övéiről. Nem a magunk erejéből marad meg a cserépedényben elrejtett kincs, hanem Isten gondviselése által. Ha mi őriznénk a kincset, az elveszne. Ha a mi erőnktől függene a nyomorgatásban való megmaradásunk, halálra taposnának. Ha Isten nem táplálná lelkünket vigasztaló Igével, akkor a kétségek között kétségbeesnénk. Ha nem terjesztené ki ránk oltalmazó szárnyait, üldöztetéseink között elhagyatva, eltiporva elvesznénk.

Pálnak bőven volt része nyomorúságban, üldöztetésben, megaláztatásban. Ő maga írja le: a zsidóktól ötször kapott negyven botütést egy híján, háromszor megostorozták, egyszer megkövezték. Azt gondolnánk, joggal kérhette volna Istentől, hogy ha már ennyit kellett szenvednie az evangéliumért, legalább a további megpróbáltatásoktól szabadítsa meg őt. De az apostol szenvedései tovább folytatódnak: háromszor hajótörést szenvedett, éjt-napot a hullámok között töltött, gyakori veszedelmes utazásokban volt része folyóvizeken és rablók, pogányok között egyaránt. Városokban és pusztákon, tengeren és hamis, rosszindulatú atyafiak között, fáradtságban, gyakori virrasztásban, éhségben, szomjúságban, börtölésben, hidegben, mezítelenségben, naponkénti zaklatásban – olvassuk Pál leírását a maga hányattatott sorsáról. S még ezeken felül a maga betegségeinek, testi erőtlenségének súlyát is hordoznia kellett: „hogya kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettebb el ne bizakodjam”. (2Kor 12,7)

Pál azonban e hatványozott megpróbáltatások között sem csügged el, nem esik kétségbe, nem veszi el Istenbe vetett bizalmát. Sokan talán akkor és most is csak megközelítőleg hasonló próbák alatt panaszkodnának, zúgolódnának, sokan Isten ellen fordulnának. Honnan van Pál apostolnak ereje mindezekben mégis reménységgel tekinteni a jövőbe? Az imahét következő napjainak Igéiből kapjuk meg erre a választ: „ha a mi külső emberünk megromol is, a belső mindazáltal napról napra újul”. (2Kor 4,16) A gyorsan múlt évek egyre láthatóbb nyomot hagynak arcunkon, az egyre sűrűsödő betegségek mind jobban és jobban megviselik és gyengébbé teszik testünket. Fiatalságunk, egészségünk mint valami hűtlen barátok rendre elhagynak bennünket. A hosszú évek alatt felgyülemlett bántások, sértések, aggodalmak, bánatok szorongatják szívünket – de el nem csüggedünk, mert a belső emberünk testünk lassú elfogyásával napról napra nő és teljeseedik ki bennünk. Mert minél inkább kezdenek szakadozni a szálak, amik ehhez a világhoz kötnék bennünket, annál inkább kezdjük közelebb érezni magunkat ahhoz a láthatatlan világhoz, ahol „a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk”. (2Kor 4,17)

Pál apostol reménységének ebben rejlett az ereje: minden nyomorgatásában, kétségeskedésében, üldöztetésében a mennybéli felséges Istenre nézett. Hitvalló őseink is ezért tudták bátor lélekkel énekelni vigasztalásul nagy üldöztetéseikben is:

„Ha a világ mind ördög volna, és elnyomni minket akarna,
Minket semmi meg nem rendíthet, míg Krisztusba vetjük hitünket.
Dühös tüzét bármint hányja a föld bálványára, vége lesz és elvesz,
Ledől megalázva, az ítélő Isten szavára.”

Ez az Istenbe vetett hívő reménység tette Pál apostolt is és tesz ma bennünket is bátrakká, rendíthetetlenekké kísértéseink, veszedelmeink között. Így válhatunk gyenge cserépedényekként is Isten ajándékainak, drága kincseinek hordozójává. Hálával tölthet el minket a gondolat, hogy Isten ilyen nagyra becsült bennünket, ennyire megbízunk bennünk, hogy választott edényeként beállít minket is a maga szolgálatába. Ránk bizza kincseit, hogy hordjuk, őrizzük, osszuk szét és adjuk tovább. Ránk bíz egy családot, hitvestársat, gyermeket, ránk bíz egy gyülekezetet, egy népet. Hogy vállaljuk fel örömét, bánatát, hogy osztozzunk sorsában, hogy vegyük fel érte Krisztus gyönyörűségesen nehéz keresztyét. Így lesz minden szorongatott helyzetünkben a megnyugvás és békeesség kiapadhatatlan forrása Isten gondviselésébe vetett hitünk, melyről hitvallásunk, a Heidelbergi Káté (28. kérdése) így vall: a kedvünk ellenére való dolgokban türelmeseknek, a boldogságban háládosaknak kell lennünk, jövődő dolgainkra nézve pedig reménység kell betöltse szívünket, hogy Isten akarata nélkül semmi sem történhet velünk. Ámen.

Harmadik nap

Jenei Tamás

Kolozsvár

A mi „krisztusképűségünk”

Alapige: 2Korinthus 4,10

Kicsoda az ember? Kicsoda vagy te, testvérem? Kicsoda vagy ma és mivé lehetsz már mostantól kezdve? Ezekre a kérdésekre akar választ adni ezen az estén az imahét mára kijelölt igéje.

Erre a kérdésre egyesek azt válaszolják, hogy az ember anyag, por – egy kis kalcium, egy kis magnézium, egy kis vas, foszfor, kálium és így tovább. De aki ilyen szenvtelenül azt mondja, hogy az ember csak anyag, az nagyon leszűkíti a dolgokat. Mert az anyag nem érez, nem gondolkozik, nincsenek személyes döntései, nem kell felelősséget hordoznia. Aki ma ilyen egyszerűen a vulgó materialistákkal ezt mondja, hogy az ember csupán egy marék por és hamu, egy marék anyag, pont ez elől a felelőség elől menekül. Az ilyen ember lehet kőszívű, aki egyben komisz és kegyetlen, vagy lehet vasmarkú, akinek ha lehetősége van könnyörtelenül lesújt másokra – úgymond igazságot szolgáltatva –, vagy mert az éjszaka sötétjében éppen rabolni indult.

Azt hiszem, mindannyian érezzük, hogy az ilyen személy nem ember! Az ember ennél több!

Vannak, akik erre a kérdésre, kicsoda az ember, azt válaszolják: egy gép. A fej a vezérlő központ, a szív a motor, a gyomor a fűtőkazán. Ez a motor egyszer elkezd a maga zakatoló munkáját, s aztán évek múlva egyszer valami meghibásodik, s akkor mindennek vége.

Embertelen, ha valaki egész életében ilyen arctalanul, rabszolgaként robotol. A gép az gép. De az ilyen személy nem ember, noha sok ilyen személyt látunk, aki így elgépi-esedett.

Az ember ennél mégis több!

Vannak olyanok, akik a fenti kérdésre azt válaszolják, hogy az ember egy állat. Sajnos, igaz a mondás, hogy mindenki egy kicsit az, aminek mondja magát. Aki tehát azt mondja, hogy az ember állat, az úgy is gondolkozik és úgy is él mint egy állat. Az ilyen személy röhögő majomná, vérszomjas oroszlánná, ágaskodó bikává, magánakvaló hörcsöggé, félénk báránnyá válik. Az ilyen személy valóban nem ember. Az ember, mindannyian érezzük, ennél valójában több!

Van azonban erre a kérdésre – kicsoda az ember – egy másik válasz is. Isten válasza, mely a Biblia válasza, mely egyben a hívő ember válasza.

Isten ezt mondja: az ember az én teremtményem. Porból vétetett és egykor porrá lesz. A Teremtő besorolta az embert a teremtmények sorába, a Nap, a Hold, a tenger, a halak, a növények és az állatok sorába. De – és ez a de nagyon fontos! Ebbe a porból vett és formált emberbe Isten a maga lelkét lehelte bele – „és így lett az ember élő lélek-ké”. Sok mindenben hasonlít az anyagi világhoz, az állatvilághoz – de mégis más! Más –, nem csupán szenttelen anyag; más – nem egyszerűen állat, amely magasabb rendű értelmi tevékenységre nem képes. De legyen egyszer s mindenkorra világos – nem is Isten!

Az ember teremtmény a teremtmények között, de Isten kiválasztott, nagyon szeretett teremtménye, akit úgy formált meg, hogy az Ő képmását hordozza, hogy az Ő szeretetét, jóságát, igazságát, könyörületességét tükrözze ebben a világban. Isten minket istenképűkké teremtett, akiknek állandó kapcsolatban kell lennünk Istenünkkel. Annyira, hogy amikor Ő azt mondja, „én vagyok a te Teremtőd”, akkor mi hittel kell tudjuk azt válaszolni, hogy „én vagyok a te teremtményed”. Ha ő azt mondja, „te az enyém vagy”, nekünk kell tudnunk azt felelni és boldogan azt sugározni, „én a Tiéd vagyok, mindeztől a Tiéd”. Olyan mértékben vagyunk emberek, amilyen mértékben visszhangozni tudjuk Isten hozzánk szóló ígétjét, s amennyire képesek vagyunk tükrözni az Ő orcájáról reánk sugárzó tiszta vonásokat. Isten ezt a másságot, ezt a többletet adja nekünk, embereknek, hogy mi az Ő hűséges gyermekei legyünk és áraszuk magunk körül reánk hulló világosságát, szeretetét, igazságát, szentségét, az istenképűség folytán az Isten arcának jóságos vonásait.

Sajnos, Ádám és Éva bűnesete folytán ezt a tökéletes istenképűségünket elveszítettük. Engedetlenné és hűtlenné váltunk. Sem akkor, sem ma nem igazán vállaljuk a számunkra „kijelölt helyet”. Mivel ennyire megtöredezett rajtunk ez az istenképűség, nem csoda, ha azok, akik nem ismerik Isten szavát, csak anyagnak, csak gépnek, vagy csak állatnak tekintik az embert. Az emberre, akinek Isten képét kellene hordoznia e világban, ráakódott az évezredek szennye, bűne, gonoszsága. Ezért nem csoda, ha első pillanatra ezt az istenképűséget nem fedezi fel mindenki. Sőt, az sem csoda, hogy ez az Istentől elszakadt ember közömbös, felelőtlen, lelkiismeretlen, gonosz és bosszúálló lényvé válik. Nem csoda, hogy így Isten dicsőségét nem keresi, embertársai javát nem munkálja és Istennek már itt a földön elkezdődött országát nem építi. Nem csoda, hogy így csupán a mások, a maga és a világ pusztulását munkálja.

Az ember teremtettsége és istenképűsége alapján lehetett volna jó, de ezt a lehetőségét elveszítette. A víz hajthat turbinákat, de okozhat halált hozó árvizet is. A radioaktív sugárzással lehet gyógyítani, de lehet pusztítani is. A baktériumokból elő lehet állítani betegséget és járványt megelőző oltóanyagot, de lehet biológiai fegyverként is használni. Az istenképűségét elveszített ember mindig ez utóbbit választja. Ez a tragédiája. Is-

tentől való elszakadása és folyamatos engedetlensége folytán az ember nem képes Isten képét hordozni! Helyette mindegyre a féltékenység, gonoszság, erőszak és bosszú tör fel belőlünk. Csupán a demokrácia és a jogosság fellegrájának tekintett Amerikai Egyesült Államokra és mellette Irakra kell gondolnunk, fegyverkezési hajszájukra és háborús készülődéseikre. Ha itt elszabadulnak az Isten nélküli gondolatok, borzalmas világégés következhet, mint már annyiszor a történelemben. A fizikai megsemmisülésen és a mérhetetlen emberi szenvedéseken túl, sokak számára ez a lelki halált és a kárhozatot jelenti majd!

A Biblia szerint Jézus Krisztus azért jött el ebbe a vérrel teli világba, hogy a Sátánnak ezeket a gonosz, szenvedésekkel és kárhozattal teli munkáit lerontsa. Azért jött el ebbe a világba, hogy minket mind testestől, mind lelkestől a bűn és a Sátán hatalmától megszabadítson. Azért jött, hogy nekünk új életet ajándékozzon, hogy megtisztítson, megigazítsa, megszenteljen. Azért jött, hogy istenképűségünket eredeti állapotában visszaajándékozza.

Testvérem, ha eddig nem fogadtad el Krisztus megváltását, akkor most, ezen az estén jöj és kérd az ő bocsánatát minden tévelygésedre, engedetlenségedre, mulasztásodra, bűnödre. Kérd, hogy Ő, aki a te Megváltód is, újítsa meg életedet, hogy mától kezdve Krisztus képét – megbocsátását, szeretetét, igazságát és jóságát hordozzad magadon.

Ha már elfogadtad Krisztust személyes Megváltódnak, akkor viszont kezdjél el növekedni napról napra ebben a Krisztus által neked ajándékozott új életben!

Igeverstünk arról beszél, hogy Krisztus megváltottjainak életén – testén, lelkén, gondolkodásán, viselkedésén, beszédén és cselekedetein – szemmel láthatóvá kell válnia Jézus életének! Van, aki jellemzően ezt így tömöríti: Krisztus megváltóttjaiként „krisztusképűekké” kell lennünk!

Mivel Krisztus vére lemosta rólunk a több évezredes világszennyet és az istenellenesség bűnét, Krisztussal való állandó kapcsolatunk révén alkalmassá válunk arra, hogy az Ő orcájáról reánk hulló jóságot, tisztaságot, igazságot, békességet és szeretetet tükrözzük tovább. Az Ő igéit, amelyek eljutottak szívünkig, értelmünkig, azt tovább kell mondanunk és tovább kell sugározni! Így lehetünk most, a 21. században krisztusképűekké!

De ez nem csupán annyit jelent, hogy személyes életünk kell hogy krisztusképűvé váljon, hanem családunk is, egyházunk is, munkahelyünk is.

– Ha a földeken dolgozol, munkádat át kell hogy járja Krisztus szeretete, amellyel a teremtett világot szerette és megváltotta. Ezért a hullámzó búzatáblák, napraforgóföldek, szőlőskertek a Megváltó életszeretetéet kell hogy tükrözzék. A gazos föld, a megfertőzött föld, a parlagon maradt föld nem tükrözheti ezt.

– Ha gyárban dolgozol, pontosan, szépen, selejt nélküli munkával kell részt vened a termelés folyamatában. Munkatársaid pontosságodról, komolyságodról, segítőkészségedről és emberszeretetedről kell lássák, hogy te Krisztushoz tartozol. Az a jó, ha a te példamutatásod másokat is képes megnyeíteni Krisztusnak!

– Ha a tudomány területén tevékenykedsz, Isten dicsősége és embertársaid java szüntelenül a szemed előtt kell legyen. Olyasmít, ami öl, pusztít, rombol, nem vállalhatsz fel, sőt másokat is meg kell akadályoznod az ilyen démoni munkában.

– Ha a gazdasági életben működsz, ott is az Isten iránti engedelmség és az emberszeretet kell vezesse gondolataidat, cselekedeteidet. Ami munkanélküliséghez, elszegényedéshez, csaláshoz, kizsákmányoláshoz vezet, abban neked Krisztus megváltóttjaként nem lehet részed!

– Ha a politikai életben vállaltál munkát, akkor „Légy becsületes, mint egy hugenotta!” Vér, könny, szenny, törvénytelenység, igazságtalanság, terror, kirekesztés, mások

szenvedése ne tapadjon a nevedhez! Munkád folytán Isten mennyei országának szépsége, igazságossága, üdvösséges légköre legyen láthatóvá itt a földön. Többek között ezért is tanított Jézus arra, hogy imádságunkban kérjük, hogy „jőjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod”, hogy Isten üdvözítő műve és az ember megszentelt munkája egybeolvadhasson.

– Ha a művészetek területén dolgozol, tanítasz, vagy valamilyen más munkát végzel, vigyázz arra, hogy a Krisztus arcáról reád hulló fény és derű, jószág és szeretet áradjon munkádból, hogy akik téged látnak, krisztusképüségét sugárzó életed láttán dicsőítsék a mennyei Atyát.

Ebben a munkában nem lehet különbség faji, nemzeti, felekezeti alapon, hiszen Krisztus által mindannyian erre a szépséges tanúságtételre hivatattunk.

Ez a kincsünk – krisztusképüségünk – ugyan cserépedényekben van, a mi törékeny, mulandó, sokféle szenvedésnek, betegségnek, sanyargatásnak kitett testünkben. De éppen a szenvedés, a betegség és a tövisek, az üldöztetés és a számkivetettség az, amely végső soron megméri a mi hitünket. Jób felesége szenvedő férjének ezt mondja: „Átkozd meg az Istent és halj meg!” Sajnos, a szenvedések, üldöztetés és halálos veszedelmek idején sokan csak eddig jutnak el! Szomorú ez a vég.

Pál apostol, ahogy itt írja, testében hordozta a Jézus halálát. Vállalt megverettetést, megkövezést, börtönt, száműzetést, annak minden terhével együtt – Krisztusért. De éppen ez a Krisztusért vállalt szenvedés az, amely hitelesíti az ő krisztusképüségét. Az élet napos oldalán járva könnyű Krisztus szeretetéről, jószágáról, megtartó kegyelméről beszélni. De a botütések súlya alatt, a börtöncellában, az idegenségben, a megaláztatások között nehezebb krisztusképünek lenni. De egyedül az a hű tanítvány, aki még a kínszenvedések és próbák között is Istent dicsőíti, s még a halálos veszedelemben is az őt dicsőítők hite sugárzik róla mások felé. István vértanúról jegyzi fel a Biblia azt, hogy megkövezése idején is úgy fénylett az orcája, mint egy angyalnak az orcája.

Testvérem, fogadd el ma ezt a számodra felkínált krisztusképüséget! Ragyogjon az orcád mindig úgy, mint egy angyalnak az orcája. Cserépedényvoldtodból így juthatsz Isten mennyei országába! Ámen.

Reményik Sándor

Istenarc

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Tán lételőtti létem emlék-képe!
Fölibe ezer réteg tornyosul,
De érzem ezer rétegen alul,
Csak nem tudom, miképp került a mélybe.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
Néha magamban látom, néha másban.
Néha állok, mint fosztott ág, szegényen.
Ha rossz órámban eltűnik egészen
Alter-egóm az örök vándorlásban.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
A rárakódott világ-szenny alatt.
A rámrakódott világ-szenny alól,
Kihült csillagok hamuja alól
Akarom kibányászni magamat.

Egy istenarc van eltemetve bennem,
S most ásót, kapát, csákányt ragadok,
Testvéreim, jertek, segítsetek,
Egy kapavágást is ti tegyetek,
Mert az az arc igazán én vagyok.

Egy istenarc van eltemetve bennem:
Antik szobor, tiszta, nyugodt erő.
Nem nyugszom, amíg nem hívom elő.
S bár világ-szennye rakódott reája,
Nem nyugszom, amíg nem lesz reneszánsza.

Negyedik nap

Székely József
Kolozsvár–Alsóváros

Az emberi élet méltósága

Alapige: 2Korinthus 4,11

Ezekben a hetekben, világszerte, a legkülönbözőbb gyülekezetekben hangzik el a második Korinthusi levélből idézett igevers: „Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van.” A mondat és a mondatban szereplő szavak a *kincs* és *cserépedény* bizonyára eltérő gondolatokat ébresztenek a keresztyéneknél. Meg vagyok győződve arról, hogy első hallásra másra gondol egy dél-amerikai vagy afrikai gyülekezet tagja, mint a nyugat-európai vagy éppen az erdélyi keresztyén. A félreértések elkerülése végett szükséges már a kezdet kezdetén tisztázni azt, hogy itt Pál apostol olyan egyetemes, közös kincsről beszél, amelyet nem az ember teremt elő, amelyet nem jegyeznek a bankok, amely nem szerepel a börzén. Olyan kincsről van szó, amelyet nem emész meg a rozsda és a moly, amelyet nem ásnak ki és nem lopnak el a tolvajok. Olyan kincs ez, amelynek a megszerzéséért érdemes mindent odaadni, amint azt a példázatbeli napszámos tette, aki örömmel adta el mindenét, hogy megvásárolhassa azt a mezőt, amelyben a kincset találta; vagy a kereskedő, aki szintén mindenét eladta azért az egy igazgyöngyért. Ez a kincs nem a királyi kincstárakban, nem a fejedelmek ládáiban vagy bankok páncélszekrényeiben, hanem közönséges, törékeny cserépedényekben van elrejtve. Milyen nagyvonalú is a Gazda! Nem készített különleges, biztonságos, kincsesládát. Egyszerűen cserépkancsóba helyezi kincsét.

Tudjuk, hogy Pál apostol amikor cserépedényt említ, akkor a törékeny, hamar fáradó és egyben halandó emberi testre gondol, amely mindenek dacára a legnagyobb kincs befogadója és továbbadója lehet. Ez a gyarló emberi test, a sok kacat mellett, a legdrágább kincs hordozója is egyben. Az a test, amelyről így ír az apostol: „a mi külső emberünk megromol” (2Kor 4,16), vagy „... e mi földi sátorházunk elbomol” (2Kor 5,1).

Ezt a megromló, elbomló, emberi testet használja fel az Örökkévaló Isten. Mennyi meglepő bizalom, milyen kitüntető megtiszteltetés!

A tegnapi kijelölt alapigék szerint az a megtisztelő szerep jut az embernek, hogy krisztusképp legyen ebben a világban. Jézus, amit máskor önmagáról jelent ki, most tanítványairól mondja: „Ti vagytok a világ világossága, ...a hegyen épített város, ...a gyertyatartóba helyezett gyertya.” (Mt 5,14–15) A tanítványok feladata Istenre mutatni úgy, hogy lássák az emberek az ő jó cselekedeteiket és dicsőítsék a Mennyei Atyát. Az Istenre mutató szolgálatban ábrázolódik ki rajtuk-rajtunk Krisztus arca.

I.

Ezzel el is érkeztünk a mai témánkhoz, hiszen itt már egyértelműen *Az emberi élet, a cserépedény méltóságáról* van szó. Még mielőtt valakit zavarba ejtene a méltóság kifejezés, megemlítem, hogy nem a magunknak megszerzett, kiérdemelt, sokszor kikövetelt méltóságról van szó, hanem arról, amelyet az embert teremtő Isten ajándékozott mindannyiunknak. Isten már a teremtéskor nagy tisztességre emelte az embert: „Teremté tehát az Isten az embert az Ő képére, Isten képére teremté őt: férfiuvá és asszonnyá teremté őket.” (1Móz 1,27) Erről a méltóságról olvasunk a nyolcadik zoltár-

ban: „Hiszen kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt!” (6. v.)

Az Ézsaiás 1,2-ben arról olvasunk, hogy Isten nevel, emel méltóságra: „Fiakat neveltem, s méltóságra emeltem.” Alapigénk ezt így fejezi ki: „...hogyan Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben”.

A *halandó test*, fájdalommal szül magzatot, fáradságos munkával kell megéljen a földből, arca veritékével eszi a kenyeret, amíg hetven vagy legfennebb nyolcvan esztendő elteltével visszatér a porba, ahonnan vétetett. Ez a test, a törékeny cserépedény, megromló keret, elbomló sátorház, ez rendelkezik azzal a méltósággal, hogy Jézus életét kiábrázza. A bűn következménye a test halandósága, de ha a testben járó ember meghalt a bűnre nézve, akkor nem szolgálja többé annak, hanem *felszabadult az Istennek való szolgálatra* (Róm 6,11). Most már a halandó ember lehetősége, hogy tagjait, egész életét (testét): kezét, lábát, szívét, szemét, száját odaszánja az igazság fegyvereiül Istennek. Ez által a szolgálat által válik láthatóvá a Jézus élete a halandó emberi testben. Arra méltat Isten, hogy a halandó hordozza az örökkévalót, a meghaló az életet, a tisztátalan a tisztaságot. Jézus Krisztusban szabadokká válunk arra, hogy az Ő szeretetével szeressünk, jóságával legyünk jók, kedvességével vállaljunk közösséget, az Ő szemével lássuk és értékeljük embertársainkat, vegyük észre a ránk szorulókat, az Ő türelmével tudjunk megbocsátani.

II.

A szolgálat méltósága

A mára kijelölt igék között ott találjuk Mk 9,33–37-et, amely szerint a tanítványok azon vetekedtek, hogy ki a nagyobb, vagy ki a méltóbb közöttük.

A mindenkori közgondolkodás szerint „méltóbb” az, akit kiszolgálnak. Aki másoknak szolgál, az mindenképpen alacsonyabb rangú. A Jézus véleménye, mint mindig, most is meglepő: a szolgálatvállalás adja meg a tanítványi élet méltóságát, éppen az, ami annyira lebecsült és mellőzött a világ gyakorlatában. Isten értékrendje meglepően más. Isten szerint a szeretettel való szolgálat tisztességet jelent, amint azt Jézus a saját életével is példázta: „Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és adja az Ő életét váltságul sokakért.” (Mk 10,45) Ez a fajta szolgálat adja meg az ember igazi méltóságát.

A Jézus élete akkor válik láthatóvá rajtunk, ha nem az emészti fel minden energiánkat, hogy senkivel és semmivel nem törődve, magunkat mindig az első helyre tornázzuk, hanem ha tudunk nyitott szemmel a legkisebbekre is odafigyelni. Nem véletlenül állítja Jézus a felnőtt tanítványok közé példaként a kisgyermeket.

Ő annyira fontosnak tartott minket, hogy érdemesnek látta életét is feláldozni értünk, hogy nekünk igazi méltóságot adjon. Egyszerűbben fogalmazva: úgy szeretett bennünket, hogy életét adta értünk. Minket, mai tanítványait csakis ez a szeretet képesít az áldozatvállaló szolgálatra, csakis ez tesz alkalmassá arra, hogy a másik emberben észrevegyük az Isten képére teremtett lényt, hogy egyetemes érvénnyel lássuk, értékeljük az emberi életet, és annak védelméért tegyünk is valamit.

Egészen konkrétan elgondolkozhatunk: a magzatelhajtásról (a magzat méltósága), gyermekeink nevelésének egyre bonyolultabb kérdéseiről, a mások kihasználásának gyakorlatáról (a munkás bérének a visszatartása), a fogyasztókosokról, öregekről való gondoskodás gyakorlati kérdéseiről, a szinte minden szinten tapasztalt igazságtalanságról és annak megalázó következményeiről a méltóságra teremtett emberi életben.

III.

Dicsőségre méltók

Jézus tanítványaiként nem csupán Urunk szenvedéseiben és halálában részesedünk, hanem az Ő dicsőségében is. Nemcsak azt kell megértenünk, hogy e világon nyomorúságunk lesz, hanem azt is, hogy Ő meggyőzte a világot, nemcsak azt kell kihallanunk az igéből, hogy amiként Őt küldte az Atya ebbe a világba, úgy küld Ő is bennünket, hanem a főpapi ima vigasztaló kérésére is emlékezhetünk: „Atyám, akiket nékem adtál, hogy ahol én vagyok azok is énvelem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet...”

Addig is, a színről színre való látás örömeig, itt ebben a múlandó életben, a halandó testben, Isten arra méltat minket, hogy az evangélium drága kincsét nálunk helyezze le-tétbe, akárcsak az útra kelő gazda a talentumokat. Persze nem azért, hogy a kincset elás-suk, hanem hogy felebarátaink javára és Gazdánk dicsőségére sáfárkodjunk azzal.

A törekeny, önmagában kis értékű cserépedénynek a benne rejlő kincs ad tartalmat, értelmet, értéket. A Jézustól eltanult szolgáló szeretet adja meg életünk méltóságát, e szolgálat közben válik láthatóvá az Ő élete a mi halandó testünkben. Ámen.

Ötödik nap

Kiss Jenő

Kolozsvár

Hittem és azért szóltam...

Alapige: 2Korinthus 4,13

Keresztyén testvéreim! Igehirdetésemet két zsoltáridézettel kezdem. Az első így hangzik: „Ha az Úr nem lett volna segítségül nekem: már-már ott lakoznék lelke-m a csendességben” (Zsolt 94,17) – vagyis a némaságban. A második pedig így szól: „Nem a meghaltak dicsérik az Istent, sem nem azok, akik alászállottak a csendességbe” (Zsolt 115,17) – azaz a némaságba. E két zsoltáridézet elmondja, hogy a hallgatás, a csend és a némaság a halál és a halottak birodalmának ismertető jelei. A némaság a halált jeleníti meg: ahol elnémul a szó, ahol elhallgat az ember, ott beköszönt a halál. De ahol az ember ajkáról hallatszik a szó – nem a parttalan, üres és semmitmondó beszéd, hanem a velős szó –, ott elkezd kibontakozni az élet: abban, aki szól, és abban aki körülötte él és őt hallja. Ezért olyan fontos a mai ige üzenete – „Hittem és azért szóltam” –, amely minket az életet elfojtó hallgatás helyett az életet jelző és az életet tápláló szólásra ösztönöz: Az igehirdetésben először a „szólás” *áldásairól*, utána annak legfőbb *akadályá-ról* és *lehetőségeiről* beszélek.

I. Mit jelent „szólani”? – a kimondás és a bizonyágtétel áldása

1. Pál apostol alapigénkben a 116. zsoltár 10. versét idézi: „hittem és ezért szóltam, noha igen megalázott valék”. A zsoltáros megalázott helyzetében megszólalt. Vagyis szavakba foglalta, kimondta azt, amit gondolt és érzett, ami gondolataiban és szívében forgott, amit átélt és megtapasztalt. Ugyanakkor elmondta azt Istennek. Szavával megszólította őt. Ez számunkra is kimondhatatlanul fontos és üdvös – éspedig azért, mert az Isten előtt szavakba öntött gondolatok, érzések és élettapasztalatok gyógyulást hoznak. Mindenekelőtt amiatt, hogy az *Isten előtt* mondjuk ki őket. Ennek első áldott gyümölcse

az, hogy jelenlétében nem vagyunk magunkra, nem vagyunk egyedül. Második az, hogy Hozzá szólunk, nem önmagunkhoz beszélünk, így gondolataink nem maradnak nálunk. Nem maradnak a földön, hanem feljutnak Isten elébe. De a szólás azért is fontos és üdvös, mert *kimondjuk* gondolatainkat. Így nem ragadnak bennünk, nem nyomjuk el, nem fojtjuk őket magunkba, hanem engedjük, hogy jelentkezzék, és ugyanakkor távozzék belőlünk a lelket és testet ölü méreg. Ezért mondtam az előbb, hogy „ahol elhangzik a szó, ott kibontakozik az élet”. A némaság, a hallgatás ezzel szemben elmélyíti a sebeket, súlyosabbá teszi a betegséget és megfoszt a gyógyulás lehetőségétől. A hallgatásban magunkra és problémáinkkal maradunk, amelyek súlyosabbak, minél tisztázatlanabbak, homályosabbak és titokzatosabbak. Ennek igazságát élte át és fogalmazta meg a zsoltáros: „Míg elhallgatám – tudniillik a bűneit –, megavultak csontjaim a napestig való jajgatás miatt. ... [De] azt mondtam: bevallom hamisságomat az Úrnak; és te elvetted rólam bűneimnek terhét.” (Zsolt 32,3–5) Az imádság, mint gondolataink, érzéseink és élettapasztalatunk Isten előtti megfogalmazása, életünk gyógyulásának és gazdagodásának példátlan lehetősége: Kimondhatatlan alkalom arra, hogy megszabaduljunk minden tehertől, és felszabaduljunk az életre, öröme és boldogságra. Élünk hát vele! Használjuk ki ezt az Istentől kapott lehetőséget – különösképpen az imádkozásnak ezen a hetén.

2. Az apostol nemcsak az *Isten előtti* megszólalásról, hanem az *Istenről* való szólásról is beszél. Így – egyszerűen szólásnak – nevezi az ige hirdetését, a prédikációt. Vajon miért? Kettős céllal teszi ezt:

a) Az ige hirdetését először azért nevezi „szólásnak”, hogy azt ne tekintsük a lelkipásztorok kizárólagos feladatának. Ha az Istenről való szólás csak az apostolok és az egyházi szolgák feladata lett volna, akkor azt az azok tevékenységeinek megfelelő „szakszavakkal” illetve volna a Szentírás. Akkor ma ilyeneket olvastunk volna, hogy „hittem és ezért hirdettem az igét” vagy: „hittem és ezért prédikáltam”. De ezek helyett azt olvassuk, hogy „hiszünk, és ezért mi is szólunk”. Éspedig azért, mert Isten nemcsak a lelkipásztorokat, hanem minden hívő embert a róla való beszéd szolgálatába akar állítani. Isten a szószék magasságából ünnepélyesen csengő, sokszor magányos lelkipásztori hangot a hívő emberek „szólásával” akarja gazdagítani, hogy gyülekezeteinkből – akárcsak a thesszalonikaiak hite Macedóniából és Akhájából – kizendüljön a Róla szóló hangzatos szó, és énekké duzzadva visszhangozzon, és másokat is magával ragadjon. Ezért nem elégszik meg az apostol az egyes számban fogalmazott zsoltáridézettel – hittem, és ezért szóltam –, hanem átalakítja azt többes számmá: „hiszünk, és ezért mi is szólunk”. A 116. zsoltár 10. versét nemcsak magára alkalmazza, hanem kiterjeszti mindazokra, akik az Istenről való szólás felelősségét magukra veszik. Ahol az elhívott és képesített lelkipásztor ige hirdetése találkozik a gyülekezeti tagok Istenről szóló beszédével, ott ez a beszéd megsokszorozódik; felerősödik és hitelessé válik. Éppen ezért senki, egyetlen hívő ember sem ruházhatja át az Istenről szóló beszédet kizárólag és végérvényesen a lelkipásztorra. Ellenkezőleg: mindenkinek, aki az Isten országa terjedését és az emberek üdvösségét fontosnak tartja, hallatnia kell szavát. El kell jusson minden felelős keresztyén ember tudatáig, hogy az ő szava – az Istenről szóló szava – nélkülözhetetlen. Ha ezt valaki megérti, ezt a szolgálatot vállalja és beáll az Istenről szólók seregébe, az az Istenről való beszéd öröme mellett azt is megtapasztalja, hogy az, amit az Istenről másoknak szól, őt is megérinti, átjárja, és boldoggá teszi.

b) A felolvasott igevers másodszer azért nevezi a prédikálást Istenről való *szólásnak*, hogy azt nehogy az élet rendkívüli, különleges területének tekintsük. Olyan megnyilvánulásnak, amelynek helye a templom, a gyülekezeti terem, az istentisztelet, a bibliaóra, vagy valamilyen egyházi ünnepély. Az Istenről való beszéd beleleegyedik a min-

dennapi életbe és átjárja azt úgy, ahogy Isten igéje, Jézus Krisztus, testté, azaz a világ részévé vált. Az Istenről való beszéd nem az életnek egy külön része. Vagy mindenütt van, vagy sehol sincs. Az egész élet Istenről való beszéd. Úgy is mondhatnánk: beszédes élet. Így válik a hétköznapi és a legtermészetesebb életmegnyilvánulásunk is Istenről szóló bizonyosságtétellel és kimondhatatlan áldással. Így tűnik el a közönséges és a szent közötti különbség – nem úgy, hogy a közönséges megüli a szentet, hanem úgy, hogy a szent áthatja a közönségest. Így tűnik el a vasárnap és a hétköznapi közötti minőségbeli különbség – nem úgy, hogy a vasárnap lesz hétköznappá, hanem úgy, hogy a hétköznapi válik vasárnappá, az istentisztelet alkalmává. Így tűnik el a világ és az egyház közötti választóvonal – nem úgy, hogy a világ bekebelezi az egyházat, hanem úgy, hogy az egyház átjárja a világot, hogy kis kovászként megkelessze az egész tésztát. A szerény „szólás” Istennek az egész világra szóló igényét jelzi. Ezért nem vonulhatunk a templom falai közé. Ezért nem szorítkozhat az Istenről való szólás a vasárnapra. Ezért nem különíthetjük el erre életünknek egy részét.

II. A szólás és bizonyosságtétel akadályai

Én természetesen tudom, hogy Istenről szólni nem könnyű: sem úgy, hogy az Isten igéje hirdetésébe cselekvő módon bekapcsolódunk, sem úgy, hogy egész életünket Istenről szóló beszédnek tekintjük. Sok minden visszahúz, hogy elnémitson – de tudnunk kell, hogy elnémulásunk a halált jelzi előre. Ezért nézzünk szembe az akadályokkal, harcoljunk ellenük és győzzük le őket! Győzelemre viszont csak akkor van esélyünk, ha tudjuk, hogy mi ellen kell küzdenünk.

A felolvasott igevers és az imahétre kiválasztott igeszakasz *alkalmatlanságunk tudatára* utal, mint egyik nehezen leküzdhető akadályra. Arra a zavarra, amely akkor keletkezik bennünk, amikor úgy véljük, hogy az Istenről való szóláshoz szükséges külső és belső képességek, adottságok hiányoznak belőlünk. Fogyatékoságaink pedig megbénítanak és elnémitanak minket. Különösképpen akkor, ha azokat mások ügyesen ki is használják. Így történt ez Pál apostollal is. Ellenfelei azt vetették szemére, hogy egy külső megjelenésében esetlen, erőtlén ember – ugyanis az apostol nem volt délceg dalia –, nem lehet az Istentől származó örömmüzenet hiteles hirdetője. Egy elesett ember prédikációja csak elvetendő lehet. Azonban Isten ezt nem így gondolja. Ha így gondolta volna, akkor nem egy dadogó Mózeszt választott volna ki arra, hogy a megsanyargatott választott népet kiszabadítsa Egyiptomból. És ha Isten egyetértett volna az apostol ellenfeleivel, akkor soha sem hívta volna el a még gyermek Jeremiást, akinek semmilyen társadalmi súlya sem volt arra, hogy üzenetét egy különösen nehéz és sötét korban hirdesse.

Amikor hiányosságaink előttünk felsejlenek és el akarnak minket némitani, jussanak eszünkbe ezek a példák, és bátorodjunk fel az Istenről való szólásra. Ezek a példák bátorították az apostolt is. Ezért mondja alapigénkben: Mivel bennünk is a hitnek ugyanaz a lelke van, mint a 116. zsoltár írójában – mi folytatjuk a sort: mint Mózesben, Jeremiásban, vagy a minket körülvevő bizonyosságok fellegetében –, ezért mi is – példájukon felbuzdulva – szólunk.

Ha fogyatékoságaink miatt haboznánk az Istenről szólni, tudjuk meg, hogy a nehéz ajkú Mózes az egyiptomi szolgaságból való szabadításról ma is gyönyörködtető, csodálatos éneket zengett (olvassuk el a 2Móz 15-öt és az 5Móz 32-öt), az ígért földjére való bemenetel előtt pedig Isten parancsolatairól olyan mélyen szárnyaló beszédeket tartott, amelyek ma is megérintik az olvasót (1. 5Móz 1–3). És azt is vessük eszünkbe, hogy kevés, koránál és társadalmi helyzeténél fogva „tekintélyes” próféta szava talált olyan visszhangra, mint ezé a tekintély nélküli Jeremiás gyermek-ifjúé. Higgjuk el,

hogy alkalmasságunk nem önmagunkban van, hanem Istenben. Ezt tudta Pál apostol is, és meg is fogalmazta: „Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg a mi alkalmas voltunk az Istentől van.” (2Kor 3,5) Higgyük el, hogy az általunk szólott szót nem az emberi kiválóságok, hanem egyedül az Isten juttatja győzelemre. Ezt jelenti a felolvasott igeversben a „hittem”, illetve a „hiszünk”. Hisszük, hogy Isten minden fogyatékoságunk ellenére, diadalra viszi az Ő igéjét. Ez a hit ad nekünk bátorságot a szólásra. Ez a hit veszi le tekintetünket önmagunkról, hiányosságainkról, és emeli azt az Istenre, aki azt ígérte Jeremiás prófétának és általa nekünk, hogy „gondja van az Ő igéjére, hogy beteljesítse azt.” (Jer 1,11) Ha pedig Isten néha alkalmatlanságunkra tereli a figyelmünket, akkor azt nem azért teszi, hogy szólásunkban megbénítson, hanem azért, hogy alázatban tartson – mert a felfuvalkodott ember beszéde visszatetsző –, és azért, hogy még jobban bízunk benne, akinek gondja van az Ő igéjére, hogy beteljesítse azt.

Keresztyén testvéreim, Isten nélkülünk is véghez viszi az Ő munkáját. Ha mi elhallgatunk, akkor a kövek fognak megszólalni, de elnémulásunk a halálba dönt. Mi nem meghalni, hanem élni akarunk! Ezért minden visszahúzó erő ellenére legyünk bátrak, azaz higgyünk, és szóljunk: az Istennek és az Istenről. Ámen.

Hatodik nap

Csomay Árpád

Biharszentjános

A kegyelem sokasodjék és egyre többen adjanak hálát

Alapige: 2Korinthus 4,15

Már az Ige elején mellbevágó dolgot hallunk: „Minden tiérettetek van...” Ez valóban így van? Minden? Olyan nehéz ezt megérteni! Mert, hogy az öröm, vagy az életben a sikereink érettünk vannak, ezt még megértjük. Azt is, ha gyermekeink boldogulnak, ha békesség van a családjukban, gyülekezetükben. Ez mind, mind érthető és elhiszük, hogy mindez érettünk van. Ám az Ige nem úgy fogalmaz, hogy „mindez”, vagyis a jó, a boldogító dolgok és sikerek vannak érettünk, hanem azt írja az apostol, hogy „minden” mi érettünk van. És akkor igazán értetlenül állunk az Ige hallatán, mert az előző versekben ezt olvassuk, amiről éppen az elmúlt napokban hallottunk, szóval azt olvassuk: „mindenütt szorongattatunk..., kétségkedünk..., üldöztetünk..., tiportatunk..., mindenkor testünkben hordozzuk a ...halált, mindenkor halálra adatunk a Jézusért”. Mindez olyan érthetetlen! Ez lenne érettünk?

Még akkor is nehéz elfogadni, ha bár mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk, ha kétségbe nem is esünk, ha el nem veszünk, ha a Jézus halálát hordozzuk is testünkben, szóval mindezeket át kell élni és bizony a nyomorgattatás, az üldöztetés, a halál nem valami örömteli dolog. Mindezek félelemmel, gyötrellemmel, kétségkedéssel töltik el az embert. És akkor ezek, éppen ezek lennének mi érettünk?!

A legtöbb ember azt mondja: No nem, azért én ebből nem kérek! Ilyen dolgok ne legyenek érettünk!

Ezek mind lelki megpróbáltatásokkal járnak. Még akkor is, ha mindezeket az Úr Jézusért éljük át. S akkor még a testi kereszthordozásokról is kell hogy beszéljünk. A beteg ember olyan nehezen hiszi el, hogy a betegség érte és szeretteiért van. A koporsó mellett bizony nagyon nehéz a gyászolók szívére helyezni a vigasztalást és azt, hogy

minden, még a halál is érettük van. A kereszt súlya az ember vállára nehezedik és akkor hogyan mondjuk, hogy mindez éretted van, testvérem. Mert senki sem szereti, ha a betegágyon gyötrődik, vagy a koporsó mellett sírva kell hogy búcsút vegyen szeretettől, senki sem szereti, ha keresztet kell hogy hordozzon. Ilyen helyzetekben olyan nehéz megérteni, hogy „minden ti érettetek van”. És mégis bármennyire hihetetlen, valóban igaz van az apostolnak: minden mi érettünk van. Bár a kezdet kezdetén nem látjuk tisztán, hogy mit akar általa elérni az Úr a magunk, vagy szereteteink életére nézve, mégis később, talán évek múlva minden megvilágosodik előttünk és hálás szívvel magasztaljuk kegyelmes Atyánkat, hogy minden mi érettünk, éppen mi érettünk van.

Íme egy példa: a bányában bányaomlás történt. Az egyik bányászt borzasztó szerencsétlenség érte. A gerincére egy hatalmas kő esett. Nagy nehézségek árán kimentették, de megbénult és a gyógyulásra nem volt remény. A lelkész elmondotta, hogy meglátogatta, de ez a látogatás rémes volt. A deszkabódé, amelyben lakott tele volt barátokkal. Mindenütt pálinkásüvegek. A földön szanaszét hevertek az üresek, az asztalon pedig a telege flaskók. A cigaretta füstjét vágni lehetett volna. A béna ember toloszékben ült, amikor a lelkész benyitott hozzá. Rögtön rá is kiáltott: „Te fekete madár, te maradj kívül! Hol volt a te Istened, amikor a kő a hátamra esett? Miért hallgat hát Isten?” Aztán jöttek az átkok. A lelkész egy szót sem tudott szólni. Kiment. Ám néhány bányász barátjával megbeszélte, hogy hozzák majd el a bibliaórára a béna embert. Sokáig nem állt kötélnék, aztán egyszerűen betolták a toloszékkel a bibliaórára. A lelkész erről az Igeről beszélt: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Nem úgy szerette Isten e világot, hogy nekünk mindenben kedvezzen, hanem egyszülött Fiát adta. Aztán Jézusról beszélt, kereszthaláláról és arról, hogy Ő mindenkit meg akar tartani, mindenkit üdvözíteni akar. A férfi figyelmesen hallgatta. Először hallott így Jézusról. Egyszerre világosság gyúlt benne s egy idő után Jézusé lett.

Minden megváltozott. A lakást rendbe tartotta. Ahol addig csak káromkodást lehetett hallani, most az Úr Jézusról szóló énekek dallama hallatszott. A dorbézoló barátok is elmaradtak. A pálinkás üveg helyett a Biblia feküdt az asztalon, melyet nap mint nap olvasott. A felesége és a gyermekek mérhetetlenül boldogok voltak.

Aztán megbetegedett. Halála előtt a lekipásztor meglátogatta s megkérdezte tőle, hogy van. „Ó, amióta Jézusé lettem, nagyon jól. Bűnbocsánatot nyertem, Isten gyermeke lettem s ez a legfontosabb számomra.” Percnyi csend után ismét megszólalt és így folytatta: „Érzem, hogy meghalok. Aztán átmegyek a kapun és Isten előtt állok majd. Teljesen világos előttem, hogy a halállal nincs mindennek vége. Majd ha az örökkévalóságban Isten trónja előtt állok, akkor leborulok előtte és megköszönöm neki, hogy eltörte a hátgerincem. Ha ez nem történt volna, akkor én továbbra is istentelenül éltem volna és akkor pokolra jutottam volna.” Íme még a szerencsétlenség is lehet „érettünk”, ha általa Isten kegyelme munkálkodik. Isten kegyelme mérhetetlenül nagy. És nem csak azok életében, akik hisznek benne, még az istentelennel szemben is gyakorolja!

Hamburgban 1892-ben nagy kolerajárvány volt. Aztán elmúlt, de a város lakói még sokáig rettegetek, féltek a haláltól, hiszen mérhetetlen nyomort hozott, családokat szakított szét. Hamburg előkelő negyedének egyik villájában kis társaság beszélgetett az elmúlt nehéz időkről. A legtöbben Isten ítéletének tekintették a járványt, de az istentelen házigazda csak nevetett és dacosan „párbajra” hívta ki Istent. Éppen vihar tört ki s ő kilépett a verandára és jobb kezét felemelve így szólt: „Ha Isten létezik, sújtson reám a villámával.” Persze, hogy semmi sem történt. Akkor! Kajánul nevetett! Ám néhány nap múlva nagyon elkeseredett, mert megkarcolva jobb kezét, vérmérgezést kapott, karja megdagadt és az orvosok, hogy megmentsék, le kellett, hogy vágják a karját. Elrémult

mindenki, de legjobban ő. Látta már, hogy Isten ítélete beteljesedett rajta s most már csak azért imádkozott, hogy a bal karját használhassa Isten dicsőségére. „Ha jobb kezeimet istenkáromlásra használtam, áldja meg a balt erővel és ügyességgel, hogy neki szolgálhassak vele” – mondotta. Egyre közelebb került az Úrhoz s ebben egy hívő ápolónőt használt fel Isten, aki a kórházban ápolta őt. Halála előtt arról tett bizonyosságot, hogy nem az volt a legnagyobb próba, hogy jobb karját elvesztette, hanem az, hogy soha többé nem tudja imára kulcsolni. Halálakor így imádkozott: „Uram, halálom áldott óráján köszönöm neked, hogy egykor oly súlyosan megsebezted. Neked egy kezem is elég, hogy magadhoz vonj. Kész vagyok, fogd hát a kezem.”

Csodálatosan tud munkálkodni Isten kegyelme az emberek életében. Mert szükségünk van rá. Ugyanis, amióta az első emberpár az Édenben engedetlen volt s ezáltal a bűn egyre csak burjánzott, minden ember áhította és áhítja az Isten irgalmát. Látta ezt az Úr, hogy az ő választott népe hiába próbálkozik a törvény megtartásával. Hiába küldötte az prófétákat. A nép nem tudott megjobbulni. Hát megsokasította kegyelmét. Elküldte azt, Akit a legjobban szeretett. A Fiát. Pedig neki csak egy volt. Mégis elküldte. A szerelmetest. Milyen hatalmas kegyelem ez. S Jézus Krisztus által ez az isteni kegyelem elkezd munkálkodni az emberek között. Pedig csak egy ember gyógyul meg: a gutaütött (Mk 2,12), de „mindenki elálmélkodik és dicsőítik az Istent”. Egy vak visszanyeri Jézus által a látását (Lk 18,43) és „az egész sokaság ezt látván, dicsőséget ada az Istennek”. Zákeus üdvösséget nyer a Krisztussal való beszélgetés után. Vagyonának felét a szegényeknek adja immár, amit pedig patvarkodással elorozott, azoknak a négyeszeresét adja vissza (Lk 19,8). Nem írja a Biblia, de én hiszem, hogy ha az Isten kegyelme az Úr Jézus által így megsokasodott egy ember életében, akkor a vele kapcsolatba kerülő emberek, vagyis a „szegények” és a többiek, akik elvett javaik négyeszeresét visszakapták, szóval ezek mind, mind az Istent dicsőítették. A példákat még lehetne sorolni. Számos olyan esetet jegyezett fel a Biblia, amikor Isten kegyelme gazdagon kiáradt és éppen Jézus által, de én most csak egyet említek még. A legszebbet. Pedig elsőként volt akkor minden. A föld is megindult. Csak az ember szólalt meg kajánul: „Ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről!” De Ő nem szállt le, inkább imádkozott: „Atyám ne tulajdonítsd nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek!” Az egész teremtett világ gyászolt és megindult Krisztus halálakor, csak az ember dacolt Istennel és azt gondolta, hogy végleg legyőzte Őt. Nem úgy történt! Amikor mindent beborított a sötétség s Jézus megszólalt: „Elvégeztetett” – én hiszem, akkor ragyogott a legfényesebben a kereszt, mely azóta is ott ragyog mindazok előtt, akik kegyelmet találtak. Aztán elindulnak a tanítványok, és elindul Pál apostol. Prédikálnak. Krisztusról, mint megfeszítettéről. S egyre többek életében sokasodik a kegyelem. S egyre többen magasztalják az Urat. Hálát adnak Istennek, hogy az Úr Jézus az ő életük középpontjában is ott van már. Egyre bőségebb a hálaadás, mert egyre többen adják át magukat az Úr Jézusnak s ezáltal egyre hálásabb szívvel szolgálnak Isten dicsőségére.

Már csak egy kérdésem maradt: Te hol vagy, testvérem? A Krisztus táborában? A hálaadók táborában? Az Istent dicsőítők táborában? Vagy még zúgolódva járod utadat? Vagy talán az Isten ellen lázadozol? Kérdések ezek, de mindegyiknek az a lényege, hogy ébredj rá arra, hogy az Úr a te életedben is meg akarja sokasítani az Ő kegyelmét, hogy hálás szívvel szolgálj az Ő dicsőségére s így majd a mennyben is Őt magasztald a szentek gyülekezetével, amelyben te is, én is, mindnyájan ott lehetünk. Ámen.

Hetedik nap

Péter Júlia
Marosszentanna

Azért nem csüggedünk...

Alapige: 2Korinthus 4,16

Kedves, testvéreim! Az imahét elmúlt napjain szólt mindnyájunkhoz a bizonyágtétel arról a Krisztusról, akiből mérhetetlen erő, a szabadításnak és megtartásnak ereje árad. Ez a mi „kincünk”. Ezt a kincset hordozzuk cserépedényhez hasonló testünkben, sorsunkban, életkörülményeinkben, mindennapi gondjainkban. Krisztussal vállalva sorsközösséget vele szenvedünk, vele halunk meg, de részesei vagyunk életének is. Ez az bátorságot a hittel való szólásra, hogy a kegyelem áradjon bőven, és az érte való hálaadás Isten dicsőségét szolgálja.

Mindezt hallottuk az elmúlt napokban és megértettük azt, hogy nemcsak egykor az apostol, hanem mindnyájan érezzük mindennapi életünkben azt, hogy a „halál” minden erejével hatalmába akarja igázni életünket. Ezernyi okunk van a félelemre, aggodalomra, bánatra. Sokszor vesz erőt rajtunk az az érzés, hogy „nem bírom tovább!”. Ellankad erőnk, belefáradunk az életünk harcaiba. Mindez jelen van, jelen lehet a keresztyén ember életében és mégis mindezt tudva nem állhatunk meg siratva önmagunkat. A keresztyén embernek adatott valami más, éspedig az a tudat, hogy Istennél a végső szó nem a halál, hanem az élet. Aki erre néz, a jelen körülmények ellenére, kimondja Pállal együtt: „Azért nem csüggedünk...” Vagyis nem engedjük, hogy elfáradjunk, ellanyhuljunk vagy ellankadjunk. A külső emberünk felett diadalmaskodhatnak a romlás erői: tönkretelhetik, elronthatják, megsemmisíthetik, megölhetik az embert fizikailag. Pál tudja, hogy az élete felemészthető a Úr szolgálatában, de kész erre a teljes önátadásra. Ezt kell megtanulnunk mi is, testvéreim, mert tudjuk, hogyan hívott el minket Urunk: „Ha valaki jóni akar én utánam, tagadja meg magát...” (Mt 16,24)

Mindezt a magunk erejéből nem is tehetjük meg. Mert csak Isten újjáteremtő munkája viheti véghez bennünk.

A külső emberünk megromlását a belső emberünk megújulásával lehet egyensúlyban tartani. Minél inkább romlik az egyik, annál inkább újul a másik. A külső romlását semmi sem tartóztathatja fel, változtathatja meg, hiszen a romlás benne van mindabban, ami földi. Ehhez a világhoz tartozik az elmúlás.

Egy szenvedő, halálos betegséget hordozó embertől hallottam egyszer a következőket: „Megtanultam, hogyha már sehogy sem tudok változtatni egy rossz helyzeten, egyet tehetek, magamon változtatni...” Igen, testvéreim, magunkon kell változtatnunk... de arra képtelenek vagyunk, mondjuk sokszor elkeseredetten.

Tudjátok, ennek az Igei résznek az a csodálatos üzenete, hogy nem mi kell hogy küszködjünk, mert a mi Urunk tudja, hogy önmagunkat a legnehezebb megváltoztatnunk. Ezért mondja az Igénk, hogy a belső emberünk napról napra csak úgy tud újulni, hogy ezt az újulást nem mi végezzük, hanem átadjuk magunkat Valakinek, Aki elvégzi rajtunk.

A mi Urunk szellemi, lelki újjáteremtést végez rajtunk az Ő Lelke által. Ezt az újjáteremtést folyamatosan végzi napról napra megállás nélkül, tartósan. Sokszor azt kérdezzük, hogyan végzi, de erre a válasz az, hogy láthatatlanul, sokszor érthetetlenül,

megfoghatatlanul. Ilyen a Lélek munkája. Elestem, de Ő lábra állít, elkeseredtem, de Ő megvigasztal, aggodalmaskodtam, de Ő megtölt reménnyel.

Ma engedjük, hogy Urunk Lelke által újjáteremtsen minket, hogy a romlás erői ne diadalmaskodjanak felettünk.

Soha nem keríthet hatalmába minket a csüggedés, mert előre belekalkuláljuk Őt az életünkbe s tudomásul vesszük jelenlétét.

Hogy hallottuk? Ha romlik a külső, meg kell hogy újuljon a belső, hogy az egyensúly megmaradjon. Ha elfogyott az erőd, kérd az Ő erejét, ha megrendült a hited, kérd, hogy erősítse, növelje hitedet. Ha megtorpantál, kérd, hogy Ő tegyen tökéletessé, erőssé, szilárdan állóvá, kitartóvá és következetessé. Mindezt elnyered, ha hittel kéred. Tudjátok, testvéreim, sokszor mondjuk azt a szólásmondást „segíts magadon és az Isten is megsegít”. Sokan azt hiszik, hogy ezt a Biblia írja. Mindebből annyi igaz, hogy Isten minket cselekvésre ösztönöz és nem a tétlenségre. Az ember azonban fel kell hogy ismerje azt, ami éppen ellentéte ennek a közmondásnak, éspedig, hogy teljesen rá vagyok utalva Isten segítségére. Mindenki eljuthat addig, hogy nem tud sem magán, sem másokon segíteni. Nem tud mindig minden helyzetet megváltoztatni. Át kell adnunk magunkat Neki, hogy Ő változtasson meg minket. Talán eddig azt hittük, hogy az a változás, ha kívülről változik minden. Ma megtanultuk azt, hogy Ő mindenekelőtt a belső emberünket akarja megváltoztatni, átalakítani.

Ennek tudatában kell elhordoznunk a sokszor elhordozhatatlant.

Jézus mindezt előre megmondotta az övéinek. Azt akarta, hogy tudják, legyenek felkészülve erre. (Mk 10,28–30)

Péter és a többi tanítvány azt szerette volna tudni, hogy mit kapnak ők, akik mindent elhagytak és követték Jézust. Jézus azt ígéri, hogy százannyit kapnak ebben az életben, de azt is hozzáteszi, hogy üldözésekkel együtt. Senki nem spórolhatja meg, nem hagyhatja ki mindezt. Az üldözést, nyomorúságot hordoznunk kell itt a földön. Csak úgy mehetünk az örök élet felé.

Hordozhatjuk mindezt mi is, de már tudjuk, hogy nem magunkra hagyatva, hanem Lelke által naponként megújítva.

Úgy, ahogy Túrmezei Erzsébet mondja egyik csodálatos versében:

„Mégis, most is, mindig várni,
mindig menni, meg nem állni,
szolgaságba nem hajolni,
szürke ködbe fényt dalolni:
ez az utam, így kell mennem.
Egyre cseng a titka bennem:
hogyha mások mind megállnak,
menni bízva, mint a bátrak!
Mit se félni! Hitből élni!
... S túl a ködön célhoz érni!

Hisszük, hogy ezen az úton egyszer mi is célhoz érünk. Amen.

Csúry István
Nagyvárad-Össi

A dicsőség ösvényén

Alapige: 2Korinthus 4,17

Kedves Testvéreim Jézus Krisztusban! Gyakran tapasztaltuk már, hogy napfényes időben hiába kapcsoljuk be a gépkocsi lámpáit, attól nem látjuk jobban az előttünk kanyargó utat, sőt nem is érzékeljük az autónk izzóit elhagyó fénycsóvákat. Ezzel szemben éjszaka ezek a fények nagyszerűen érvényesülnek, sőt hiányukban el sem merjük indítani járművünket. Viharlámpát is csak sötétedéskor visz magával az állatgondozó, hogy az istállóban elrendezhesse dolgait. Nappal eszébe sem ötlik igénybe venni valamilyen fényforrást. Vannak jelenségek, amelyek már elérhetetlenek az ember számára, mert kívül esnek az érzékelés alsó vagy felső határaitól. Az érzékelhetőség világában legtöbbször természetesnek vesszük a tárgyak, személyek jelenlétét, kevésbé törődve azzal, hogy azok miért vannak, vagy ha már nincsenek, akkor mi lett a sorsuk. Az érzékszerveinkkel érzékelhetetlen világot pedig nagy fokú idegenkedéssel, sőt elutasítással kezeli a világ, mintha az ellensége lenne az embernek. Érzékelhető világunk főszeplőjét, az embert, igénk a következő elemek között említi meg: időben, állapotában, valamint sajátos élethelyzetében. Általában megfogalmazható ezekről, hogy nagyon kemény korlátok között valósulnak meg, még akkor is, ha nagyon eltérőnek látszik az élete a keleti vagy a nyugati polgárnak, a vállalkozónak vagy a munkavállalónak, a bérből vagy a haszonbérből élőknek.

1. Valamennyiünknek pillanatnyi élete van. „Mert ezer esztendő annyi előtted, mint a tegnapi nap, amely elmúlt, és mint egy órájárás idő éjjel. Elragadod őket.” (90. Zsolt) Pál jól érzékelteti, hogy különösen a hitetlen ember a pillanat embere, az azonnaliságnak sietős figurája, az idő töredékében megtörő torzó. Nagyon erős hit kell ahhoz, hogy a pillanatnyi időben körülhatárolhatóvá legyen a villanó öröm, a percnyi boldogság, vagy a pillanatnyi szenvedés. De ennyi is elegendő kell hogy legyen ahhoz, hogy a tapasztalható időből, a percek és órák, hónapok és évtizedek határai közül ráérezzünk az egyébként érzékelhetetlen örökkévalóságra. Mert azóta bár felfedezte az ember a fénypercek és fényévek elképzelhetetlen nagyságú valóságát, de értelme, sajnos szíve is, még kicsiny az örökkévalóság perceinek és éveinek felfogásához. Az azonos időtartam változó múlásának furcsamód valós létezése megint csak a bűnös ember helyzetére utal. Mert könnyebb terített asztal mellett eltölteni egyetlen röppenő órát, mint akárcsak egyetlen percet is a koporsó mellett. A pillanatnyi idő rendezett idővé kell hogy legyen.

2. Az ember állapota kétségbeejtő. Bár itt Pál könnyen hordozható teherterhelésről tesz tanúbizonyságot, de ne felejtjük el, hogy ez csak azoknak ilyen, akik már Jézus Krisztustól megtanulták, hogy hogyan könnyű és gyönyörűsége az Ő terhe. (Mt 11,30) Egyébként a világ fáradt és terhektől roskad. Fáradt gyermekek vánszorognak reggeli órán az iskola felé, majd délben haza. Magyarországon a fiatalok közel fele lelki-szellemi okok miatt alkalmatlan katonai szolgálatra. Egyre idegesebb szülők jelentenek valószínű veszélyt gyermekeik életére nézve. A kukákba dobott csecsemőáldozatok száma kimutatható, de a művi vetélések száma csak megközelítőleg. Könnyíteni kell a világ szenvedésén. Éppen nekünk kell ezt végeznünk, akik ma is azért imádkozunk, hogy a Krisztusban megújult életünk mások számára is kívánatos és elérhető legyen.

3. Élethelyzetünk diagnózisa a szenvedés. Ebben a fogalomban benne van a nyomogatás, kétségkedés (8. vers), üldöztetés, tiportatás (9. vers), és minden más, amit a lélektan szorongásként, félelemként, rettenetként emleget. A Biblia feltérképezi mindazt, ami gyötri a testet és a lelket, úgy, hogy mi már követni sem tudjuk, hogy melyik elsődleges megbetegedés váltja ki a másikat. Most kezd a tudomány arról beszélni, amiről Pál már kétezer éve, hogy van pszichoszomatikus és szomatopszichikus betegség egyaránt. Éppen a szenvedésben mutatkozik meg a legerőteljesebben, hogy testet és lelket nem lehet elszakítani egymástól, miként erőltetett az a régmúlt filozófia is, hogy van egy belső és külső ember, ez a kettő szétválasztható, vagy hogy a valóság és titok összeférhetetlen lenne az emberben.

Ez a „pillanatnyi könnyű szenvedésben” élő ember Isten gyermeke. Cserépedény, de kincset hordozó cserépedény. Ennek a titka: Jézus Krisztus feltámadása. A szenvedő Krisztusra kell néznünk. Még az Apostoli Hitvallást is rosszul mondjuk, amikor csak a Poncius Pilátus alatt való szenvedést hangsúlyozzuk. Jézus Krisztus egész életében szenvedett az emberek bűneiért. (Heidelbergi Káté 37. felelete) A halált mindannyiunk megváltásáért vállalta. Feltámadásával legyőzte a halált, és örök életet szerzett. Megnyitotta a mennyet, majd az Atya jobbján elfoglalta azt. Isten dicsősége Jézus Krisztusban érkezik az ember szigorú korlátok közé zárt világába. Ez „a pillanatnyi könnyű szenvedésben” létező világ az a közeg, amelyben megvalósult Isten dicsősége, és ez fogja megváltoztatni az élet kárhozatos menetét. Ha ezt a mennyei jelenséget ábrázolhatjuk, akkor a napfény példája a legmegfelelőbb erre a célra, amely csak akkor látszik, ha olyan közegbe kerül, amely képes visszatükrözni. Egyébként a világűr sötét, pedig rajta keresztül érkezik a fény, de az első porszemen mégis megcsillan. Isten dicsősége már birtokolható, és egyre erőteljesebben érzékelhető, de teljességében Krisztus eljövetelekor lesz tapasztalható. A szenvedés tehát nem teremti, és nem szüli a dicsőséget, amint azt sokan tévedésből ekképpen gondolják, hanem csak háttérként szolgál, összehasonlítható alapként. A dicsőség Isten legnagyobb ajándéka, mert benne Ő maga van.

Isten ajándéka három mozzanatban rendezi a szenvedéssel megtűzdelte világot. Új dimenziót nyit idői, állapotbeli, élethelyzeti síkon. Isten a maga elrendezői szándékát mintegy az előbbi három helyzetre ismerteti, valamint megoldását bemutatja. A réginek, az őembernek szenvedéseit enyhíti az egyre közelítő új, majd teljesen birtokba veszi Isten dicsősége. Figyelem, nincs benne semmi önerőlködés, nem lehet a környezetet valamilyen önmegváltott magatartással megtéveszteni, csak alázatosan elismerni, hogy Isten kegyelme ingyen, egyedül az Ő szándékából szétárad, akkor és ott, ahol Ő akarja.

1. Isten új idővel ajándékozza meg a világot. Új világekorszakot nyit meg. A pillanatnyi létből az örökkévalóság örököse lesz az ember, aki Isten dicsőségét elnyerte. Ez a korszak nem holnap kezdődik, ez tegnap már megvolt. A pillanatnyi könnyű szenvedés egy ideig eltakarta, de végül éppen ez az állapot kezdte körvonalazni létezését, sőt háttérként elévülhetetlen eredménnyel hívta fel az örökkévalóság csodájára a figyelmet. Összehasonlítható alapként pedig feltárta a mélység és magasság, ember és Isten közötti távolságot, amely mégis az Ő irgalmából csökkent. Istennek e szeretete az örökkévalóság árnyékában alázatosságra kell hogy tanítson minket. Ő nemcsak az idő más mérhetőségének lehetőségét tárja elénk, hanem azt is, hogy minden mást más szemszögből is látni kell. Nyomorult világunk földre szegzett tekintetűvé tett bennünket. Itt az ideje, hogy ég felé fordított arccal, az örökkévalóság fénye alatt felemelkedjünk.

2. A nehezen elviselt könnyű szenvedés állapotát terhes, súlyos, nagy dicsőséggel cseréli fel Isten. Íme ismét megjelenik a viszonylagosság kérdése. Ezek a jelzők inkább félelmetesek, mert gyakrabban jelennek meg ilyen főnevek előtt, mint szegénység, betegség, bánat. A görcsbe rándult lélek már alig tud arra gondolni, hogy ezek a jelzők

mást is jelenthetnek, vagy arra, hogy a legnagyobb csodát még fokozni is tudják. Pedig ez történik itt. A dicsőség nemcsak örök, hanem nagy is, azaz terhes, súlyos, óriási. Mi mindannyian nagy gondokat hordozunk. Terhes viharfelhők gyűlnek családunk, gyülekezetünk, magyar nemzetünk égboltján. Súlyos szorongások feszítik idegeinket, nagy félelmek bénítanak bennünket. Ha mégis sikerül elnapolnunk, vagy elkerülnünk ideig-óráig néhány ilyen veszélyes bajt, akkor attól rettegünk, vajon mikor kell kamatos kamattal megfizetnünk ezekért. Isten mai Igéje ebbe szól bele, hangja megváltoztatja eddigi felfogásunkat. Bebizonyítja, hogy ezek a jelzők a dicsőség jelzői is. Mennyivel jobban kell éreznünk magunkat, ha halljuk, hogy Isten dicsősége nagy, terhes, mert elképzelhetetlen tömegű jóval érkezik, súlyos, mert nemes teherrel közelít a Benne bizakodókhoz.

3. Új élethelyzetet alakít ki Isten. A hívő ember annyira megcsömörlik az egoista világtól, hogy alig mer egyes szám első személyben fogalmazni. Igyekszünk az „én”-t háttérbe taszítani, olyannyira, hogy legtöbbször meg is fojtjuk azt. Ebből a magatartásból születik az az egyébként nagyszerű gondolat, hogy ragozások a személyes névmásoknak is más sorrendet kell adni, így lesz ez: ő, te, én. Azonban a hívők jószívűségét a hitetlenek nem méltatják. Így kerül sor arra, hogy az Istenben bizóktól a lelehetősebbet is elvárják, míg a hitetlenek a legegyszerűbb követelménynek sem akarnak megfelelni. Mai Igénk ebben a kérdésben is rendet teremt. „Nékünk” lesz nagy és örök dicsőségünk. Tudjuk valamennyien, hogy szívesen adnánk ebből, hiszen jutna is belőle, gyermekeinknek, szüleinknek, testvéreinknek, rokonainknak, szomszédainknak, főleg olyanoknak, akiknek nagyon kellene, és mert többen ezek közül kérni sem tudják maguk részére, de nem lehet! Itt és most nincs helye semmilyen adakozásnak, jótékonykodásnak. Isten dicsősége személyre szóló. Sok édesanya sóhaja cseng a fülemben, akik a gyermek koporsója mellett zokogva mondták: bár csak én mentem volna el helyetted. Csendes vallomást idézek, amikor arra az elszomorodott feleségre gondolok, aki kereste a lehetőséget, hogy a maga hitéből hogyan adhat férjének, hogy ő is megerősödjön ez által a Krisztusban való hit által. Isten szeretetének szigora, hogy dicsősége csak azoké, akiket megajándékoz ezzel. A pillanatnyi könnyű szenvedés tükrén most megcsillan az örök és nagy dicsőség ígérete. De nem mondhatnám, hogy érezhető ennek páratlan nagysága ebben a világban. Egyesek a pillanatnyi szenvedést könnyed titkolózással rejtgetik, mások dicsőséget szereznek maguknak, és mintha Istentől kapták volna, gátlástalanul megtévesztik a környezetüket. Nekünk most is azért kell minden keresztyénnel együtt imádkoznunk, hogy egyre többen kérjék a már most elérkezett dicsőséget, felismert szenvedéseik helyén, hogy így áldás legyen a megszentelődő életen.

Kedves testvéreim, gyakran tapasztaljuk, hogy sötétség szükséges ahhoz, hogy a fény láthatóvá váljon. A prédikáció kezdő képsora kiegészítésre szorul. Eljövendő amaz új idő, amikor semmi más nem lesz csak Isten dicsősége a mennyei Jeruzsálemben. Ahol sem fény, sem sötétség nincs, csak a Bárány, Aki a dicsőség szövétneke. (Jel 21,23) Ámen.

A Genezáret partján

Imre Lajos Önéletírás*

(Részletek)

Missziói előadó

Ma sem tudom, hogyan jutottam az egyházkerület missziói munkái terén felvállalt szolgálatra. Soha nem akartam vezető szerepet vállalni, nem tartottam magam alkalmasnak rá, és mindig aggódva s nyugtalanul vállaltam olyan megbízást, amely felülmúlta erőmet. Csak Isten kegyelmének s barátaim jóindulatának tulajdoníthatom, ha valamit tehettem, ami említésre érdemes.

A missziós munkában is éreztem és megláttam Isten nevelő munkáját... Teológiai hallgató koromban volt bennem valamiféle lelkesedés és tenni vágyás, amely sem hiúságból, sem feltűnési vágyból nem táplálkozott. Marosvásárhelyi és kolozskarai szolgálatomban is éreztem ezt a vágyat... Sajnálom, hogy a kolozskarai munkám nem volt igazi szolgálata az Igének s nem törődtem sokkal többet azoknak a lelkével, akiket Isten reám bízott. Mégis azt hiszem, Isten kezében ezek a szolgálatok előkészületek voltak a többre és nagyobbra.

Kolozsváron az egyházkerületi missziói tevékenységben is megláttam Isten nevelő munkáját: hogyan mélyítette el az először eléggé liberális és világias szellemű munkát előbb magamban, majd azokban is, akikkel együtt dolgoztam.

Amikor 1921 szeptemberében bekerültem a Teológiára mint tanár, két olyan dolog hatott rám, ami a missziós munka terére vont. Az egyik a Teológián létesült Ifjúsági Keresztyén Egyesület volt, amelyet Kecskeméthy elnöklete alatt Bíró Mózes, Járosi Andor, Maksay Albert s mások alakítottak meg még 1919-ben. Az összeomlás után ifjúságunk ebben kereste a világ eseményeitől független, örökkévaló értékek szolgálatát. Az egyesület munkájában eleinte nem vettem részt, részben mert sok dolgom volt valamennyi gyakorlati teológiai tárgy előadásával, részben mert nem akartam beleavatkozni Kecskeméthy munkájába. Ennek ellenére többen közelebb jutottak hozzám azon fiúk közül, akik az egyesület vezetésében részt vettek. Kecskeméthy különben lanyhán és kényelmesen vette a dolgot, az adminisztrációt sohasem szerette, a fiúkra bízott mindent. Eőször bibliaórára hívtak, s egyes dolgokban tanácsot kértek tőlem. Makkai és Tavasz, a Kecskeméthyvel szemben való tartózkodás miatt nem vett részt ebben.

A Vécsi Szövetség adta a másik impulzust, amelybe engem még tanárságom első évében behívtak. Itt új, pietizmustól mentes, de nem liberális, hanem evangéliumi szellem uralkodott. Ennek a szelleme is nagy segítséget jelentett abban, hogy a missziói munka terén megerősödjem, noha a szövetség csak pár év múlva lett a missziói munka tényleges eszköze. Kezdetben inkább csak a szellemével segített. Ide kell számítanom azt a hatást, amit Pilder Mária gyakorolt reánk, reám pedig különösen. Ő a háború után jött vissza Pestről, és pietista hatásokat hozott magával. Ezeket viszont a szász örökségből származó józansága kellően mérsékelte. Az új leánygimnáziumban lett tanárnő, és Nagy Károly igen kedvelte, akárcsak Makkai, Tavasz és a Szövetség kezdeményezője, Csíky István marosvécsi lelkész is.

Úgy emlékszem, elsőnek a gyermekek közt végzett vasárnapi iskolai munka kezdődött el. A munkát már a háború előtt beindította a Keresztyén Szövetség, amelyet Kecskeméthy István vezetett.

* Kolozsvár, 1999.

A *Bethlen Gábor Kör*ben végzett hasonló munkája... a Kör megszűntével leállt. Amikor a teológiai hallgatók kezdtek a vasárnapi iskolai munkából egyre nagyobb részt vállalni, olyan iskolákat és osztályokat kerestek fel, amelyekben a Keresztyén Szövetség dolgozott. Mégis féltékenység ébredt a Keresztyén Szövetség tagjai között a hallgatók munkájával szemben.

Amikor a kollégiumban olyan osztályban is beindítottuk a vasárnapi iskolai munkát, amelyben a Keresztyén Szövetség nem dolgozott, Kecskeméthy felelősségre vont, hogy miért akarom én az ő munkásait kidobni a helyükről. Lapjukban pedig K. Tompa Arthur azt írta, hogy nem kell az egyház munkáját komolyan venni, mert az egyház „cselt vet az evangélium ügyének”.

Mindezek ellenére a vasárnapi iskolai munka megindult, először Kolozsvárt. Itt a teológiai hallgatók kezdtek el, majd a leánygimnázium három nagyobb növendéke Pilder Mária vezetésével. Nemsokára bekapcsolódtak a városi leányok is, akik számára külön tanfolyamot tartottunk. Ők kérték, hogy tartsunk bibliaórárt, s így indultak be a szerda esti összejövetelek, amelyek 1923 óta most már szinte 40 éve működnek. (Ezeket a Teológián tartottuk, de 4 éve az intézetet átszervezték és emiatt innen távozniuk kellett: a belvárosi gyülekezet fogadta be...)

A gyülekezeti látogatások és vidéki szolgálatok alkalmával igyekeztünk megkedveltetni a gyermekmunkát. Olyan személyeket kerestünk, akiket tanfolyamon kiképezzünk, hogy a gyülekezetben vasárnapi iskolai munkát végezzenek. Legtöbbször a lelkész leányát igyekeztünk erre buzdítani, vagy más, tanultabb, alkalmasabb leányokat. Több helyen a lelkészek vagy a tanítók vállalták a munkát.

Áldást jelentettek ebben az előkészítési munkában a tanfolyamok. Itt nemcsak a munka technikáját igyekeztünk megtanítani, hanem tájékozódást is igyekeztünk adni a Bibliában, egyháztörténetben, hitvallásban. Minden nap bibliaórával kezdődött, és esti áhítattal végződött. Ezekre hívtuk be a munkára alkalmasnak ítélt fiatalokat, és a tanfolyam után levelezéssel, látogatással segítettük és bátorítottuk őket. Nagy segítséget jelentett, hogy Nagy Károly püspök úr hozzájárult Fankhauser *Der Weg zum Kirche* című könyve lefordíttatásához és kiadásához, amely vasárnapi iskolai tanításokban dolgozta fel a Biblia anyagát. A fordítási munkát hárman végeztük Pilder Máriával és Makkai Sándorral. A sajtó alól kikerült íveket postán küldtük a gyülekezetekbe, ahol vasárnapi iskola működött. Később kötve is kiadta a Parokiális Könyvtár, és így minden egyház-község hozzájutott.

Így kapott egyre nagyobb teret a gyermekek vasárnapi iskolai foglalkoztatása. Örömmel végezték a munkát gyermekek és vezetők egyaránt, különösen kezdetben. A vasárnapi iskolában indult meg először az adakozás a külmisziói munka céljaira. Nagy segítséget jelentett ebben a munkában Gönczy Lajos, aki később a gyermeklapot szerkesztette. Munkánkat utánozva, az unitárius egyház is beindította a vasárnapi iskolai munkát, sőt hallottunk olyan esetet, hogy görögkeleti lelkész is kezdett foglalkozni a gyermekekkel. Évek múlva megértük azt is, hogy teológiai felvételre jelentkeztek a vasárnapi iskola egykori résztvevői. [...]

A presbiterképzés

A missziós munka másik területe a presbiterekkel való foglalkozás volt. Már a Vécsei Szövetség egyik konferenciáján felmerült az a gondolat, hogy a presbitereket is be kell vonni az egyházi munkába. Ez is egyik jele volt annak, hogy a Szövetség meleg érdeklődést mutat az egyházi élet tényleges kérdései iránt, amellet, hogy felvállalja az egyház református felfogásának tisztázását.

A Szövetség megbízásából írtam meg *A református presbiter kis kátéját*. A könyv 1923-ban megérte a második kiadást, egy év múlva már a negyedik kiadás is megjelent 6–7 ezer példányban. A hetedik kiadás 1934-ben látott napvilágot. A későbbi kiadásokban a Szövetség konferenciáin felmerült kívánalmak mind szerepelnek (presbiteri eskü, a reverzális stb.). Alkalmas eszköznek bizonyult a presbiterok lelkigondozására.

Így indultak be a presbiteri konferenciák először csak egy-egy gyülekezetben, majd a körzetekben, egyházmegyénként. A legközvetlenebbek és legáldottabbak persze a kisebb létszámú, gyülekezeti vagy körzeti konferenciák voltak. Itt is, sőt itt különösképpen nehézséget jelentett az, amit alább a lelkipásztorok jelenlétével kapcsolatban mondtam. A másik baj az a lelkészi tévhit volt, amely nemcsak a presbiteri konferenciákkal, de az egész missziói munkával kapcsolatban jelentkezett, hogy ti. a munka gyümölcsét rögtön aratni lehet, vagyis az egyházi adót buzgón befizetik, a gyülekezeti ellentétek elsimulnak stb. Sok lelkész hamar ki is mondta:

– Nem ér az egész missziói munka semmit, hiszen az emberek ugyanolyanok, mint voltak.

Nem értették meg, hogy ez a munka csak eszköz, amit Isten felhasznál a lelkek megnyitására, de nem varázsszer.

Nehézséget jelentett továbbá az is, hogy a presbiteri konferenciák vezetésének módszerét sok lelkész nem értette. Nem oktatói céllal megrendezett módszeres képzésnek szántuk. Úgy gondoltuk, hogy feladatunk a presbiterok elé tární az egyház életének egy vagy több nagy kérdését. Nem tanítani akartuk őket, hanem tanácskozni velük, mint egyenrangú, az egyház életét irányítani hivatott, komoly emberekkel. Ehelyett a presbiteri konferencia gyakran a lelkészek vetélkedésének színhelyévé vált, amelyen a presbiterok hallgatásra kényszerültek.

Szórványgondozás és IKE

A teológiai hallgatók az *Ifjúsági Keresztyén Egyesület* keretében kezdtek a kérdéssel foglalkozni, s indultak el a szórványba. Később a *Vécsi Szövetségben* is felmerült a kérdés, egy, a helyzetet szörnyű valóságában tárgyaló füzet hatása alatt (Földes Károly: *Szórványmisszió*). A teológiai hallgatók számba vették a Kolozsvár környéki szórványokat, és azokat egész éven át gondozták, nyáron pedig a távoli gyülekezetekbe mentek ki szolgálni.

Megkapó volt látni a lelkesedést és szolgálatkészséget, amellyel a vállalkozók a munkát végezték. Egy-egy hallgató néha 3–4 szórványban is szolgált: ígét hirdetett, válásórát tartott a gyermekeknek, végezte a családlátogatást és az iratterjesztést, sokszor mostoha, esős, sáros időben. Mindezt pedig fizetés nélkül. Az Egyesület csak 50 lej zsebpénzt adott, a költségek többi része egyénektől és gyülekezetektől gyűlt be. Lakást valamely atyafinál kapott, és kosztot a hívektől sorban. Nagy segítséget nyújtottak ebben a patrónusok, mert sokszor a szórványgondozó anyagi terheit ők hordozták.

A munkára nézve meg kell jegyezni, hogy bár itt szempont volt az, hogy a nyelvüket és vallásukat elveszteni hajlamos magyarokat megmentjük, szó sem volt sovíniszta, nemzeti vagy felekezeti elfogultságról, sőt azt a kísértést is kerültük, hogy az Isten ígését nemzeti vagy felekezeti szempontoknak rendeljük alá. Később, a bécsi döntés után az egyik erősen kihangsúlyozott elv ez volt: mi az Ígét hirdetjük és nem nemzeti politikát szolgálunk. Jellemző, hogy a két háború között, kivéve a román uralom fasiszta szellemű éveit, a kormány ezt a munkát nem gátolta. Az egész munka alapelveit egy, a teológiai hallgatók szeminárium munkájából keletkezett könyvben: *A szórványmunka elvi és gyakorlati kérdéseiben* foglaltuk össze.

A regáti misszió

A szórványmisszió munkájából nőtt ki a regáti misszió gondolata. Célja volt az ókirályságbeli gyermekeket anyanyelvük és hitük ismeretében nevelni. Ezt is az *Ifjúsági Keresztyén Egyesület*, azaz ennek azóta kialakult *Főiskolás IKE* és *Szenior Osztály* tagozata kezdeményezte Nagy Sándor bukaresti lelkész indítványozására. Ebben a munkában is teológiai hallgatók vettek részt. Nyaranként vállalkoztak a lelkész nélküli regáti református gyülekezetek pásztorolására. (A regáti reformátusság iránti felelősség felébresztésében az első világháború után a Brailán szolgáló Torró Miklós tett legtöbbet.) A munka egyik jelentős kezdeményezése volt az, hogy több éven át 30–40 ókirálysági református gyermeket nyaraltattunk falusi református családoknál, ahol a gyermekek bekapcsolódtak a család életébe és munkájába, részt vettek a gyülekezeti életben s így hitükben is megerősödtek. Itt még intenzívebben kellett küzdenünk a sovinszta vádak ellen, mint a szórványmunkában.

A külmisszió

A külmisszió munkája iránti érdeklődés elég régi keletű volt az egyházkerületben. Liberális teológiai beállítottságom miatt teológiai hallgató koromban én magam is pietista irányú dolognak tartottam. Bár Aberdeenben láttam az egyház nagy érdeklődését a misszió ügye iránt, azt csak a brit birodalmi terjeszkedés eszközeként tartottam. Igaz, hogy egy indiai misszionárius látogatása a Residenzben (aki ismerte Kőrösi Csoma Sándor nevét) s az a tény, hogy egyik igen kedves, rokonszenves kollégám, Soatter misszionáriusnak készült, gondolkodóba ejtett.

Erdélyben a külmisszió iránti felelősség gondolatát először a Kecskeméthy-féle *Keresztyén Szövetség* hirdette. 1918 után ezt átvették a Pilder Mária vezette *Leányszövetség* tagjai, valamint a teológiai *Ifjúsági Keresztyén Egyesület* vezetői is.

Amint felfogásom és a keresztyén élet kérdéseiről való gondolkodásom mélyült, úgy jutottam közelebb én is a külmisszió gondolatához. Mind a *Keresztyén Szövetség*, mind az *Ifjúsági Keresztyén Egyesület* tagjai által tartott vasárnapi iskolai csoportokban a gyermekek között is terjedni kezdett a gondolat, a Fankhauser-fordításban már egy-egy missziói tanítást is szerepelt, így a vasárnapi iskolai csoportok elkezdtek adakozni a külmissziói munkára. Követték ezt a fiúbibliakörök, majd a *Nőszövetség* s néhány gyülekezet. Ezt az összeget a *Közhasznú Takarékpénztárba* helyeztük el, ahol nemsokára 27 000 lejre növekedett.

A *Keresztyén Szövetség* és a *Leánydiákszövetség* adományait a leibenzeki misszióknak küldték el. Makkai püspöksége alatt vetődött fel az a gondolat, hogy a Skót Egyházzal társulva, a romániai egyháznak legyen önálló munkása és önálló missziós területe. Ennek feltétele az volt, hogy a gyülekezetekkel és az egyénekkal hathatósabban kell megismertetni az ügyet. Nem elég tehát csak az ifjúsági és leány utazótítkárok útján történő tájékoztatás, hanem külön utazótítkárt kell beállítani, aki a gyülekezeteket végigjárja. Erre alkalmasnak mutatkozott Babos Sándor lupényi lelkész, s munkájához anyagi fedezetet nyújtott az a 27 000 lej, amelyet a Takarékpénztárban helyeztünk el.

Alkalmi prédikációk

Ifjúsági bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Égi fény

Alapige: Apostolok Cselekedetei 9,1–8

Az ige visszakanyarodik a nyolcadik rész elejére. A samáriai események és a szerezsen komornyik történetének az öröme mintha egy intermezzo lenne, és újra megjelenik az a szomorú tény, hogy az egyházat, a Krisztus útján járókat – ahogy a felolvasott versekben írják – üldözik. Ott folytatódik a történet, ahol a 8,3-ban megszakad: Jeruzsálemben Saulus pusztítja az anyaszentegyházat. Sőt! Mindezt még megtoldja. Itt ez a túlbuzgó személy többet akar. Nem elégszik meg a Jeruzsálemben elért sikereivel. Damaszkuszban is „nagyakarítást” akar végezni az Úr követői között. Mindazok, akik Krisztus útján járnak, korra és nemre való tekintet nélkül Jeruzsálembé akarja vinni, azért, hogy ott ítélkezzenek felettük. Levelet kér a főpaptól hatalmának és tervének igazolására, annak ellenére, hogy a jeruzsálemi főpapnak nem volt semmilyen joga beleszólni a diaszpórában levő zsinagógák életébe.

1. A felolvasott ige első verse nagyon elevenen tárja elénk Saulust. „Fenyegetéstől és öldökléstől lihegve”, bosszúszomjasan, vérszomjason próbálja kiirtani a Krisztus-követőket. Mintha Gamáriel tanácsa semmivé foszlott volna (ApCsel 5,34). Az egész azért különös, mert Saulus Gamáriel tanítványa volt (ApCsel 22,3). Ez az esztelen, öldökléstől megittasult személy, aki teljesen kivetkőzött emberi mivoltából indul el Damaszkuszba, a főpaptól kapott levéllel és kísérettel.

Jeruzsálem és Damaszkusz között körülbelül egy hétig tartott az út. Saulust a főpap szolgálóból vagy a templomórségból álló kis csapat kísérhette. Az útról semmit nem említ az ige. De mielőtt beértek volna a városba, csoda történik.

Valahol Damaszkusz közelében égi, mennyei fény ragyogja körül a vérszomjas Saulust. Mikor már úgy érzi, hogy karnyújtásnyira van a céltől, hogy el tudja érni célját, amiért a nagy utat megtette, ez a különös dolog megállítja őt és csapatát. Mintha az itt átélt tapasztalatát írná le Pál a római levélben: „Annakokáért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16) Mi történik Saulussal ebben a felolvasott részben? Rájön, hogy Isten beleszól az ember életébe, és arról az útról, amelyet ő jónak gondol, eltéríti. Saulusnak látomása van, amit csak ő láthat. Az őt kísérők némán, tehetetlenül és csodálkozva állnak. Csak a tehetetlenül vergődő vezért látják, aki egy láthatatlan, de nagyobb vezér előtt lebukik a lováról, és a hangot hallják, amelyre Saulus felel.

Az ige első gondolta az, hogy az ember észre kell hogy vegye, hogy nem minden úgy történik, ahogy mi elképzeltük. Gondoljuk csak el, hogy hányszor vagyunk tele tervekkel, hányszor vagyunk tele energiával, és oly kevés dolog sikerül, pedig az akarat megvan. Azonban hiányzik valami. A sok tervezgetés között elfelejtettünk imádkozni! Istent kihagytuk a dologból. Megyünk előre, mint Saulus, és egyszerre valami megállít. Azt vesszük észre, hogy tehetetlenül állunk, terveinket sehogyan sem tudjuk megvalósítani, az előttünk levő lehetőségek elé egy áthatolhatatlan fal emelkedik. Ilyenkor dőb-

ben rá az ember arra, hogy: „nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené”. (Róm 9,16)

2. Ki az, aki ezt a csodát teszi? Jézus. Nem akarja, hogy az övéinek bántódása essék. Még nem annyira erős az a kis gyülekezet, amely igaz, hogy napról napra nőtt a hívők seregével, hogy szembe tudjon nézni egy ilyen bosszútól lihegő Saulussal. Ugyanakkor Jézusnak terve van ezzel az emberrel. Ezzel a csodával mutatja meg, hogy Saulust is magához hívja, mert neki választott edénye (eszköze).

Ott vannak a csoda külső jelei. A fény, a hang, amely megszólítja a földre esett megrémült Saulust. És ott van a vakság.

Fel kell tegyük a kérdést, hogy mi ez a vakság? Büntetés, Saulus hatalmának korlátozása, a damaszkuszi keresztyének megsegítése? Több ennél! Ezen keresztül kell Saulus megtapasztalja azt a sötétséget, amelyben eddig volt. De az is lehet, hogy ezzel akarja elérni Isten, hogy elzárva a külvilágtól magába nézve észrevegye addigi életét. Megtöri azt a csökönységet, ami addig Saulust jellemezte.

Vajon Isten hányzor kell megvakítson minket, hogy megtömjön a mi csökönységünk, és hogy engedelmekdjünk az Ő akaratának. Vagy milyen kell hogy legyen Istennek az a cselekedete, amellyel így „gyermekké” formálhat minket.

3. Saulusból „gyermek” lett. Olyan, aki teljesen rá van utalva a másik emberre. Kézenfogva vezették be Damaszkuszba. Az égi fény kioltott belőle mindent. Már nem bosszútól lihegve, hanem megtörve vonul be a városba. Nem ő vezet fogva másokat, hanem őt vezeti Valaki. A fénynek a hordozója.

Érdekes lenne kipróbálni ezt a helyzetet. Valakinek kis időre bekötni a szemét, hogy ne lássa a körülötte levő dolgokat. Ne tudjon tévézni, számítógépes játékokat játszani, ne lássa a barátait, ne tudjon közlekedni, olvasni. A kérdés az lenne, hogy mivel töltené el ez a személy az idejét. Mi lenne az, ami foglalkoztatná, mire gondolna? Pár nap múlva kellene levenni a szeméről a kötést, és egy élménybeszámolót kellene kérni tőle. Utána pedig megfigyelni, hogy mennyire változott meg az élete. A belső látása mennyire erősödött meg.

Végezetül csak azzal a pár sorral tudom zárni a mai beszélgetést, ami a készülés alatt szüntelenül ott volt bennem: a költőnek néhány sora:

„És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökké látom.”

(Ady Endre: *Az Úr érkezése*)

Vitaindító kérdések:

1. Miért van meg az mind a mai napig, hogy sokan „üldözik” a Krisztus-követőket? Nem annyira intézményesített formában, mint régen, de ott vannak sokszor a gúnyos szavak, amelyeket meghall az ember, ha templomba megy, ha bibliaórára jár, ha keresztyén módon akar élni. Ott vannak azok a támadások, amelyek az egyházat érik, és amelynek oly nagy teret szentel a sajtó.

2. Miért felejtkezünk el terveinkbe „belevonni” Istent? Olyan nehéz a jakabi feltételt elmondani: „Ha az Úr akarja és élünk, im ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni.” (Jak 4,15)

3. Engedjük-e hogy a „mennyei fény” vezesse a mi életünk?

4. Mi lenne a te élménybeszámolód, ha pár napig vakon kellene élj? Miben változna meg az életed?

Presbiteri bibliaóra

A presbiteri bibliaóra tematikája

4. Hűségünk a szolgálatban.

Bibliamagyarázat: Kozma Endre: *Miért hiányoztál?* Bír 5,16.

Hogyan vállaljam a presbiteri szolgálatot?

Hány évre vállaljam a presbiteri szolgálatot? Mikor kell lemondanom a presbiteri szolgálatról?

Igazoltan vagy igazolatlanul hiányzom a gyűlésekről, közmunkákról, istentiszteletekről...?

Igazoltan vagy igazolatlanul hiányzik a családom a templomból, a gyülekezeti rendezvényekről?

Isten országa építéséből egyetlen keresztyén ember sem hiányozhat!

Kozma Endre

Szentágota

Miért hiányoztál?

Alapige: Bírák 5,16

Bibliolvasás: 1Korinthus 12,12–27

Ezt a rövid verset a Biblia egyik legköltőibb részéből olvastam fel, a Bírák könyve ötödik fejezetéből. Ez előtt és ez után ennek a kornak két nehéz harcáról, a kananeusok elleniről, illetve a midiániták elleniről beszél a szentíró. A két leírás között Debóra próféta és Bárak hálaéneke hangzik el, amelyben megköszönik az Úrnak, hogy győzelemre vitte népét. A hálának ebben az emelkedett pillanatában minden szót áthat a győzelmet követő diadalmamor, az ujjongó boldogság.

Mindezek mögött azonban árnyékként húzódik meg a keserű hang, amely az egyes törzsek passzivitásából fakad. Miért van az, hogy minden örömből, győzelemérzésből kezesedésnek is kell vegyülnie? És bár Debóra és Bárak ajkáról hangzik el a kérdés, a fájdalom ebben a szemrehányásban nemcsak az övék, hanem az egész Izráélnak. Miért maradtál ülve? Miért hallgatod a nyáj bégetését, amikor harcolni kellene együtt a tizenkét törzssel? Csak az elhatározások voltak nagyok, a megvalósítás már nem számít?

1. Mi az, amit Isten, Izráel népe s személy szerint Debóra és Bárak elvárt Rúben nemzetségétől, és amit Isten, a gyülekezet ma tőlem is elvár? Az, hogy *részt vegyék a közösségben*, amelynek szüksége van rám és mindenkire. Lehet, hogy gyengének, haszontalannak, elesettnek mondod magad, mert nem tudod, hogy Istennek mindegyik gyermeke értékes, mindenkit közösségben, egységben akar látni. Ő igényt tart mindenkire, mint ahogyan igényt tartott ott mind a tizenkét törzsről.

A felolvasott alapigében Rúbenről van szó. Ő Jákób elsőszülötte. Hívják a harcba és számítanak jelenlétére. De nemcsak harcról van itt szó, hanem közösségről, mert Izráel fiainak egysége akkor úgy fejeződött ki, ha összegyűlt minden törzs és együtt akart valamit, valamit, amit az Úr is akart. És pont Rúben törzse hiányzott, az, amelyiknek az ősatya Jákób legidősebb fia volt, akit a jövőre nézve az ősatya így áldott meg: „Rúben, te elsőszülöttem, erőm, tehetségem zsengeje, első a méltóságban, első a hatalomban.” (1Móz 49,3) Sokszor van úgy, hogy a legnagyobbak és a legerősebbek állnak félre,

akikre a legnagyobb szükség lenne. Éppen ezeknek nem volna szabad hiányozniuk. A testileg-emberileg erős meghátrál, gyávává válik, kivonja magát a küzdelemből. Nem kell mindenkinek tisztséget vállalnia az egyházban, ez nem is lehetséges, de a közösségi életben mindenkinek részt kell vennie. Izráelt Isten állította harcba. Rúben távolmaradása nemcsak a két vezető, és nemcsak Izráel ellen történt, hanem főleg az Úr szabadító akarata ellenére.

2. Földrajzilag Rúben – Gád törzsével együtt – a Jordán folyótól keletre, a többi törzstől kissé elszakítva élt. Úgy érezte, hogy ezért kivonhatja magát a küzdelemből. Nálunk ez a távolság nem kilométerekben mérendő, hanem az *elszakítottságnak* vagy a *másságnak* az érzését jelenti. Hitünk ereje, szeretetünk mélysége, vágyaink különbözősége miatt azt gondoljuk, hogy távol vagyunk testvéreinktől, pedig nekik éppen másságunknál fogva van szükségük reánk. Mi is lenne, ha mind egyformák lennénk?! Az istentisztelet elején olvastam, hogy Krisztus egyházának a tagjai olyanok, mint testünk tagjai: a kéz nem hasonlít a szemre, és mégis, milyen nagy szükségünk van mindkettőre!

Rúben törzse passzív és *kényelmes*, harcolni kellene, küzdeni, és ő a pásztorfurulya hangját (Új fordítás), illetve nyájának bégetését (Károli-szöveg) hallgatja. Pedig Izráel bölcse figyelmeztet: „Ideje van... a hallgatásnak, és ideje van... a hadakozásnak.” (Préd 3,7–8) Az Úr népe önként felkelt (5,2), a hősök maradéka lejött Debórához (5,13) – ezt várta Isten minden törzstől. De Rúbent valami visszatartotta. Lehet, hogy a kényelem, lehet, hogy a félelem, vagy éppen az elszakítottság érzése.

Isten tőlünk is számon kéri, hogy miképpen válaszolunk az elhívásra. Sokszor úgy érezzük, hogy kivonhatjuk magunkat az ellenőrzés alól, az emberek szeme elől elbújhatunk, és ez részben így is van. Egy ideig! De Isten mindig lát, és egyszer majd számon kéri minden mulasztásunkat, felelősségre von hiányzásainkért. Igen, ő segítő, jóságos és erőt adó Isten, de ugyanakkor számonkérő Úr is.

Annyi mindent nem tettem meg, amit meg kellett volna tennem. A köztudatban úgy él, hogy bűn az, amit az ember elkövet, megtesz, valami olyant, amit Isten tilt. Bűn, ha vétünk a törvény valamelyik parancsolata ellen, ha nem tartjuk be a szeretet nagy parancsolatát, ha gyűlölködünk, ha irigyek vagyunk. Persze, ez így is van, de bűn az is, ha elmulasztunk valamit, amit meg kellett tennünk, s amit megtehettünk volna. Bűn, ha kivonjuk magunkat a munka, a szolgálat alól. Nemcsak a rossz cselekedetet bünteti meg Isten, hanem a jó cselekvésének a mulasztását is számon kéri tőlünk. Jakab is erre figyelmeztet: „Aki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszik, bűne az annak.” (Jak 4,17)

Rúben ülve maradt, amikor a nép önként kelt fel. Ezt a kényelmes keresztyén életet veti most szemünkre Isten. Van idő, amikor menni kell és nem ülni, hadakozni és a pásztorsíp hangját vagy a nyáj bégetését hallgatni. Apáczai Csere János, a nagy nevelő mondta: „Állj inkább, mint ülj, fuss inkább, mint menj!”

Istentől nyert feladatainkat milyen lelkülettel-lelkessedéssel és ügybuzgósággal vállaljuk és teljesítjük? Vagy csak vállaljuk és nem teljesítjük? Lehet úgy is, mint Rúben nemzetsége, unottan, fásultan, kényelmesen, de lehet úgy is, mint Debóra, Izráel bírása és Bárak hadvezér, akik az Úrral indultak harcba a pogány nép ellen. Akik elfogadták Istentől kapott megbízásukat, hadakoztak. Úgy, mint Gedeon, aki legkisebb és legszegényebb volt apja házában, mégis engedelmeskedett a küldetésnek (Bír 6). A feladat nem könnyű, de minden a gondolkozásunktól és a hozzáállásunktól függ. Hogy ülünk vagy állunk, megyünk vagy futunk, immel-ámmal végezzük feladatunkat vagy belső-

felső indításból. Igen, Istennek engedelmeskedve, az ő ügyéért harcolva, de a közösségért, sőt önmagunkért is.

Hányszor keserítem meg a közösséget azzal, hogy nem adom meg azt, amit tőlem elvár, azt a közösséget, amelyik számított rám, és én hiányoztam!

3. De hát mi tartott vissza? Ha ezeket most számon kéri tőlem Isten, nekem nem szabad *kifogásokat* keresnem, mert Isten azért teszi ezt, hogy bűnbánatra indítson. Miért hiányoztam onnan, ahova engem Isten állított? Lássunk egy pár kifogást, amelyek miatt most bizonyára szégyenkezniünk kell.

Nem volt időnk. Panaszkodunk, hogy rohanó világban élünk, olyan tempót diktál az élet, amellyel nem tudunk lépést tartani. Már családunkra, gyermekeinkre, legközelebbi szeretteinkre sem tudunk figyelni. Vagy talán a vasárnapi munka veszi el időnket. Olvastam egy folyóiratban, hogy egy amerikai felmérés szerint egy férj a feleségével egy nap átlag 17 percet beszélget és ebben benne van minden, még a köszönés is. Ha még a családra sincs időnk, hogyan jutna lehetőség arra, hogy a gyülekezettel foglalkozzunk, hogy az egyházi közösségi munkából kivegyük részünket? De kérdés, hogy a gyülekezeti közösséget hova rangsoroljuk. Mennyire fontos számunkra a gyülekezeti élet, ami lelki és közösségi túlélésünket jelenti. Pedig meg kell tanulnunk egymást karon fogva, váll váll mellett haladva járni. Mit értünk azon a sokat hangoztatott mondáson, hogy „egységben az erő”, ami bibliai megfogalmazásban még többet jelent, azt, hogy egymás hite által épülünk? Pedig lelki egészségünkhöz, egyházunk fennmaradásához sokszor az kell, hogy le tudjunk mondani akár szabad időnkéről is a közösség érdekében.

Másik kifogásunk: *féltünk*. Rúben valószínűleg attól félt, hogy a Jábin kananeus király elleni küzdelem nehéz lesz, és vereséget szenvednek a túlerővel szemben. Félek a felelősségvállalástól, sokszor még akkor is, ha tudom, hogy Isten engem bíz meg egy feladattal, s ez a félelem hitetlenségemnek az eredménye. Pedig tudom, hogy János apostol bizonyossága szerint, ami kiűzi a félelmet, az a szeretet (1Jn 4,18). Ha pedig ezzel a szeretettel élek a gyülekezetben, akkor szívemben nincs helye a félelemnek.

Harmadik kifogásunk *a kényelem*. Rúbennek kényelmesebb volt otthon élvezni a fűnyírás vagy a nyáj hangját, mint harcba menni. Mi is legtöbbször az élet könnyebbik részét választjuk, akkor is, ha Istentől nehéz feladatot kaptunk. Ha számomra nem fontos a közösség, akkor persze, hogy kényelmesebb vasárnap délelőtt a fotelből nézni a tévét, mint eljönni a templomba, mert a kényelem elhomályosítja látásunkat és érzéketlenné tesz az Istentől reám bízott feladatok iránt. És kényelmesebb kívülről kritikálni mások munkáját, mint részt venni abban. Természetesen az építő kritikát elfogadjuk, de nézünk magunkba, hányszor csak a piszkálódás miatt kritizálunk, mert hát így nekünk kényelmes. Bizonyára ismeritek Jónás történetét, aki kényelmes volt s menekülni akart a prófétai megbízás terhe alól. De Jónás személyes kényelemszeretéből nem mondhatott le a felelősség vállalásáról.

Másik eléggé gyakori kifogás: *megsértettek*. Megtörtént, hogy vélt, vagy valós személyi sérelmeket hoztam fel, de csak azért, mert nem tetszett nekem a közösség. Az élet és halál, a megmaradás és elveszés, a hit és hitetlenség harca sokkal nagyobb ügy, mint amilyen súlya van sérelmeimnek.

Isten most nemcsak szemünkre hányja kifogásainkat, hanem *önvizsgálatra indít*. Ki vagyok? Kinek kellett volna lennem? Ki legyek ezentúl? Isten számon tartja nemcsak a jelenlevőket, az aktívakat, hanem a hiányzókat és a passzívakat is. Ismeritek Lukács evangéliumából azt a történetet, amikor Jézus előtt a tíz meggyógyított poklos közül csak egy tér vissza hálaadásra, s az is samaritánus volt. Isten Fiának a kérdése ez: A kilenc hol van? (17,17) Tőlünk most talán azt kérdezi: hát a 80%-a hol van?

A mai Igén keresztül Isten azt üzeni, hogy mindenkit ott akar látni a közösségben, mindenkinek ott van a helye és van ott kijelölt feladata. Mindenkinek más. Próbáld ezentúl meghallani a hívást, pontosabban betölteni a feladatot, és meglátod, hogy áldás lesz a te életeden és a közösség életén egyaránt is. Ámen.

Rádiópédikáció

Csiha Kálmán
ny. püspök
Marosvásárhely

Újuljatok meg!

Alapige: Efézus 4,23–25

Istennek üzenete szól hozzánk Pál apostolnak az Efézusbeliekhez írt levele negyedik része 23-tól 25-ig terjedő verseiben: „Megújuljatok pedig a ti elméteknek lelke szerint. És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben. Azért levetvén a hazugságot, szóljatok igazságot, ki-ki az ő felebarátjával: mert egymásnak tagjai vagyunk.”

Testvéreim, eltelt egy teljes év a várva várt, boldog szabadságban. Milyen örömmel, mekkora reménységgel fogadtuk ezt a szabadságot egy évvel ezelőtt! És mi lett belőle? Miért szisszentetek fel, kedves hallgatóim, az első mondatom hallatán? Miért nem tudunk olyan reményekkel tekinteni az új esztendőre, mint tavaly ilyenkor?

Egyszerűen azért, mert kristálytisztán, laboratóriumi pontossággal igazolódott egy év alatt a bibliai igazság, hogy nem a körülmények változtatják meg az embert, hanem az ember a körülményeket, s hiába változnak meg a körülmények, ha ugyanaz marad az ember! Hiába nyílnak meg az új lehetőségek, ha a régi ember nem képes élni velük. Mennyi lehetőség nyílt meg a Mózes népe előtt, de az ő rabszolgaságához szokott nemzedékük értéktelenné tette azokat. Egy teljes nemzedéknek kellett elhullania a pusztában, míg az új nemzedék oda nevelődött, hogy képes legyen a honfoglalásra.

Vajon nekünk is egy nemzedéknyi idő kell ahhoz, hogy valóban szabadok legyünk? Attól függ, hogyan állunk hozzá. Ha továbbra is csak a múltbeli emberségünkre támaszkodunk, ha ugyanazzal a lélekkel és hozzáállással próbálunk új életet kezdeni, semmire se jutunk. Aki eddig lopott, ezután is lopni fog, aki eddig nem dolgozott, ezután se lesz rá képes, aki eddig csak saját magával törődött, sohasem fog áldozatot vállalni a közös célokért. Egy év bebizonyította, hogy ez az út nem vezet sehova. Ne kívül, magunkban keressük és győzzük le a legveszedelmesebb ellenséget!

Az Ige üzenete soha nem volt időszerűbb: Újuljatok meg elmétekben, lelketekben. Mai szóval: a tudatunknak, a hitünknek, a világnézetünknek, a hozzáállásunknak kell megújulnia. Tudomásul kell vennünk, hogy nem Én vagyok a cél, én csak eszköz vagyok egy nagy célrendszer keretében, s ha abba szabadon beilleszkedek, akkor leszek igazán ember. De hol találom meg azt a célrendszert? Egy diktatúra mamelukseregében? Egy kiszakított embercsoport betyárközösségében? Egy érdekközösség rablósolidaritásában? Hiszen éppen ezek az utak vezetnek abba a reménytelen helyzetbe, ahova sikerült eljutnunk!

Isten az embert igazságra, tisztaságra, szabadon vállalt szolgálatra, közös boldogságra teremtette. Átkozott, és átkot hoz mindenkire – aki ezt tőle elrabolja, akármilyen csodálatos eszme, tanítás, cél nevében.

Minden társadalom egyénekből áll és csak annyira képes, amennyire az őt alkotó egyének képesek. Egyenként kell megújulnunk ahhoz, hogy közös életünk mássá legyen. Ezért nem magánügy a hitünk. Ezért létfontosságú az, hogyan viszonyulunk Isten rendelkezéséhez.

Az új esztendő reménységeinek egyetlen kezessége az lehet, ha képesek leszünk egyéneként megújulni, s felöltözni azt az új embert, akit Isten igazságra és az Ő örök, soha el nem évülő, mindig időszerű rendelkezésének szolgálatára teremtett.

Ennek volna az Ige szerint első megnyilvánulása az, hogy „ki-ki az ő felebarátjával igazságot szóljon”. Hazug embert, hazug közösséget könnyebb utolérni, mint a sánta kutyát, s a hazugságra épülő közösség úgy omlik össze, mint a közmondásbeli sánta kutyák társadalma. Eléggé tapasztaljuk ezt, de még mindig nem vagyunk képesek „levetni a hazugság” kényelmes ruháját.

Évtizedek óta egyre tisztábban látszik a sokat hallott megállapítás: a 21. század vagy keresztyén lesz, vagy nem lesz. Ez ma a mi számunkra így érvényes. A jövő évben vagy megtaláljuk a Krisztus-vezette új életet, vagy mondjunk le minden reményről.

Isten megmutatta, van még célja velünk, van még rendelése a mi számunkra. Európában senki sincs olyan képtelen helyzetben, mint a mi erdélyi magyarságunk. Noha hatalmas lehetőségek nyíltak meg előttünk, de azok valóra váltását, csak együtt, csak önként vállalt, egymásért vállalt szolgálatban, közös kereszthordozásban, Krisztus vezette, Istenben bízó szolidaritásban lehetséges. Kezdjük meg azt azzal, hogy nézzünk komolyan utána, tanuljuk meg, mi is valójában a keresztyén tanítás. S ha megértettük, mit üzen nekünk, egyéneként, Isten, végezzük komoly személyes felelősséggel mindennapi életünk gyakorlatában.

Élni akarunk. Ragadjuk meg hittel és bizalommal Istennek felénk nyújtott segítő kezét. Ő akar, és ha mi vállaljuk a megújulást, Ő fog nekünk eredményes, boldog új esztendőt adni. Ámen.

(Elhangzott 1991. január 1-jén.)

Keresztelési igehirdetés

Farkas Gábor
Fogarás

Krisztus hatalma alatt élni

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők! Éreztétek-e, hogy e gyermek fogantatásában hozzátok ment Jézus? Édesapa, érezted-e, hogy a testiség öröme túl hozzád ment Jézus és az apaság magasztos, de felelősségteljes hivatására hívott el? Édesanya, érezted-e, hogy a szíved alatt megmozduló élet az Örökkévaló Isten életet teremtő munkájának egy szikrája, melyből a fényt és az életet te vagy hivatott napvilágra hozni? Bizonyára mindketten megéreztétek életetekben Isten jelenlétét, hatalmát. Így a gyermek nem egyszerűen a fajfenntartó

öszönök eredménye, hanem egy isteni terv olyan egyede, akit mielőtt az anyaméhben megfogant volna, Isten már ismert és jövőjét eltervezte. Ezt az elhívást semmibe venni nem más, mint gyilkosság! A jóléti társadalom naponkénti bűne!

Áldott az Isten, hogy elküldte az Ő Fiát, az Úr Jézus Krisztust, hogy Ő hozzátok is elmenjen és nektek is gyermekáldást, ajándékot adjon. De boldog szülők vagytok ti, akik az apaság, anyaság örömeiben nem feledkeztek el a hozzátok menő Úrról, hanem immár ti jöttetek el önként az Úr színe elé, hogy bemutassátok e drága gyermeket és meghalljátok azt a biztatást és ígéretet, amely Jézus ajkáról hangzott és hangzik ma is: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön!”

Igen-igen nagy szükségünk van ezt az ígéretet nem csak a keresztelekor, de életünk minden napján hallani és felfedezni. Mert kedves szülők, ti bizonyára tudjátok, hogy „Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is.” Ilyenkor jó tudni, ismerni a változhatatlan hatalmat, mely Jézusnak adatott, hogy megtartsa mindazokat, akik Őbenne hisznek. Ennek a hatalomnak az oltalmába jöttetek helyezni gyermekeketek. Ez a hatalom érvényes nem csak a földön, de a mennyben is, tehát akár éljünk, akár haljunk. Ennek a hatalomnak az élvezői nem csak azáltal leszünk, ha megkeresztelkedünk, vagy házunk népét, gyermekeinket a sákramentum áldásában részesítjük. Ennek a hatalomnak a lényegét is meg kell ismernünk, ismertetnünk. Előbb tanulnunk kell ezt, aztán tovább kell adnunk hitismereteinket. Nagy óvatossággal, mert másféle ismeretek is terjednek környezetünkben. Könnyűek és tetszetősek. Vigyázzatok, hogy nevelitek és neveltetitek gyermekeiteket, hogy majd ők is tudják megkülönböztetni a megtartó isteni igazságot a romlásba, pusztulásba taszító hamis ismeretektől.

S ha azt tapasztaljátok, hogy a béke valóság életetekben, a szeretet tartós a családokban, ha a reménység ott van szívetekben, akkor bizonyosak lehetek afelől, hogy Krisztus jelenléte hajlékokban valóság, hogy Jézus veletek van és gyermekeitekkel már most, de folyamatosan minden nap, a világ végezetéig.

Jertek és ennek a végtelen megtartó üdvözítő hatalomnak az oltalmába ajánljátok ismét önmagatokat és gyermekeketek. Ámen.

Esketési igehirdetés

Pitó Zsolt

Bágy

Várjad az Urat!

Alapige: Zsoltárok 37,9

Kedves vőlegény, kedves menyasszony, ünneplő gyülekezet!

Két rövid mondat által szól most hozzátok Isten. Könnyen meg is tanulhatjátok, hogy majd a kellő pillanatban eszetekbe jusson. Az első mondat az elvetemültekről szól. Ezt a kifejezést ma már nem használjuk. Jelentése a gonoszok szóval adható vissza. Igénk azt mondja a gonoszokról, hogy kivágnak. A másik mondat szerint azok, akik az Urat várják, öröklik a Földet. E két mondat által figyelmeztet, buzdít és tesz ígéretet most nektek Isten.

1. Igénk első üzenete egy figyelmeztetés. A felolvasott két mondat két embercsoportot jelöl, melyek közül az egyikbe mindig beletartoztok. Talán idegenkedünk a gonoszok kifejezéstől. Az igében ez a kifejezés a nem Isten szerinti életfolytatást jelenti. Ha

az egész zsolnárt elolvasnánk, más jellemzőket is találnánk, amelyek ugyanezre a csoportra vonatkoznak: magukban bíznak, ravaszkodnak, kihasználják embertársaik gyengeségeit és mindenre képesek saját érvényesülésükért. Isten nélkül élnek, saját gondolataik szerint terveznek, mindenre képesek azért, hogy céljukat elérjék. Ti, most házasságra készülve, talán arra gondoltok, hogy rátok nem jellemző ez az önzés, mert egymásra figyeltetek, egymás kedvében akartok járni. Ez azonban még nem elég! A másik csoport tagjait az jellemzi, hogy az Urat várják. Mondhatnánk úgy is, hogy azok tartoznak ide, akik Istenben bíznak és az Ő tanítása szerint élnek. Az első csoport tagjai magukra, a második tagjai az Úrra támaszkodnak.

A zsolnárból az derül ki, hogy a gonoszoknak jól megy soruk, amit kívánnak, erőszakkal vagy hamissággal el is érik. Igazságtalanul élnek és gazdagodnak, mégsem éri utol a büntetés. Jólétük irigységet vált ki az istenfélőkben. Ezeket az istentelenekek sikereire vágyó istenfélőket figyelmezteti Isten a zsolnáros által. Ne a látszat szerint ítéljenek, lássák meg a jövőt is. Az istentelenekekre, ha most jól is megy soruk, a kivágatás vár. Mint, ahogyan levágják a fűvet, vagy a fát, úgy irtja ki Isten a gonoszokat. Most látszólag ők a fontosak, de nincs számukra jövő. A jövő Isten kezében van, s annak adja, akinek akarja. Ő pedig az övéinek adja minden ajándékát. Akik benne bíznak, azok öröklik a Földet.

Az istentelenség ma is uralkodik. Mintha azoké lenne a világ, akik semmibe veszik Isten ígéjét és akaratát. Ők érvényesülnek, ők gazdagodnak. Sok esetben a keresztyéneket is befolyásolja ez a gondolkodás: „hamarabb célba érek, ha nem azt az utat követem, ami becületes és Isten szerinti”. Meg vannak a kifogásaink is: „ilyen a világunk, másépp nem lehet érvényesülni”. Igénk ezért figyelmeztet: a gonoszok megsemmisülnek, az Urat várók pedig öröklik a Földet. Tiétek-e ez a látás? Vigyázatok, hogy el ne veszítsetek. Titeket is kísérteni fog a világ gondolkodásmódja, ami az anyagiakat, házasságot, gyermekvállalást illeti. Bárcsak lenne fontosabb a gyors érvényesülésnél az Isten közelsége, és az, amit kínál nektek! Ne magatokban bízotok, hanem az Úrban! Az Isten nélküliek vége megsemmisülés, az Istenben bízóké a jövő.

2. Igénk második üzenete buzdítás: Várd az Urat! Az az Istennek tetsző élet, amelyik az Urat várja. Mit jelent az Úrra várni?

a. Jelenti az Isten közelségére való vágyat. Ha az Úrra vártok, mindig arra kéritek Őt, hogy legyen jelen az életetekben, s Ő vezessen titeket. Lehet, hogy eddig nem éreztétek ennek szükségességét. Úgy éreztétek, hogyha majd együtt lesztek, mindenetek meglesz. Ne veszítsetek szem elől, amire az ige buzdít. Isten közelsége, Isten áldása nélkül nem lesz teljes a házasságotok.

b. Ha az ige első és második mondata közötti ellentétre figyelünk, akkor az Urat várni azt jelenti, hogy nem magatokra, hanem Istenre figyeltetek. Nem magatokban, hanem benne bízotok és reménykedtek. Ő jobban tudja, mi a jó, mint ti, mit akar veletek, és meg is mutatja nektek akaratát, ha Rá vártok.

c. A várakozás az elsietés ellentéte. Aki az Úrra vár, nem elhamarkodott, nem ítélt, nem dönt, nem cselekszik meggondolatlanul. Szeme az Úrra néz, az Ő véleményére kíváncsi, és ha kell, türelemmel tud várni addig, míg Isten kijelenti magát.

Az Úrra várni csakis imádkozva lehet! Így kereshetitek ti is Őt naponként. Ha nem értitek akaratát, elhamarkodjátok a döntéseket. Szükséges, hogy türelemmel keressétek Őt, készen arra, hogy engedelmeskedjetez Neki. Rohanó világban éltek, ahol nehéz a várakozás. Azért szól Isten ígéje, hogy házasságotok minden napjára jellemző legyen az, hogy az Úrra vártok: fontos döntésekben, megváltozott körülmények között úgy, mint amikor minden a megszokott rend szerint történik.

Az Úrra várás tanít meg tetteiteket minősíteni. Az Újszövetség arra figyelmeztet, hogy mindenkinek meg kell majd állnia Krisztus ítélőszéke előtt, ahol számot kell majd adni életünkről és tetteinkről. Ha az Úrra vártok, nem lesztek tétlenek. Kihaszználjátok az időt, amit Ő ad, hogy az Ő kegyelméből az Ő dicsőségére éljete, és azt tegyétek, ami Neki kedves. Várjátok mindig az Urat!

3. Harmadszor: Isten ígéretet tesz. Akik Őrá várnak, öröklik a Földet. A fiatal házasok általában a közeli jövőre összpontosítanak: hogyan alakítsák ki közös életüket, hogyan rendezzék be lakásukat. Isten igéje tovább mutat, az Ő ígéreteinek beteljesedésére. Lehet, hogy úgy látszik, hogy az istentelenek elnyomják az Isten gyermekeit. Azok félreszorulnak, lemaradnak. A Földdel az Úr rendelkezik. A jövőt Ő annak adja, akinek akarja. Jó annak, aki Őt várja, akinek Ő az öröksége. A Föld öröklése nem azt jelenti, hogy elmaradnak a viharok, nincs megpróbáltatás. Sokkal inkább azt jelenti, hogy Isten megoltalmaz, megsegít, megmutatja hatalmát. Megőrizz a jövő számára. De nemcsak rólatok van itt szó, hanem szó van az utódokról is. Isten nekik is adja majd az Ő kegyelmét. Így készít Isten jövőt az övének ezen a Földön, de az igazi örökség az, amit Ő Krisztus haláláért ad nekünk. Ez az örökség a mennyekben van fenntartva azoknak, akik az Urat várják.

Várjátok az Urat! Ámen.

Temetési igehirdetés

Mihály István

Szatmárudivari

Az Úr közel

Alapige: Filippi 4,5b

Gyászoló gyülekezet, bánatos család, drága testvéreim!

Nehéz, nagyon nehéz most szólanom, és főleg úgy szólanom, hogy a szavam szíve-tekig jusson, és ott elérje azt az eredményt, amely végett az Úr általam üzen nektek, akiknek nem boldog új évet hozott ez az induló új esztendő.

Lelkeink mélyén talán még ott él a karácsonyi örömmézenet: Nekünk Megtartó született, és Ő az, Akit megígért az Atya, Krisztus a Dávid városában. Lezárhattuk véges földi életünk egy újabb, kimért szakaszát, az elmúlt esztendőt, ki könnyekkel, ki hálaadás-sal, s elkezdhattunk egy újabb esztendőt – talán az utolsót – már sokszor megújult és megújító reménységgel. Könyörögtünk Istenhez áldásáért, megtartásáért, eddig is megtapasztalt atyai gondviseléséért, abban bízva, hogy akik elkezdhattuk, be is végezhetjük ezen új esztendőt! A sors fintorának tekintsük-e, hogy már az új esztendő első napján el kellett költöznie testi és lelki családja köréből az Úrban megboldogult testvérünknek, az immár néhai id. Bartha Károly egykori presbiternek, földi életének 90. évében?

Bármilyen nehéz is elfogadnunk, az igazság mégis az, hogy ez is Isten akaratából történt, Isten akaratából, Aki nekünk mindig csak jót akar, Aki még a rosszat is javunkra fordítja, és Akinek tanításából tudjuk, hogy azoknak, akik Őt szeretik, minden egyformán javukra van. Isten, Akinek szent akaratát most is kénytelenek vagyunk elfogadni, még ha mi másként is rendeznénk az élet dolgait, nem csak megsebez, nem csak földre súlyt, nem csak megaláz, de szent Fiában, kegyelemből sebeinket bekötözi, fel-emel és fel is magasztalhat! Most is gyászunkban szól hozzánk vigasztalásának gyógyí-

tó szavával, erőt adva, hogy elfogadhassuk bölcs döntését, és gyászunkban nyerjünk vigasztalást. Az emberi élet hatvan-hetven, talán nyolcvan esztendő Isten jóvoltából. Most elköltözött testvérünk ajándékba – és vele együtt mi is – ráadásként kaptunk még tíz esztendőt. Legyen áldott ezért is az Úr szent neve!

„Az Úr közel!” – ez az üzenet. Mennyi minden rejlik benne?!

Csupán a hitnek mustármagnyi mennyisége kell hozzá, hogy a közel lévő Úrban ne a számonkérő igazságszolgáltatás kegyetlenségét, de inkább a megbocsátás, a kegyelem bő forrását lássuk, tapasztaljuk. A Feltámadottnak örök gondoskodását, amely által megmenteni, átmenteni kíván ez elmúló emberi világból amaz örökkévalóba! Mi, itt egymástól eltávolodhatunk, el is válhatunk, de Ő mindig közel van hozzánk, és szerelmétől még a halál sem választhat el minket! Azért halt meg, azért támadott fel és azért elevenedett meg, hogy mind élőkön, mind holtakon könyörüljön, és mi az elköltözöttel együtt akár éljünk, akár meghaljunk, az Ővéi legyünk, a mi Urunkéi, örökre! Néha talán nem látjuk Őt, de Ő jelen van. Ha Ő felé és mi közénk engedjük a fájdalomainkat, vágyainkat, gondjainkat, avagy gyászunkat, azt gondolva, hogy távol van tőlünk, akkor is csupán arról van szó, hogy mi nem látjuk, vagy nem akarjuk látni, de Ő lát, szeret, gondunkat viseli, mert közel van. „A te vessződ és botod, azok vigasztalnak engem” (Zsolt 23,4b) – még ha a halálnak árnyékában járnék is!

Az, Aki közel van, egy időre távolvalóvá lett az Atyától. „...Miért hagyál el engemet?” – szólt a kereszten, de azért szólt így, hogy a gyászoló is megérthesse, érettünk van minden, hogy a halál küszöbén át Általa életre juthassunk! Az Atyától való távolsága a hozzánk való közelségét jelenti, életének halálra adása pedig a mi halálból való életre jutásunkat. A közel lévő Úrnak halála és feltámadása a mi egyetlen reménységünk és vigasztalásunk!

Elköltözött testvérünk, aki miatt ma búcsúzni ide jöttünk, érezte Isten közelségét. Ez, az isteni közelség adott neki erőt a 90 év alatt véghezvinni mindazt, amivel Istentől megbízott! Közel volt hozzá Isten több, mint hatvan éve, amikortól mostanáig házasságban élhetett, Isten közelsége adott erőt neki, hogy felnevelhesse példaadó módon négy drága gyermekét. Ebből a forrásból, Isten közelségéből fakadhatott csak az az erő, amely által szinte emberfeletti módon hordozta nyomorúságát – egyik lábának elvesztését – szívóssággal, élni akarással, kitartással, hűséggel – igaz református és magyar emberként! Mindezekért is legyen áldott a közel levő Úr! Isten közelsége lett most teljessé számára, mert közületek a halála által Hozzá költözött, ahol a feltámadás örömeiben lesz még találkozásunk.

Testvéreim, akik ma siratjátok, gyászoljátok megboldogult öreg testvérünket, ti is éreztétek meg azt, hogy hozzátok is közel van Ő! Hozzád, bánatos özvegye, akivel jóban-rosszban osztozott néhai férjed, a halál által nyitott sebet jött bekötözni, kipótolni vesztésedet, szemedről és szívedről felszárítani az özvegység bánatának fájó gyöngyharmatát. Elhunyt férjed mennyei Atyjához vissza kellett hogy térjen, de drága családod mellett közel van hozzád az Úr, hogy kipótolja mindazt, amit most veszni képzelsz! Drága gyerekei az elhunytak, akik könnyező szemekkel állotok e koporsó és öreg, beteg, immár özvegyé lett édesanyátok mellett, hozzátok is közel van az Úr! Közel van azért, hogy jelenléte pótolja a földi atya elvesztését és még több erőt adjon nektek ahhoz, hogy ha lehetséges, egymáshoz és özvegy édesanyátokhoz ti is mindig még közelebb legyetek!

Minden rendű és rangú rokonsághoz, mindannyiunkhoz közel az Úr! Ő megmutatja nekünk, halálra születetteknek azt az egyetlen utat, amelyen át túl lehet jutni a halál szakadéka a „túlso” partra, a számunkra Általa elkészített örök lakóhelyre. A halál szakadéka felett egyetlen híd van, a Krisztus keresztye. Az azon megfeszített, de feltámadott

Krisztus lett a mi reménységünk. Átala lehet csak menetelnünk innen az Atyához! Talán jobban mint mi, a megboldogult testvérünk is Krisztus követője volt. Ha a Krisztuskövetést komolyan vesszük, ez azt is jelenti, hogy a halálon át bár, de utunk az örökkévalóságba vezet, oda ahol él és uralkodik örökké a közel levő Úr.

Isten akaratában való megnyugvásunk és vigasztalásunk akkor lesz teljes, ha mi is igyekszünk egymáshoz és az Úrhoz közel, és mind közelebb lenni, hiszen Ő számunkra nem csak az Út, az Igazság, de a Feltámadás és az Élet is!

Az Úrhoz örökre közel költözött testvérünket Ő adta egykor, most ugyancsak Ő hívta vissza. Életéért, minden áldásáért, amelyeket általa nekünk adott Isten, legyen áldott az Ő szent neve! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Áprily Lajos

Imádkozom: legyek vidám

Én Istenem, legyek vidám,
hogy házamat vidítani tudjam.
Mosolyogjak, ha bántanak
és senkire se haragudjam.

Arcom ne lássa senkisémet
bánkódni gondon és hiányon.
Legyen szelíd vasárnapom,
ha mosolyog a kisleányom.

Én Istenem, legyek vidám,
ma minden gondot tűzre vessek.
Nyújtsam ki kincstelen kezem
s szegényen is nagyon szeressek.

Tudom, sokat búvölt a gyász,
a hollós téli bút daloltam.
A bátrakkal hadd mondok el:
panaszkodtam, mert balga voltam.

Én Istenem, legyek vidám,
ujjongjon újra puszta lelkem,
mint rég, mikor falum felett
az első forrásvízre leltam.

Ködökbe csillanó sugár,
víg fecskeszó bolond viharban,
tudatlan gyermekhang legyek
a jajgató világzavarban.